

2019

日本ポーランド
国交樹立100周年
Polska-Japonia
100-lecie przyjaźni

POLAND+JAPAN

記念誌

MAGAZYN JUBILEUSZOWY

© Warszawska Szkoła Języka Japońskiego, Warszawa 2019

Redaktor naczelna:

Monika Zachaj
kontakt@wsjj.pl

Projekt okładki:

Krzysztof Wierzbowski

Fotografie i ilustracje:

Komitet Matsuri 2019, Ryotaro Sakamoto, Monika Zachaj, Ambasada Japonii w Polsce, Chie Piskorska, miasto Kamikatsu, Kaori Kondo, Keisuke Oana, Ilona Porębska, Mateusz Wasilewski, Toshimasa Takeuchi, Dominika Szczechowicz, Akademia Spa, Hana Umeda, Joanna Kitamikado, Ryotaro Sakamoto, Agnieszka Kozuchowska, Paweł Tajer, Koło otedama PJATK, senshinkai, Sushi Akademia, Fundacja Przyjaźni Polsko - Japońskiej NAMI, Resilience Gabinet Psychologiczny, Monika Arna Smółka, Teruo Matsumoto, Ewa Pałasz-Rutkowska, urząd miasta Otwock, Shin Yasuda, Modern Antenna, Toru Tanigami, Tsutomu Noguchi, Masahiro Iwasaki, Anna Arikawa, Emil Truszkowski, Aya Sugiura, Yoichi Iida, Shiho Kitazawa, Agata Krukowska, Monika Smółka, Anna „Vanitachi” Sutkowska, Adobe Stock

Skład:

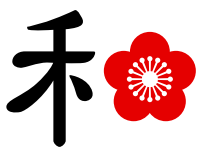
GroupMedia

Druk:

Fischer Sp. z o.o.

ISBN 978-83-952761-1-8

Wydanie bezpłatne

Warszawska Szkoła Języka Japońskiego
Krucza 4143 lok. 73
00-525 Warszawa
www.wsjj.pl

Bardzo się cieszę, że z okazji stulecia nawiązania stosunków dyplomatycznych między Japonią i Polską podjęta została inicjatywa publikacji magazynu jubileuszowego.

Japonię i Polskę od dawna łączą bliskie relacje. Już w 1904 r. ojciec odrodzonego państwa polskiego, Józef Piłsudski, odwiedził Japonię szukając wsparcia dla polskich dążeń niepodległościowych. Z kolei jego starszy brat, Bronisław, zesłany na Sachalin, poświęcił się badaniom nad rdzenną ludnością tego regionu – Ajnami. W Japonii do dziś żyją jego potomkowie. Po zakończeniu I wojny światowej, Japoński Czerwony Krzyż zaangażował się w akcję pomocy dla blisko 800 polskich dzieci, mieszkających w surowych warunkach na Syberii. W wyrazie wdzięczności za ten gest, do Polski zaproszone zostały dzieci z terenów poszkodowanych w trzęsieniach ziemi w Kobe w 1995 r. oraz we wschodniej Japonii w 2011 r.

Obecnie w Polsce działa około 300 firm z kapitałem japońskim, a liczba zamieszkających tu Japończyków przekracza 1600 osób. Ponad 4000 osób uczy się języka japońskiego, a aż 43 000 ćwiczy karate. Od objęcia stanowiska w lipcu 2018 roku miałem okazję poznać wielu Polaków z zapałem zgłębiających tajniki kultury i tradycji Japonii. Wywarło to na mnie ogromne wrażenie. Wiele osób angażuje się również w popularyzację kultury japońskiej, poszerzając krąg jej miłośników na szczeblu lokalnym. Jednym z przykładów takiej działalności jest Matsuri – Piknik z kulturą japońską, organizowany wspólnie przez Ambasadę Japonii, Związek Pracodawców Shokokai, Klub Japoński w Polsce oraz licznych wolontariuszy z Japonii i Polski. W tym roku odbędzie się siódma edycja Pikniku, który stał się wydarzeniem gromadzącym ponad 20 000 gości.

W tym roku w Japonii zakończyła się era Heisei i rozpoczęła się era Reiwa. Chciałbym, aby jubileusz stulecia nawiązania stosunków dyplomatycznych stał się impulsem dla wprowadzenia naszych relacji w nowe czasy.

Mam nadzieję, że kolejne lata będą upływały pod znakiem przyjaźni między naszymi krajami, a Matsuri oraz inne przedsięwzięcia związane z kulturą japońską będą zyskiwały na rozmachu.

Tsukasa Kawada
Ambasador Nadzwyczajny
i Pełnomocny Japonii w Polsce

Ambasador Japonii
Tsukasa Kawada
川田駐ポーランド全権大使

大使挨拶

日ポーランド国交樹立100周年を記念して、本誌が発行される運びとなりましたことを大変喜ばしく思います。

日本とポーランドの間には、緊密な交流の歴史があります。ポーランド建国の父ユゼフ・ピウスツキ元帥は1904年にポーランド独立へ援助を得るために日本を訪れました。その兄のプロニスワフ・ピウスツキ氏は、流刑先の樺太でアイヌ民族を研究し、現在日本人の御子孫もおられます。第一次世界大戦後、極寒のシベリアで苦しむポーランド人孤児約800人を日本赤十字が救い、その一方でポーランドは日本の二度の大震災後に被災児童をポーランドに招いたというエピソードもあります。

現在、約300社の日本企業が進出し、在留邦人の数は1,600人以上に上ります。ポーランドにおける日本語学習者は4,000人に上り、空手人口は43,000人にもなります。昨年7月の着任以降、日本の伝統や文化、言語を熱心に学ぶ多くのポーランドの方々との出会い、非常に感銘を受けてきました。一方で、日本文化をより一層ポーランドに広げ、日本とポーランドの友好の輪を草の根で広げる努力をされている方々が大勢いらっしゃいます。その一つが日本祭りです。当館、在ポーランド日本商工会、日本人会、その他日ポーランド関係者が協力し、本年で第7回、来場者数が2万人を超えるイベントとなりました。

今年、時代は平成から令和へと変わりました。100周年を契機として、日・ポーランド関係も新たな時代へと船出することを願っています。

今後も、両国の友好関係が末永く続き、日本祭りを初めとする様々な活動がさらなる盛り上がりを見せることを祈念致します。

駐ポーランド特命全権大使 川田司

Drodzy uczestnicy i goście Matsuri – Pikniku z Kulturą Japońską

Pierwsze Matsuri odbyło się w 2013 – w tym roku organizujemy je po raz siódmy.

Chcielibyśmy podziękować za wieloletnią współpracę dzielnicy Mokotów, Domowi Kultury Służew, Ambasadzie Japonii w Polsce, Związkowi Pracodawców Shokokai, Klubowi Japońskiemu oraz całemu mnóstwu firm i organizacji. Dzięki Wam tegoroczne Matsuri będzie jeszcze lepsze.

Co roku nasza impreza robi się coraz lepiej rozpoznawalna, wraz z tym rośnie jej skala – obecnie odwiedza nas ponad 20 tys. osób. Uwzględniając potrzeby naszych gości, przygotowaliśmy w tym roku bardzo różnorodne japońskie atrakcje dla wszystkich, od dzieci po dorosłych.

W tym roku świętujemy 100-lecie nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską i Japonią. Nie zamierzamy poprzestać na tym – chcemy wzmacniać więzy łączące nasze kraje przez kolejne i jeszcze kolejne 100 lat. Naszym najszczerzym życzeniem jest, by Matsuri – Piknik z Kulturą Japońską na stałe wpisał się w Państwa kalendarz jako impreza otwierająca sezon letni. Jednocześnie mamy nadzieję, że udało nam się stworzyć miejsce, gdzie obywatele obu naszych krajów mają szansę spotkać się i doświadczyć prawdziwej japońskiej kultury.

Widok uśmiechniętych twarzy naszych gości jest dla nas bezcenny. Liczymy na Państwa i w tym roku.

15 czerwca 2019

Komitet Organizacyjny Matsuri
– Pikniku z Kulturą Japońską

日本祭りにお越しの皆様

2012年に始まった日本祭りも今年で第7回を迎えました。

モコトフ区、スウジェフ文化センター、在ポーランド日本大使館、在ポーランド日本商工会、在ポーランド日本人会、多数の企業・店舗様のご協力のおかげで、今年も盛大に日本祭りを開催出来ますこと、日本祭り実行委員会より深くお礼申し上げます。

回を重ねるごとに日本祭りも注目度が上がり、今では2万人を超えるお客様に足を運んで頂ける一大イベントになりました。小さなお子様から大人まで、多様な世代のお客様に日本文化に触れ、楽しんで頂けるように、様々なコンテンツを準備しています。

今年、ポーランド・日本両国は外交関係樹立100周年という記念すべき年を迎えています。これまで私達の先人が築いてきた両国の友好関係を、次の100年、また次の100年と、益々深く、強いものにしていく中で、この日本祭りが両国民の草の根レベルでの文化交流の場であり、そして日本文化の発信地として、ワルシャワの初夏の風物詩となって末永く根付いていく様に、実行委員会一同で祭りを盛り上げて参ります。

今年もたくさんの笑顔に会えることを心から楽しみにしています。

2019年6月15日

日本祭り実行委員会一同

Kwiaty rzepaku i drzewa wisni 菜の花と桜の木

Makowe pole ケシの花畑

Monika Zachaj

Dyrektorka Warszawskiej
Szkoły Języka Japońskiego

ザハイ モニカ

ワルシャワ日本語学校校長

Na tegoroczną majówkę wybraliśmy się na Mazury. Po drodze zajechaliśmy do Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu, bo akurat była tam impreza z okazji 1 maja. Przechodzimy się wśród domów krytych strzechą, przed którymi wolontariusze ubrani w ludowe stroje pokazują, jak się wytłaczało olej czy lepiło garnki.

Siedzimy przy kole garncarskim, gdy instruuje nas mężczyzna, po upewnieniu się, że mąż jest z Japonii, zaczyna chwalać japońską ceramikę *onta yaki*. „Japończycy powinni się cieszyć, że u nich tradycja jeszcze żyje, u nas nie ma jej już od kogo czerpać”. Idziemy dalej. Wchodzimy do chaty szewca. Leciwy pan otoczony szeregiem jeszcze bardziej wiekowych butów wyciąga na nasz widok harmonijkę. Upewnia się, że napis „Suzuki” widniejący na niej jest japońskim słowem, po czym wygrywa na niej wiejską melodię. Następnego dnia po przyjeździe do naszego pensjonatu przy obiedzie przysiadła się do nas właścicielka i zagaduje: czytała „Kwiaty w pudełku” – czy w Japonii naprawdę kobiety mają tak ciężko?

W zaledwie dwa dni spotkaliśmy trzy zupełnie przypadkowe osoby, które „ujawniły” swoje zainteresowanie Japonią. Myślę, że Polaków, którzy żywią do Japonii pozytywne odczucia, jest naprawdę dużo, i to nie tylko w młodszym pokoleniu wychowanym na mandze i anime. Egzotyczny i tajemniczy Kwiat Kwitnącej Wiśni po drugiej stronie kuli ziemskiej fascynuje, inspirować, jest tak inny, że nie pozostawia nikogo obojętnym.

Japonia ma w Polsce ogromny kapitał społeczny i mogę tylko życzyć, żeby z okazji 100-lecia nawiązania stosunków dyplomatycznych obu krajów ta trochę jednostronna miłość Polaków do Japonii została odwzajemniona.

今 roku Golden Week spędziliśmy w miejscu, gdzie jest pięknie. 5 maja, jadąc do Mazur, w drodze do Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu, postanowiliśmy odwiedzić Muzeum Wsi Mazowieckiej. W muzeum było wiele interesujących rzeczy. W muzeum było wiele interesujących rzeczy. W muzeum było wiele interesujących rzeczy.

W muzeum było wiele interesujących rzeczy. W muzeum było wiele interesujących rzeczy. W muzeum było wiele interesujących rzeczy.

W muzeum było wiele interesujących rzeczy. W muzeum było wiele interesujących rzeczy. W muzeum było wiele interesujących rzeczy.

W muzeum było wiele interesujących rzeczy. W muzeum było wiele interesujących rzeczy. W muzeum było wiele interesujących rzeczy.

W muzeum było wiele interesujących rzeczy. W muzeum było wiele interesujących rzeczy. W muzeum było wiele interesujących rzeczy.

www.makimaki.pl

Nazwa firmy MakiMaki pochodzi od japońskiego słowa maku 巻く – zawijać, owijać. Ich sztandarowym produktem jest haramaki – materiałowy ocieplacz na brzuch, który był kiedyś nieodzownym elementem samurajskiej zbroi. Wychłodzony brzuch = wychłodzone narządy wewnętrzne = osłabiona przemiana materii i odporność, warto mieć to na uwadze zwłaszcza zimą. Polecamy też azma bag – pojemne materiałowe lub skórzane torby. Każdy produkt jest starannie, ręcznie wykonany w Polsce.

MakiMakiという会社の名前は、その名の通り日本語の「巻く」から来ており、主に腹巻をポーランドの市場に提供している。日本でもあまり知られていないが、腹巻は昔、侍が鎧の下に巻き、腹部を温めるための必需品だった。それによって新陳代謝を促進し、免疫力をも高めていたのだ。特に冬は欠かせない。MakiMakiでは腹巻以外にもバッグなどの製品も揃っている。アイデアは日本、しかし生産は全てポーランド！

www.japanstore.pl

Nie wychodząc z domu możesz się poczuć, jak na zakupach w Tokio! Sklep Japanstore.pl ma w ofercie aż 5 000 azjatyckich produktów, ze szczególnym uwzględnieniem japońskich marek, gdyż produkty trafiają do kupującego prosto z hurtowni w Kumamoto. Znajdziecie u nich kilkaset produktów Shiseido, kompletną linię Hada Labo czy pędzle Hakuhodo.

家にいながら、まるで東京で買い物をしているような気分！Japanstore.plでは日本を中心にアジアから輸入した5,000を超える商品を扱っている。これらの商品は熊本の卸売店から直接届くシステムだ。中には数100種類の資生堂化粧品、肌ラボ化粧品、そして博報堂の化粧ブラシなども見つけることができる。

www.itsu-doko.pl

Kiedy i gdzie warto być? (Itsu? = Kiedy?, doko? = gdzie?) Od pasjonatów kultury japońskiej dla pasjonatów kultury japońskiej. Założycielka Itsudoko (i jednocześnie autorka bloga Inspired by Japan) podjęła próbę stworzenia miejsca w sieci, które w jednym miejscu zbiera możliwie wiele informacji o wydarzeniach dotyczących Japonii w całej Polsce. Wydarzenia można wyszukiwać z perspektywy mapy, kalendarza lub widoku ogólnego.

いつどこで何があるの？日本文化関係のイベントに興味がある人にとっては欠かせない情報源。「いつどこ」の設立者でInspired by Japanというブログの持ち主は今まで各所に散らばっていたポーランド全体で行われる日本関係のイベントを、一箇所に集約し見やすくするというアイデアを実行に移した。おかげで私たちは様々なイベントを、地図やカレンダーなどを通して詳しく知ることができる。

6 | Polecamy
日ポ関係おすすめサイト

10 | To się czyta
日ポ関係おすすめ書籍

EKOLOGIA | エコ

14 | Kamikatsu – zero waste po japońsku
上勝—日本のゴミ0運動

17 | Furoshiki – alternatywa nie tylko dla torby foliowej
風呂敷—単なるビニール袋の代替品ではない!

SMAC ŻYCIA | 生活

22 | Pierogi po japońsku
餃子レシピ／近藤加織

26 | Japonia, kobieta i rower
日本を自転車で旅する女性たち

32 | Zwiedzaj i pracuj – rok w innej rzeczywistości
ワーキングホリデーで一年間生活を一変

34 | Polska i miasto Sakaki
ポーランドと長野県坂城町

35 | Dlaczego Polacy mają smykałkę do japońskiego
ポーランド人が日本語を得意になる理由

38 | Nauka piękna w Dogo Onsen
道後温泉での美容学

46 | Japonia – oferta stypendialna
親日国ポーランドに留学しよう!

47 | Instawall
インスタウォール

49 | Dzieje się! Warsztaty o tematyce japońskiej w Polsce
ポーランドで日本を体験!

KIEDYŚ I TERAZ | 過去と現在

54 | Relacje polsko-japońskie w telegraficznym skrócie
両国関係の主な歴史

58 | Japonia ratuje polskie sieroty na Syberii
シベリアにいたポーランド孤児を日本が救出

63 | Umeda Yoshiho – Japończyk o polskim sercu
梅田芳穂—ポーランドの心を持った日本人

65 | Otwock i Ōarai – nowe polsko-japońskie więzi
オトフツクと大洗—新たな日本とポーランドの絆

67 | Dwadzieścia lat później – manga w Polsce
ここ20年のポーランドでのマンガ業界

73 | Kimono, jakiego nie znacie
着物の魅力を再発見

76 | Na początku są same sosny – jak Polska jest postrzegana w Japonii
入口はただの松林—ポーランドは日本でどう受け入れられているのか

79 | Społeczność japońska w Polsce
ポーランドにおける日本人コミュニティ

LUDZIE | 人

22 | Bose stopy i życie na granicy – o wychowywaniu dzieci w innej kulturze 86
国境を超える家族—海外での子育て、その光と影

26 | Szkoła inna niż wszystkie
過去にない学校

32 | Dopiero w Japonii dowiedziałem się, co to jest faks
日本に行って初めて見たファックス—日本在住ユーチューバー

34 | Polska i ja
ポーランドと私

35 | Co robi Japończyk na Mazurach?
マズーリに日本人!?

38 | W dniu maratonu kibicowałam zawodnikom, trzymając w ręce polską flagę
マラソンの日、ポーランド国旗を持って

46 | Ci, którzy nie znają mitów, historii swojego kraju, przestają darzyć go uczuciem
神話や歴史を学ばない民族は、民族意識を失っていく

49 | Polska i Japonia – nie takie znowu różne
共通点も多い日本とポーランド

Alfabet katakana to wyzwanie nawet dla osób bardziej zaawansowanych w nauce japońskiego. Niby z życia codziennym używa się jej sporo, ale w podręcznikach jest jej jak na lekarstwo, co powoduje, że często przypomnienie sobie niektórych znaków wymaga nie lada wysiłku. Naprzeciw tej potrzebie wychodzi „Katakana. Ebookowy zeszyt ćwiczeń” wydawnictwa WSJJ. Zasady pisania i jego historia wytłumaczone są prostym językiem, a pomysły skojarzenia do poszczególnych znaków są autorstwa polskiej rysowniczkii, Patrycji Kicyły. Wszystko estetycznie i w kolorze. Do pobrania w sklepie internetowym www.wsjj.pl w cenie 25zł. Osoby, które zaczynają swoją przygodę z japońskim, mogą się tam zaopatrzyć również w zeszyt ćwiczeń do hiragany.

日本語学習者にとってカタカナはそれぞれ形が似ていることから意外と難しく、初級の難関。日常生活ではよく使う一方、教科書ではそれが大きな壁となって立ちちはだかる。カタカナをしっかりと修得するためには時間と労力が必要。。。しかし!それは昔の話。そんな壁をぶち破るため開発されたのが「オンライン、カタカナワークブック(WSJJ出版)」だ。書き順やカタカナの由来を簡単に説明している上、なんとポーランドの言葉にこじつけて覚えられるのが特徴。絵を担当したのはポーランドが生んだマンガ家、国際マンガコンクールでポーランド人として唯一入賞経験を持つパトリツィア・キツィウア。カラー出版はその美的センスを際立たせる。www.wsjj.plのオンラインショップから25PLNでダウンロードできる。これから日本語を始めようという人のためにはひらがな練習帳などもあるのでお勧めだ。

Obawiasz się przemieszczania się po Japonii? Aplikacja **HyperDia** podaje dokładną trasę z punktu A do punktu B, uwzględniając przy tym czas i koszt podróży, a nawet obliczając czas potrzebny na przesiadkę. Brzmi bardzo prosto, ale docenicie tę prostotę, jeśli przyjdzie Wam kiedyś próbować odczytać cokolwiek z papierowej wersji rozkładu japońskich pociągów!

異国の地である日本を旅行するのが心配?HyperDiaを使えばそんな悩みは一気に解消できる。どこからどこまで行きたい?旅費や所要時間は?乗り換えを含め何でも簡単に検索できる。日本で紙面の時刻表を見たことがある人なら、このアプリがどれだけ便利かが分かるだろう。

日本でいいバーを探すにはどうすればいいかって?そんなときはGuruNaviを使おう。もちろんこれを使って料理の種類からレストランを検索することもできる。さらにはそこで英語が通じるのか、無料のwifiがあるのかといった情報まで分かっちゃう。

Jeśli szukanie dobrej knajpy w Japonii jest dla Was stresujące, warto zapoznać się z aplikacją **GuruNavi**, umożliwiającą namierzenie potencjalnie interesujących nas restauracji. Za pomocą dostępnych w tej apce filtrów, możemy nie tylko wybrać rodzaj potraw, ale nawet wyszukać knajpy, w których obsługa mówi po angielsku, czy w których znajdziemy darmowe Wi-Fi.

Uki Green 住所: Koszykowa 49a (ワルシャワ)

ワルシャワの地図に新しいラーメン店が登場! その名もUki Green。これは知る人ぞ知るワルシャワのうどん・ラーメン店Uki Uki系列のビーガン専門店。あまりにも人気があり、お昼を食べるために行ったら並び続け、結局ありつけたのは夕食だったなんて言う話も。今回、オーナーの松本平社長はお客様の声に応え、ついにビーガンのためのレストランを開店させた。

Nowe ramenowe miejsce na mapie Warszawy! Uki Green to „wegańska wersja” restauracji Uki Uki Fabryka Makaronu na Kruczej w Warszawie. Tak popularnej, że właściwie znanej z tego, że żeby się tam dostać w porze lunchowej, trzeba się ustawić w kolejce! Tym razem właściciel, Taira Matsuki, wyszedł naprzeciw oczekiwaniom swoich klientów tworząc miejsce przyjazne roślinożercom.

日本についてもっと知りたい? 重要な情報を深く知りたい? そんな人にお勧めなのがワルシャワ日本語学校が運営しているブログだ。日本についての面白い記事のみならず、日本人の日常生活や日本の伝統、価値観に関するテーマまで色々。定期的に知りたいという人には、ポストの内容も記載された無料のニュースレターもあるから便利。

Jeśli chciałbyś wiedzieć więcej o Japonii, ale nie chce Ci się tracić czasu na szukanie informacji w sieci, warto zajrzeć na bloga Warszawskiej Szkoły Języka Japońskiego. Regularnie publikowane są tam teksty nie tylko o ciekawostkach, ale i o życiu codziennym w Japonii, zwyczajach i japońskiej tradycji.

<http://wsjj.pl/category/blog/>

WAGOKORO – „dusza Japonii”, to stworzony przez Ryotaro Sakamoto, managera Warszawskiej Szkoły Języka Japońskiego startup, który zajmuje się promowaniem i animowaniem japońskiej kultury w Polsce. Od koncertów japońskiej muzyki, przez warsztaty, wykłady po pokazy kaligrafii – oferują szeroki wachlarz usług, które uatrakcyjnią nie tylko firmową imprezę.

「和心」はワルシャワ日本語学校教頭の坂本龍太郎によって設立され、日本の文化をポーランド国内外で広めている。和楽器のコンサートから各種ワークショップ、書道パフォーマンスまで様々な文化紹介を手掛け、企業のイベントや各地の日本デーなどにも出張している。

www.wa-gokoro.weebly.com

Dziewczyna z Konbini

Sayaka Murata

Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego

To pozornie bardzo prosta historia. Główną bohaterką jest 36-letnia Keiko Furukura, która pomimo swojego wieku wciąż pracuje dorywczo w *konbini*, sklepie otwartym 24 godziny na dobę. Bez męża, dzieci i stałej pracy budzi żywe zainteresowanie każdej napotkanej na swej drodze osoby. Sama Keiko nie odczuwa jednak potrzeby ich posiadania – jakimkolwiek uczuciami darzy właściwie tylko pracę w *konbini*. Nawet gdy nie pracuje, myśli o tym czy do sklepu przysłała już nowa dostawa i czy towar wyłożono zgodnie z wytycznymi.

Jednak, jak się okazuje, nawet bycie wybitnym pracownikiem nie powstrzyma lawiny kłopotliwych pytań. Ta krótka historia opowiada o niedopasowaniu do społeczeństwa i odmienności. Czytelnik ma okazję wsiąknąć na moment w dziwny świat głównej bohaterki i jej oczami ujrzeć jak wygląda codzienna praca w japońskim *konbini*.

Opowiadanie zyskało w Japonii ogromny rozgłos. Otrzymało nawet nagrodę Akutagawy – najbardziej prestiżową nagrodę literacką dla nowych autorów w Japonii. To pozycja obowiązkowa dla fanów literatury, która skłania do myślenia i nie podaje na tacy gotowych odpowiedzi.

Oblicza Kawaii

Klaudia Adamowicz, Kamila Sosnowska

Wydawnictwo Kirin

Słowo *kawaii* znane jest chyba każdemu miłośnikowi japońskiej kultury. Może oznaczać coś słodkiego, urokliwego, powabnego... Autorki wymieniają naprawdę okazałą liczbę możliwych tłumaczeń tego słowa na język polski. Wśród najbardziej charakterystycznych przykładów podać można Hello Kitty, Hatsune Miku czy Pokemony. Estetyka *kawaii* przejawia się w japońskich teledyskach, reklamach, nie wspominając o uroczych maskotkach *yuru kyara*, które w Japonii spotkamy niemalże na każdym kroku.

Jest to pierwsze, tak obszerne, opracowanie zjawiska *kawaii* w Polsce. Czytelnik ma okazję zapoznać się z początkami estetyki *kawaii*, jej funkcją we współczesnej Japonii i jej wpływem na spędzanie wolnego czasu. Jak piszą same autorki, ich celem było ukazanie różnorodności zjawisk inspirowanych estetyką *kawaii*. Główną tezę publikacji jest stwierdzenie o zacieraniu granic i łączeniu sprzeczności kryjących się za *kawaii*. Autorki włożyły ogrom pracy w naukowe opracowanie zjawiska. Niech nie zwiedzie Was uroczą okładką, bo w środku znajdziecie naprawdę konkretną porcję informacji.

Kroniki kota podróżnika

Hiro Arikawa

Wydawnictwo Prószyński i s-ka

„Jestem kotem. Imienia jeszcze nie mam” – powiedział jeden z najważniejszych kotów w tym kraju. Nie wiem dokładnie, na czym polegała jego wielkość, lecz ja przewyższam go pod tym względem, ponieważ posiadam imię” – Tymi słowami rozpoczyna się historia Nany, kocura i głównego bohatera opowiadania. Nawiązuje on tym samym do pierwszych słów słynnego dzieła Natsume Sōsekiego „Jestem kotem”. W takim oto, z pozoru frywolnym, tonie utrzymana jest opowieść „Kroniki kota podróżnika”. Jednak za fasadą humoru kryje się wzruszająca historia o relacjach międzyludzkich, miłości i wspomnieniach.

Ichigo Ichie – Japońska sztuka przeżywania niezapomnianych chwil

Frances Miralles, Garcia Hector

Wydawnictwo Muza

Kolejny bestseller autorów „Ikigai – Japoński sekret długiego i szczęśliwego życia”. Jak sami piszą, pragną przekazać czytelnikom jak tworzyć i przeżywać niezapomniane chwile, a także jak realizować się pełniej, bez balastu z przeszłości i zamartwiania się przyszłością. Książka przybiera formę poradnika, który jednocześnie wyjaśnia wiele zjawisk obecnych w japońskiej kulturze. Jednym z nich jest właśnie tytułowe *ichigo ichie*, które na język polski można przetłumaczyć jako „jeden raz, jedno spotkanie”. Koncepcja ta mówi, że nie da się wejść dwa razy do tej samej rzeki, a także że nic w życiu nie powtórzy się drugi raz. Każda chwila jest jedyna w swoim rodzaju i dlatego należy ją docenić i zaakceptować jej ulotność.

Autorzy nie podają gotowych rozwiązań, pokazują jedynie jak tworzyć okazję do przeżywania pięknych chwil i współdzielenia ich z bliskimi. To interesująca pozycja, dla osób, które lubują się w duńskim koncepcie *hygge* czy szwedzkim *lagom*. Lektura „Ichigo Ichie” daje szansę na znalezienie nowych okazji celebrowania dnia codziennego.

ポーランド孤児を救った日本赤十字社 (学習まんが―歴史で感動)

水谷俊樹 (著)、加来耕三、北神諒

ポプラ社 2016

子どもはもちろん大人も感動できる!文字ではなかなか伝わらないような感動を絵の力を借りて伝えられるのがマンガのよさだ。ポーランド孤児を日本が救ったという感動秘話をまずは導入として知りたいという方におすすめ。マンガとはいえポーランド孤児関係の重要な項目はしっかりと網羅されており、巻末にある日本ポーランド関係史と合わせて読み進めれば大変勉強になる。シベリアに出兵していた日本軍はそこで何をしていったのか。孤児たちはどう助けられ、どうポーランドに帰国し、その後どのような人生を送ったのか。日本の学校では教えられていない重要な歴史的史実、それを知れば日本人としての誇りを取り戻せる。

また、桜の国で

須賀しのぶ (著)

祥伝社 2016

ナチスがポーランドに侵攻し始まった第二次世界大戦。ナチスに蹂躪されていくヨーロッパに派遣されていた日本人外交書記生棚倉慎は信念としてポーランド孤児たちが帰国後に設立した極東青年会と協力していく。小説の中には数多く棚倉慎の愛国心が表れた台詞がある。「国を愛する心は、上から植えつけられるものではない。まして、他国や他の民族への憎悪を糧に培われるものであってはならない」「今、僕の国では、いまだかつてないほどに、武士道や大和魂という言葉が使われているよ。でもね、覚えておくといい。濫用される時は必ず、言葉は正しい使い方をされていない」現代の日本人に愛国心とは何か、武士道とは何かをもう一度考えさせてくれる作品だ。

日本を出て、日本を知る (仮)

坂本龍太郎 (著)

アメージング出版 2019夏出版

日本を知りたいければ日本を出る。アメリカやベラルーシに住んだ後、最終的にポーランドに移住した著者。その後住んでいるのは世界一とも言える親日国だということを知り、その理由を歴史を遡り追及していく。そこで出会ったのはポーランド人によって大切にされている日本文化や日本人が忘れてきた歴史を守り伝えているポーランド社会の姿であった。日本人がポーランドで受け入れられているのは先人たちの努力があったことであり、それを後世につないでいくレールの上に立っていることを知った著者。両国をつなぐことを生き甲斐とし異文化の中奮闘していく姿を描く。

予約はこちらから: <https://amaz2adven.thebase.in/items/19979107>

日本・ポーランド関係史

エヴァ パワシュ=ルトコフスカ (著)、アンジェイ・タデウシュ ロメル、柴理子 (訳)

彩流社 2009

ポーランド日本語教育界を代表し、2002年には天皇皇后両陛下がポーランドにご訪問なさった際に通訳を務めたワルシャワ大学日本学科のエヴァ・パワシュ=ルトコフスカ教授の代表作。知られざる日本とポーランドの関係、そして中欧における日本外交の側面を知ることができる。翻訳は城西国際大学国際人文学部でポーランド近現代史をご専門とする柴理子准教授。日本ポーランド研究者の間で買い占められ、2019年現在はどこでも売り切れでなかなか手に入れることができないほど。重版を求める声が上がっている。

物語 ポーランドの歴史 - 東欧の「大国」の苦難と再生

渡辺克義 (著)

中央公論新社 2017

中世にはバルト海から黒海までと言われるように巨大な国土を持っていたポーランド。その後近隣諸国に分割され世界の地図上から消えてしまう。亡国の民の度重なる蜂起、ピウスツキの登場と独立回復。しかし独立したポーランドを待っていたのは第二次世界大戦であった。戦後は社会主義体制となり、民主化までの長い長い苦難の歴史を持つ。ワレサ議長と連帯はどのようにしてポーランドの民主化をなしたのか。ポーランドの全体的な歴史を学びたい人にはお勧めの一冊。

A lush green forest scene with moss-covered stone steps and ferns. The image is dominated by vibrant green foliage, including large ferns in the foreground and dense trees in the background. A set of stone steps, heavily covered in moss, leads up the right side of the frame. The overall atmosphere is serene and natural.

EKOLOGIA

エコ

„Prosimy przynosić czyste rzeczy.
Brudnych nie można zrecyklingować”

「洗淨のお願い 汚れているものはリサイクルができません」

Tekst: Marta Klimiuk 文: クリミウク・マルタ

KAMIKATSU – ZERO WASTE PO JAPOŃSKU 上勝—日本のゴミ0運動

W prefekturze Tokushima, leżącej w południowej części Japonii, znajduje się pewne niewielkie, lecz bardzo malownicze miasteczko, które jako pierwsze w Japonii postanowiło zredukować do zera produkcję śmieci. Czy to misja z góry skazana na porażkę? Okazuje się jednak, że wcale niekoniecznie.

Należy zacząć od tego, że miasteczko Kamikatsu było już znane w całej Japonii zanim podjęło wyzwanie zero waste, a to dlatego, że właśnie tam powstała firma Irodori, która sprzedaje... liście! Liście są wykorzystywane w tradycyjnej japońskiej kuchni jako dekoracja, a w Kraju Kwitnącej Wiśni do wyglądu jedzenia przywiązuje się ogromną wagę. Tomoji Yokoishi, biznesmen pochodzący z Kamikatsu wpadł w 1999 roku na pomysł, który do dziś

西日本にある徳島県には、小さいながらもまるで絵に描いたような町がある。その町では日本で初めて、ゴミを0にするというアイデアが生まれた。この計画の運命はいかに？失敗？必ずしもそうだとはい限らない。

この町はゴミ0に挑戦する前からすでに全国的に知られていた。それは株式会社いもどりが設立された町であるからだ。いもどりが売っているのはなんと葉っぱ！葉は伝統的に日本料理の装飾として使われている。日本では、食べ物の外観がとても大切にされているためだ。上勝のビジネスマンであった横石知二は1999年にこのアイデアを思いついた。それはなんと今日に至っては上勝町で190人以上の従業員を抱え、特に安定した仕事と収入をほとんど持っていなかった年配の女性に雇用を与えた。彼らはただ森に行き、そこで見つけた美しい葉を集め、箱詰めにして全国の高級日本食レストランに送る。

dał pracę ponad 190 rolnikom z jego miejscowości, zwłaszcza starszym kobietom, które rzadko miały stałą pracę i dochód. Po prostu szły do lasu, zbierały tam najpiękniejsze liście, jakie znalazły, które później zapakowane w pudełka wędrowały do najwykwintniejszych japońskich restauracji w całym kraju. Nie do wiary? Liczby mówią same za siebie – roczny zysk firmy to 260 milionów jenów!

Wróćmy jednak do ekologii. Rok 2003. Władze Kamikatsu, małej miejscowości położonej na rzeką, pośród pól ryżowych i gęstych lasów, ogłaszają, że do roku 2020 ograniczą do zera produkcję wszelkich śmieci. Cel jest prosty – chronić naturalne piękno natury dla przyszłych pokoleń. Na początek zajęto się edukacją mieszkańców. Po wojnie normą było palenie śmieci, nawet we własnym ogródku, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach. Trzeba więc było uświadomić mieszkańców Kamikatsu jak bardzo ta praktyka jest szkodliwa dla środowiska naturalnego i dla ich zdrowia. Bezwzględnie zakazano wówczas palenia śmieci, z ulic zniknęły śmietniki, a odpady domowe podzielono aż na 34 kategorie! Szkło zaczęto sortować na białe, brązowe i kolorowe, papier na – czarnobiałe gazety, kolorowe magazyny, papierowe opakowania spożywcze i kartony. Na zużyte baterie, jednorazowe pałeczki, korki, szczoteczki od zębów, zapalniczki czy pieluchy wyznaczono osobne pojemniki.

Zrezygnowano też z usług śmieciarek. Ustalono, że wszystkie odpady należy zanosić do miejskiego punktu recyklingu. Pracownicy punktu mieli sprawdzać, czy wszystko zostało dobrze posegregowane i rozwiewać wszelkie wątpliwości mieszkańców. A tych na początku było bardzo dużo. W reportażu o mieście Kamikatsu, zamieszczonym na kanale Great Big Story, wypowiada się właściciel lokalnego sklepu, któremu wraz z rozpoczęciem polityki *zero waste* w mieście, cały biznes stanął niemalże na głowie. „Wprowadzenie segregacji odpadów przysporzyło mi dodatkowych obowiązków. Sortowanie odpadów ze sklepu to czasochłonne zajęcie. Jednak z czasem nauczyłem się dbać o małe rzeczy. Na przykład kiedy składam zamówienie proszę o zapakowanie go w kartony. Ponieważ kartony można ponownie wykorzystać lub poddać recyklingowi.”

Z czasem, ograniczanie odpadów weszło mieszkańcom w krew. Częste wizyty w punkcie recyklingu ukazały wszystkim skalę problemu. Zdecydowano się pójść o krok dalej. Otworzono specjalny sklep, nazwany *kuru-kuru shoppu*, do którego mieszkańcy Kamikatsu mogą przyjść i oddać niepotrzebne już sprzęty, ubrania, wyposażenie kuchni czy inne przedmioty. Pozostawione w nim rzeczy można oczywiście zabrać ze sobą za darmo! Zwiększono również liczbę kategorii segregacji śmieci do 45.

masaka i myślała, że to sukces. Liczby mówią same za siebie – roczny zysk firmy to 260 milionów jenów!

Ekologii wróćmy jednak do ekologii. Rok 2003. Władze Kamikatsu, małej miejscowości położonej na rzeką, pośród pól ryżowych i gęstych lasów, ogłaszają, że do roku 2020 ograniczą do zera produkcję wszelkich śmieci. Cel jest prosty – chronić naturalne piękno natury dla przyszłych pokoleń. Na początek zajęto się edukacją mieszkańców. Po wojnie normą było palenie śmieci, nawet we własnym ogródku, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach. Trzeba więc było uświadomić mieszkańców Kamikatsu jak bardzo ta praktyka jest szkodliwa dla środowiska naturalnego i dla ich zdrowia. Bezwzględnie zakazano wówczas palenia śmieci, z ulic zniknęły śmietniki, a odpady domowe podzielono aż na 34 kategorie! Szkło zaczęto sortować na białe, brązowe i kolorowe, papier na – czarnobiałe gazety, kolorowe magazyny, papierowe opakowania spożywcze i kartony. Na zużyte baterie, jednorazowe pałeczki, korki, szczoteczki od zębów, zapalniczki czy pieluchy wyznaczono osobne pojemniki.

Głównym powodem było to, że mieszkańcy Kamikatsu nie wiedzieli, co z nimi zrobić. Właściciel sklepu powiedział: „Wprowadzenie segregacji odpadów przysporzyło mi dodatkowych obowiązków. Sortowanie odpadów ze sklepu to czasochłonne zajęcie. Jednak z czasem nauczyłem się dbać o małe rzeczy. Na przykład kiedy składam zamówienie proszę o zapakowanie go w kartony. Ponieważ kartony można ponownie wykorzystać lub poddać recyklingowi.”

Właściciel sklepu powiedział: „Wprowadzenie segregacji odpadów przysporzyło mi dodatkowych obowiązków. Sortowanie odpadów ze sklepu to czasochłonne zajęcie. Jednak z czasem nauczyłem się dbać o małe rzeczy. Na przykład kiedy składam zamówienie proszę o zapakowanie go w kartony. Ponieważ kartony można ponownie wykorzystać lub poddać recyklingowi.”

Właściciel sklepu powiedział: „Wprowadzenie segregacji odpadów przysporzyło mi dodatkowych obowiązków. Sortowanie odpadów ze sklepu to czasochłonne zajęcie. Jednak z czasem nauczyłem się dbać o małe rzeczy. Na przykład kiedy składam zamówienie proszę o zapakowanie go w kartony. Ponieważ kartony można ponownie wykorzystać lub poddać recyklingowi.”

Jest więc rok 2019 – jak po 16 latach od wprowadzenia pomysłu zredukowania ilości śmieci wygląda sytuacja w Kamikatsu? Trudno uwierzyć, ale na dzień dzisiejszy odzyskuje się tam ponad 80% odpadów! Dla porównania ilość odzyskiwanych odpadów w Polsce to ok. 30%. Małe miasteczko zyskało światową sławę i dąży do swojego celu, aby w 2020 roku na wysypiskach nie pozostał ani jeden śmieć. Co więcej, polityka miasta nie kończy się jedynie na odpowiednim sortowaniu odpadów. To cała filozofia życia, według której lepiej wykorzystać dostępne materiały, zamiast produkować nowe. W Kamikatsu powstały dzięki temu nowe miejsca pracy, gdzie produkuje się rzeczy z oddanych przez mieszkańców materiałów – na przykład maskotki, które szyje się ze starych kimon lub dywaniki stworzone ze starych flag czy ubrań. Ich wytwarzaniem zajmują się na ogół starsze kobiety. Jest to dla nich źródło zarobku i wkład w wypełnianie misji miasta.

Przez lata wprowadzono również wiele nowych udogodnień – śmieciarkę, która odbiera odpady od osób starszych i niedyspozycyjnych, programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz programy szkoleniowe dla firm, które mają na celu wypracowanie strategii *zero waste* w biznesie. Oferuje się nawet pomoc w organizacji eko ceremonii ślubnych! Całkiem niezłe jak na miasteczko, w którym mieszka niespełna 2000 osób.

Przykład Kamikatsu pokazuje, jak wiele można osiągnąć, gdy działa się razem w słusznej sprawie. Uczy też, że żeby odnieść sukces, potrzebne są czasem nieoczywiste i (dopóki się nie przyzwyczaimy) niewygodne rozwiązania. Kropla drąży skałę – może pora na polski odpowiednik Kamikatsu?

町では長年にわたりゴミ0を目指し多くの斬新な施策を講じてきた。お年寄りなどからゴミを回収するためのサポート、子どもや若者、そして同じ目標に向かって励んでいる会社への教育活動などがその例だ。エコな結婚式も手配しており、2000人以下の町であることを考えれば驚くばかりだ。

上勝町の例は、正しい目標で正しい手段をもってすればどれだけのことが達成できるのかを示している。また、成功するため、時にはすぐ受け入れられないような政策を取る必要があることも教えてくれる(慣れるまでであるが)。水滴はいずれ岩に穴を開ける。さて、ポーランドも上勝町に習って行動を起こすべき時ではないだろうか。

Podział na wiele kategorii śmieci z początku był kłopotliwy, ale z czasem wszystkim wszedł w krew

初めは大変だった複雑な分別も、少しずつ浸透していった.JPG

Dawniej furoshiki pełniła głównie funkcję opakowania na prezenty

昔から風呂敷はプレゼントを包むために使われていた

Tekst: Marta Klimiuk 文: クリミウク・マルタ

FUROSHIKI – ALTERNATYWA NIE TYLKO DLA TORBY FOLIOWEJ

風呂敷 – 単なるビニール袋の代替品ではない！

Niepozorna rzecz, kwadratowa chusta o pięknym wzorze, zawiązana w odpowiedni sposób może posłużyć jako gustowne opakowanie prezentu, torba na zakupy, a nawet wygodne nosidełko na butelkę wody. Furoshiki, bo tak Japończycy nazywają chustę służącą do pakowania, może być ciekawą alternatywą dla plastikowych torebek, pięknym dodatkiem w mieszkaniu i świetną zabawą. Można ją przyrównać do origami, tylko że w tym wypadku składamy tkaninę!

ぱっとしないものでも綺麗な模様があっても、その正方形の布を使って正しい方法で包んでみて。美しいプレゼントの包みにもなるし、おしゃれな買い物袋にもなる。水の入ったボトルだってユニークに包めちゃう。風呂敷。日本人は昔から何かを包むということを大事にしてきた。これはビニール袋の代替品にも子どもの玩具にも、そして家の飾りにだってなっちゃう。折り紙と比べられることもあるけど、もちろん使うのは紙じゃないけどね。

Uniwersalny kształt chusty pozwala na stworzenie wielu rzeczy – na zdjęciu torba na zakupy

— 一般的な形の風呂敷でも可能性は無限 — 買い物袋

Furoshiki nie ma jednego ustalonego rozmiaru i można ją spotkać w wielu odsłonach – może to być mała chusta służąca do zawinięcia drobnego pudełeczka lub wielka tkanina, w którą zapakujemy ubrania na podróż a nawet niewielkie meble. Do wykonania furoshiki używa się też różnego rodzaju tkanin: od bawełny po jedwab. Wybór chusty zależy w dużej mierze od celu, do którego chcemy ją wykorzystać. Na prezent zdecydowanie lepiej nada się furoshiki o eleganckim wzorze, wykonana z ozdobnej tkaniny, natomiast do zapakowania pudełka lunchowego lepiej będzie użyć praktyczniejszej chusty bawełnianej, którą można łatwo wyprać w pralce.

Podstawą w wiązaniu furoshiki są dwa rodzaje węzłów ma-musubi (węzeł płaski) oraz hitotsu-musubi (węzeł pojedynczy). Ich poprawne zawiązanie gwarantuje, że chusta nie rozwiąże się podczas użytkowania. Poza tym ilość możliwych wiązań chusty wydaje się być niemalże nieograniczona. Za pomocą chusty można zapakować prezent, pudełko na drugie śniadanie czy butelkę wody. Sprawdza się również jako ozdoba na torebkę, doniczkę czy pudełko chusteczek, a nawet jako siatka na zakupy! Rozłożona chusta posłuży dodatkowo jako obrus czy kocyk. Ogólnie mówiąc, można wszystko. Ogranicza nas tylko wyobraźnia.

Czy oznacza to, że Japończycy są bardziej „eko”? Niekoniecznie. Na japońskich ulicach wciąż królują zwykłe torby foliowe, a chusty furoshiki to raczej modny

風呂敷には決まった大きさがあるわけじゃなくて、色々なサイズがある。つまり、私たちが旅行に行く時にちょっと包む際にも、そして小さな家具を包む際にも使える布だっていうこと。生地だって綿から絹まで様々。何に使うかによって選択を変えればいい。例えばお弁当箱を包むなら、汚れても簡単に洗濯機で洗えるような生地を選べばいいし、誰かへのプレゼントを包むならエレガントな柄を選ぶべき。

基本的な風呂敷の結び方は2つ。真結びと1つ結び。正しく結べば使っている時にほどけないような工夫がある。それ以外にも無数の結び方がある。バッグの装飾、植木鉢、またはティッシュの箱に、ショッピングのネットにだってなるよ！テーブルクロスや毛布の役割も持ってる。つまり使用目的も無限だっていうこと。制限するのはあなたの想像力だけ。

日本人はエコだから？必ずしもそういうわけじゃないよ。今でも日本では買い物するときにたくさんビニール袋が使われているし、風呂敷はむしろ最近エコ意識の高い人たちの間でトレンドとして戻ってきたと言えるかも。それに日本ではすごい量のプラスチックを生産してる。それもあって前環境大臣、今の東京都の小池百合子都知事は風呂敷を使おうって呼びかけているんだ。そして自分で作ったという「もったいない風呂敷」を披露しながらこんな趣旨の発言をしたんだ。

「もったいないという言葉は、その潜在能力を十分に活かさず何かに無駄にするのは残念だという意味です。(…中略…)日本の伝統文化の象徴としての風呂敷が、私たちが今生きている大量消費社会の問題を再考させるきっかけを与えてくれることを期待しています。同時に風呂敷文化が世界に広がることも願っています」

ちなみに日本の風呂敷はポーランドでも購入できる。でもインターネットで購入する前に簡単なバンダナで試してみるのはどう？またはポーランドの古着屋さんに行ってみるのどうかな？そこでは日本円で60円から100円ぐらいでカラフルないい柄の布を買うことができるはず。みんなが風呂敷を使ったら、個性とかも出てきて面白だろうね。

trend dla osób świadomych problemów związanych z nadmierną produkcją plastiku. A plastiku Japonia produkuje ogromne ilości. Dlatego też do noszenia ze sobą furoshiki gorąco zachęcała Japonczyków Yuriko Koike, japońska minister środowiska, a obecnie burmistrz Tokio. Zaprezentowała ona nawet stworzoną przez siebie tkaninę „mottainai furoshiki”, o której wypowiedziała się w następujący sposób:

„Japońskie słowo mottainai oznacza, że szkoda, że coś się marnuje bez pełnego wykorzystania swojego potencjału.(...) Byłoby wspaniale gdyby furoshiki, jako symbol tradycyjnej kultury Japonii, pozwolił na ponowne rozpatrzenie problemu konsumpcjonizmu. Szczerze pragnę, aby kultura furoshiki rozprzeczniła się na cały świat”.

Japońskie chusty furoshiki można bez problemu kupić w Polsce, ale zanim wejdziecie do internetowego sklepu i klikniecie „Kup”, na początek warto wypróbować zwykłą bandankę. Polecamy też zajrzeć do pobliskiego ciuchlandu – można tam dostać za 2-3 zł chustki w przepięknych wzorach i kolorach. Kto wie, może się okazać, że po chwili, nic nie będzie wyglądało już tak samo!

Opakowanie na lunchbox
w stylu slow

スロースタイルの弁当包み

A close-up photograph of a person's hands holding a black ceramic bowl filled with vibrant green matcha tea. The person is wearing a light pink kimono with a subtle floral pattern. The background is softly blurred, showing more of the kimono and a hint of a traditional Japanese setting. The lighting is warm and focused on the bowl of tea.

SMAK ŻYCIA
生活

PIEROGI PO JAPOŃSKU

餃子レシピ

Kaori Kondo

Japońska instagramerka (@coco_konatsu, www.wabisabi-meals.com) i food designerka. Na swoim koncie, które śledzi ponad 90 tys. użytkowników umieszcza zdjęcia ouchi gohan, japońskiego domowego jedzenia. Jej fotografie przypominają barwne obrazy, a dla Polaków, którzy przyzwyczaili się do równania japońska kuchnia=sushi/ramen stanowią łatwo przyswajalną kopalnię wiedzy o tym, co na co dzień jadają Japończycy.

近藤加織:

フードディレクター。インスタグラマー (@coco_konatsu, www.wabisabi-meals.com) として日本の家庭料理を紹介し、9万人を超えるフォロアーを持つ。彼女の写真はとても色彩豊かで、日本食といえばラーメンや寿司といった代表各ばかりを連想するポーランド人にとって、彼女の発信はそれ以外にも多くの和食知識が得られる鉱山である。

Cześć, nazywam się Kaori Kondo (Coco). Zajmuję się promowaniem japońskiej domowej kuchni, pracując jednocześnie dla jednej z tokijskich firm. Zazwyczaj zdjęcia przyrządzonych smakołyków publikuję korzystając z aplikacji Instagram (moje konto to @coco_kontasu), choć w tym roku miałam okazję zamieścić je w niedawno wydanej w Polsce książce „Tokyo Lifestyle Book”.

To dla mnie zaszczyt, że mogę Wam zaprezentować japońską kuchnię w roku, w którym obchodzimy 100-letnią rocznicę zawarcia stosunków dyplomatycznych między Polską i Japonią. Pomyślałam, że z tej okazji zapoznam Was z pierożkami *gyōza*.

Kiedy dowiedziałam się, że w Polsce istnieje potrawa zwana „pierogi”, wprost nie mogłam uwierzyć, jak niesamowicie podobna jest ona do pierożków *gyōza*! Wtedy to napisałam przepis na potrawę, która według mnie łączyła Polskę i Japonię. Obecnie w Japonii popularne jest smażenie pierożków *gyōza* na chrupko i układanie ich w kółko na talerzu, dlatego opisałam właśnie taki sposób przygotowania. W Polsce na pewno zdobędziecie wszystkie potrzebne składniki, dlatego koniecznie spróbujcie ją przyrządzić!

W Japonii wrzucanie na Instagram zdjęć przygotowanych w domu potraw staje się coraz popularniejsze. Moda ta prawdopodobnie wzięła się z pomysłu, że powinniśmy bardziej celebrować domowe posiłki. To dzięki Instagramowi byliśmy w stanie dostrzec, że zależnie od tego, na jakich naczyniach podane zostanie jedzenie, będzie wyglądać apetycznie lub nie, że od sposobu podania zmienia się cała atmosfera posiłku.

To zdjęcie, które przedstawia coś na kształt wozu, wykonałam po odpowiednim ułożeniu naczyń znajdujących się w moim domu. W Japonii zazwyczaj przystawki podaje się w oddzielnych, malutkich naczynkach, które ustawia się razem na tacy. Przypomina to trochę stołowy zestaw lunchowy. Zwyczaj podawania wszystkiego oddzielnie sprawił, że w Japonii łatwo można nabyć takie miniaturowe cudeńka. Jak się je wszystkie razem zestawia na tacy, przypominają małe dzieła sztuki.

Polska ceramika z Bolesławca cieszy się w Japonii sporą popularnością. W kuchni japońskiej jest dużo potraw, do których używa się sosu sojowego, naturalnie więc przybierają brązową barwę, co sprawia, że bardzo dobrze wyglądają na polskiej ceramice, gdzie z kolei przeważa kolor błękitny. Pomyślałam, że siła wyrazu ceramiki i jej sposób wpływania na odbiór posiłku nie zmieniają się, niezależnie od różnic kulturowych.

W Japonii wrzucanie na Instagram zdjęć przygotowanych w domu potraw staje się coraz popularniejsze

日本では今、Instagramに家で作った料理の写真を撮って投稿することが流行となっています

はじめまして。Cocoこと近藤 加織と申します。東京で会社員として働きながら、フードディレクターとして日本の家庭料理のことを発信しています。普段の料理はInstagram(アカウントは@coco_kontasuです)で発信していますが、今年ポーランドで発売された「Tokyo Lifestyle Book」に大きく掲載してもらっています。

ポーランドと日本の国交樹立100周年という記念すべき年に、日本の家庭料理のレシピをご紹介する機会をいただけて光栄に思います。今回、私が紹介したいと思った料理は餃子です。ポーランドに「ピエログ」いう料理があることを知り、餃子とピエログがものすごく似ている!というところから、ポーランドと日本をつなぐ料理だと思ってレシピを書きました。今日本では餃子をパリパリ(Crispy)に焼いて円盤のように盛り付けることが流行っていますので、レシピでも焼き方を詳しく書きました。ポーランドでも手に入る食材だと思いますので、ぜひ作ってみてください!

日本では今、Instagramに家で作った料理の写真を撮って投稿することが流行となっています。家で食べるごはんをもっと楽しくしよう!という気持ちからこの流行が盛り上がったのかもしれませんが。盛り付ける器によって、美味しそうにみえて、料理の雰囲気が変わる楽しさに気づいたのはInstagramのおかげでした。

この模様のような写真は、私の家にある小さな器たちを並べて撮ったものです。日本では小さなお皿に少量のおかずの盛り付けて、お盆に乗せて食べる「定食」という形が一般的です。その文化に合わせて、小さな器がたくさん生まれました。並べてみると模様のようにも見えますね。

ポーリッシュポタリーが日本で人気です。和食はしょうゆを使う料理が多く、どうしても茶色い料理が多くなってしまのですが、茶色い料理にポーリッシュポタリーが不思議とマッチするんですよ。国の文化が違って、料理の雰囲気を良くしてくれる器の力は変わらないんだな、と思いました。

Tak między nami – w Daisō (japońskim sklepie typu „wszystko za 100 jenów”) sprzedawano pod nazwą usuhari (dosł. „cienkie szkoło”) polskie szklanki! Dokładnie tak – sprzedawali polskie szklanki jako japońskie, naprawdę mnie to zaskoczyło. Polska koleżanka, która była wtedy ze mną w sklepie wybuchnęła śmiechem pytając „Why?”. Poczułam wtedy, że więzy łączące Polskę i Japonię mogą przybrać naprawdę nieoczekiwaną formę.

キャベツたっぷりのカリカリ餃子

材料(25個分)

- キャベツのみじん切り…1/4個分
- 豚ひき肉…100g
- おろしにんにく…1片分
- おろししょうが…1/3かけ分
- 餃子の皮…25枚
- 塩 1/2tbsp
- しょうゆ 2tbsp *
- 酒 1tbsp *
- 塩 1/4 tbsp *
- サラダ油 適量
- ごま油 小さじ1(無ければサラダ油でもOK)

<下ごしらえ>

キャベツを千切りにします。
にんにく、しょうがはすりおろします。(チューブでも可能)

<手順>

1. ボウルにキャベツを入れ、塩小さじ1/2をふってしっかり手でもみ、水けを絞る。
2. 別のボウルにひき肉を入れてよく混ぜる。1と☆の調味料を入れてよく練り混ぜる。にんにく、しょうがも加えてさらによく練り混ぜる。
3. 25等分して1つつ餃子の皮で包み、フチに水少々をつけ、ひだを寄せながら閉じる。
4. フライパンの底から1cm程度油を入れて、火をつけて強火にする。
5. 30秒ほど経って、油があたたまったら餃子をすき間なく並べて中火にする。
6. 1分ほど経って餃子表面の色が変わったら、熱湯180ml(1カップ)を餃子全体にまわしながらかけて、フライパンにふたをして中火で5分蒸し焼きにする。(フライパンに餃子がくっつかないように、1分おきにフライパンをゆすってください)
7. 蒸しあがったらフタを取り、ごま油を餃子にまんべんなくかけて中火で1分程度焼く。フライ返しで餃子を取り、皿に盛り付けたら出来上がり。

実は、日本のダイソー(100円ショップ)にポーランドのガラスが100円で販売されていました!名前は「うすはり」。そう、日本のガラスとしてポーランドで作られたガラスが販売されていたのです。ビックリしました。(ポーランド人の友人はWhyと言って爆笑していました)色々な形でポーランドと日本は繋がっているのを感じました。

Zdjęcia: Keisuke Oana
(www.keisukeoana.com)

写真: 小穴 啓介

Chrupiące pierożki gyōza z kapustą

Składniki na 25 sztuk:

- ¼ główki kapusty drobno posiekanej
- 100 g mielonego mięsa wieprzowego
- 1 ząbek czosnku wyciśnięty przez praskę
- 1/3 obranego i startego korzenia imbiru
- 25 sztuk wyciętych okrągłych, płaskich kawałków ciasta na pierogi (takie, jak na polskie pierogi, tylko że bez jajka i oleju, sama mąka, woda i sól)
- ½ łyżki soli
- 2 łyżki sosu sojowego *
- 1 łyżka sake *
- ¼ łyżki soli *
- olej roślinny (ilość wedle uznania)
- mała łyżeczka oleju sezamowego (jeśli go nie mamy, to wystarczy sam olej roślinny)

Wstępne przygotowania:

Kapustę drobno posiekać

Czosnek i imbir zetrzeć na tarce (można również przecisnąć przez praskę)

Przepis:

1. Do miski włożyć kapustę, posypać solą, dokładnie ugnieść ją rękami i odsączyć sok, który z niej wypłynie.
2. Do drugiej miski włożyć wieprzowe mięso mielone i dobrze je wymieszać. Dodać kapustę i przyprawy oznaczone symbolem gwiazdki (*) i wymieszać, jednocześnie ugniatając. Dodać czosnek i imbir, po czym znów wszystko dokładnie razem wymieszać.
3. Obie zawartości misek podzielić po równo na 25 części i każdą z nich zawinąć w pojedynczy pierożek – dodając nieco wody na krawędziach, zamknąć pierożek, formując jednocześnie falbankę.
4. Wlać na patelnię olej na wysokość jednego centymetra i ustawić na maksymalny ogień.
5. Po ok. 30 sekundach, kiedy olej będzie już rozgrzany, ułożyć na patelni pierożki ciasno obok siebie i zmniejszyć ogień do połowy.
6. Kiedy po około minucie pierożki się zarumienią, okrężnym ruchem połączyć je wszystkie 180 mililitrami wrzącej wody (1 szklanka), a następnie przykryć patelnię pokrywką i przez pięć minut dusić na średnim ogniu. (Aby pierożki nie przywarły, dobrze jest co jakiś czas potrząsać patelnią.)
7. Gdy pierożki się podduszą, zdjąć pokrywkę, połączyć je po całej powierzchni olejem sezamowym i smażyć na średnim ogniu jeszcze przez około minutę. Następnie szpatułką przełożyć pierożki na talerz. Smacznego!

JAPONIA, KOBIETA I ROWER

日本を自転車で旅する女性たち

Ilona Porębska

Twórczyni Superfemka Projekt, wypraw dedykowanych kobietom, szukających niebanalnych podróży i doświadczania naturalnego stylu poznawania świata.

イロナ ポレブスカ

Superfemkaプロジェクト創始者の1人。普段できないような内容で、世界について深く学びたいという女性を対象とした旅行を計画している。

Ruszamy tam, gdzie przetrwała stara Japonia. Historia jednej podróży

Mój stosunek do Japonii jest szczególny. Uwielbiam w tym kraju w zasadzie wszystko. Podobają mi się unikalna grzeczność, serdeczność i bezinteresowność społeczna. Do tych wartości dodają najwyższy wskaźnik bezpieczeństwa, szacunek do natury i bezkonkurencyjne jedzenie. To potrafi zawrócić w głowie na tyle, że na powroty do tego kraju czeka się z niecierpliwością. Japonię eksploruję dwa razy w roku, wiosną i jesienią. Za każdym razem na rowerze, w kobiecym gronie. Na wyprawę decydują się aktywne kobiety, które chcą przywieźć z wakacji coś więcej niż opaleniznę. Kobiety, które szukają alternatywnej turystyki, z dala od utartych ścieżek, poza schematem.

Jazda rowerem po Japonii, to czysta przyjemność. Kultura jazdy kierowców daje poczucie komfortu. Do tego wydzielone pasy, dedykowane ścieżki, pasy nabrzeżne, dziesiątki bocznych dróg, rzek i kanałów i pogoda która idealnie wpisuje się w rowerową aktywność.

Lądujemy w Osace, jest późne popołudnie. Kartony zostają w przechowalni na lotnisku. Skręcenie rowerów i zapakowanie zajmuje nam nieco ponad 3 godziny. Przeglądamy poziom powietrza w oponach, dokręcamy śrubki, poprawiamy sakwy – Ruszamy!

Nasza przygoda z Japonią przebiega przez dwie wyspy, największą Honsiu oraz najmniejszą i najmniej zaludnioną Shikoku. Pierwsze dni to droga pośród aglomeracji, które ciągną się czasem bez końca. Lecz głównym celem jest Shikoku i spotkanie z jej tradycyjną odsłoną. To właśnie tam doświadczamy

昔ながらの日本が残っている場所へ ある旅の物語

私達の日本に対する感情は特別だ。日本が大好きで、とにかく全てに惹かれる。日本人が持っている謙虚さ、おもてなしの心、そして見返りを求めず他人に尽くす精神。国全体がとても安全で、自然への敬意を持っており、他のどの国にも見当たらない豊かな食文化を有している。魅力を数え始めればきりが無い。だからいつも、次の来日をまだかまだかと首を長くして待っている。私は年に2回、春と秋に来日する。毎回自転車に乗る。それも女性の輪の中で。こんな旅行はただ単にビーチで日焼けするだけでは物足りないようなアクティブな女性にとって大変魅力的だ。計画通りではなく、大きい道から離れ、普段味わえないような旅行を求めている女性にとって。

自転車で日本を旅行することは純粋な喜びを提供してくれる。日本の自転車文化は快適さを私たちに与える。しっかりと分けられている車道外側線、自転車専用道、海岸ルート、数えきれないほどの脇道、小川、運河。そして春と秋の天気は自転車愛好家にとってぴったりだ。

私たちの旅行は降り立った大阪から始まる。すでに日は落ちようとしている。必要のない自転車の鞆などは空港の倉庫に保管。自転車を組み立て、荷物をまとめるまでに3時間ほどかかる。自転車のタイヤの気圧、ネジ、サドルを確認し、さあ出発!

日本での私たちの冒険は2つの主要な島に渡る。一番大きな本州。そして一番小さく人口も最も少ない四国だ。初日、私たちはまるで終わりが無いような大都会の景色に囲まれながらペダルをこぐ。旅の目的は四国でそこに残っている伝統や人に出会うことだ。四国こそ、美しい自然に触れることができ、温かなおもてなしと神秘的な人々の暮らしに出会える場所だ。例えば、ある土曜日の午後、ある公園で地元のウイスキー工場へ

zbliżenia z naturą, lokalną gościnnością i wkroczenia w zwykłe codzienne życie ludzi. Na przykład wtedy, gdy w sobotnie popołudnie w jednym z parków, grupa emerytów z pobliskiej fabryki whisky grillowała i odpoczywała, a my po kilku minutach razem z nią, kosztując pieczone specjały i nie wylewając za kołnierz.

Wakayama już zawsze będzie nam się kojarzyć z miastem karaoke i wspólnych wokalnych chwil w mikro-barach, nagrodzonych oklaskami i firmową sake.

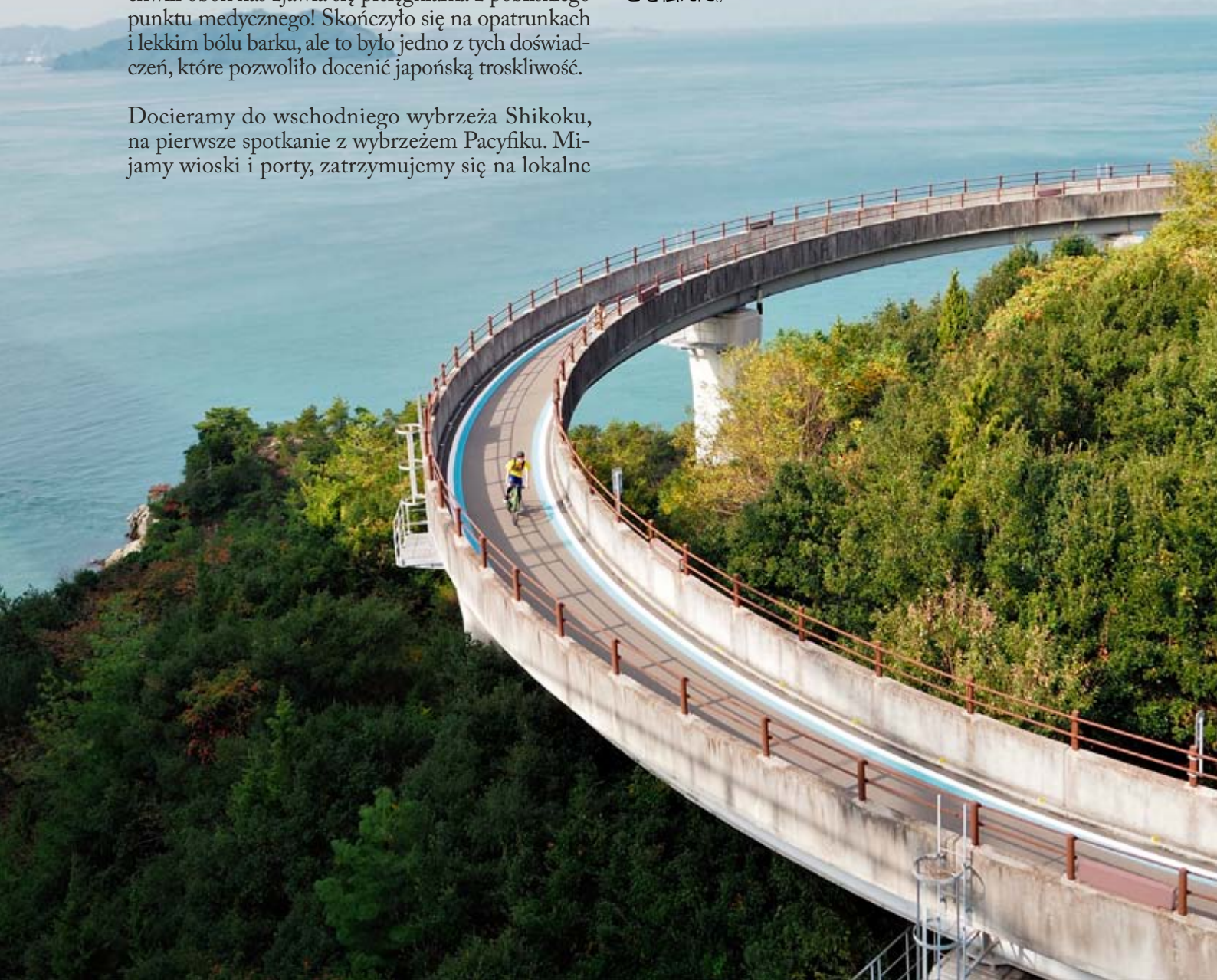
Kioto. Jedna z nas, rozgląda się za bardzo na boki i zahacza kierownicą o słupki, co kończy się bolesnym upadkiem. Od razu wzbudza to zainteresowanie przechodniów, których reakcja była błyskawiczna. Ktoś biegnie po kogoś, ktoś próbuje pomóc na miejscu, a po chwili obok nas zjawia się pielęgniarka z pobliskiego punktu medycznego! Skończyło się na opatrunkach i lekkim bólu barku, ale to było jedno z tych doświadczeń, które pozwoliło docenić japońską troskliwość.

Docieramy do wschodniego wybrzeża Shikoku, na pierwsze spotkanie z wybrzeżem Pacyfiku. Mijamy wioski i porty, zatrzymujemy się na lokalne

wołujące się grupy emerytów, którzy zbierali się na grillowanie. Kilka minut później, my też dołączyliśmy do grupy. Wszyscy jedli i pili, naprawdę dużo.

W Kioto, kiedy myślałam, że już nie ma miejsca na więcej, okazało się, że w małym barze przy drodze, gdzie wszyscy pili i jedli, było jeszcze miejsce na więcej.

W Kioto. Jedna z nas, rozgląda się za bardzo na boki i zahacza kierownicą o słupki, co kończy się bolesnym upadkiem. Od razu wzbudza to zainteresowanie przechodniów, których reakcja była błyskawiczna. Ktoś biegnie po kogoś, ktoś próbuje pomóc na miejscu, a po chwili obok nas zjawia się pielęgniarka z pobliskiego punktu medycznego! Skończyło się na opatrunkach i lekkim bólu barku, ale to było jedno z tych doświadczeń, które pozwoliło docenić japońską troskliwość.

Nasze wyprawy są dla silnych, niezależnych kobiet, które chcą zobaczyć Japonię od innej strony

この旅は強く、自立し、日本を別の角度から見たい女性向け

przydrożne specjały i niewyobrażalnie pyszne sushi. Wieczorem rozbijamy namioty, zostawiamy cały dobytek wraz z rowerami na pustej plaży i udajemy się na błogi relaks do japońskiej łaźni. To ważny aspekt podczas naszej drogi, dający ukojenie naszym mięśniom. Czasami podejmujemy dialog w ciepłym basenie gorących źródeł, choć ze względu na bariery językowe nie jest to łatwe. Język angielski w ustach Japończyka to rzadkość. Miłe jest jednak to, że próbują. Ba! Szukają wsparcia, wołają kogoś, dzwonią do kogoś z kim mogą się dogadać i tym sposobem jakoś sobie radzimy. Są też pod dużym wrażeniem naszej rowerowej eskapady i często łapią za głowę, gdy wymieniam przemierzone miasta i nasze odległe cele.

Niedziela, okolice przylądka Muroto, las i ocean, nic poza tym. Dalsza jazda na rowerze okazuje się niemożliwa, zaś sam rower wymaga pomocy fachowca. Docieramy do pierwszego budynku na mapie. Jest to małe biuro wsparcia dla podróżujących pielgrzymów, gdzie urzęduje starsza pani. Wspomagając się tłumaczem, po pół godzinie, okazuje się, że nie ma żadnego punktu naprawczego w okolicy. Nagle na parking wjeżdża mały bus pełny mężczyzn. Idę za ciosem – zaczynam tłumaczyć problem. Na szczęście jeden z nich rozumie co nieco po angielsku. Następuje organoleptyczne zbadanie rowerowego koła – trzeba wezwać pomoc. Panowie gdzieś dzwonią, ustalają a uśmiech nie schodzi im z twarzy. W międzyczasie wyciągamy żubrówkę i celebруем mocnym akcen-

私たちは四国に渡り、そこで四国の東海岸や太平洋に出会う。村を越え、港を越え、道端にあった郷土料理のレストランに入ると想像を絶するほど美味しい寿司にありついた。夕方、私たちはテントを張り、全ての所持品や自転車を何もかも砂浜に残し、海で日本の温泉に入るかのように至福の時を過ごした。自転車での旅行で私たちの体はいつもこんな瞬間を欲している。もちろん、たまには温泉にも行くが、やはり言葉の壁はそう低くはない。英語を話す日本人はそんなにいないが、なんとか意思疎通しようとしてくれることに感謝。別の人を呼んだり、少しでも英語ができる人に電話をしたり、彼らはいつも私たちをどう助けられるかを考えてくれている。自転車で旅行するということはパンクすることもある。が、そんな時でも私達が今まで通ってきたルートや目的地などについて彼らは関心を示して話し始める。

日曜日、室戸岬、森、そして温泉だけで一日使った。自転車が修理を欲しており、それ以上の自転車の旅は不可能だったからだ。地図のルート上にあった最初の建物まで何とかたどり着く。そこは中年のおばさんが常駐している巡礼者のための支援センターだった。30分間、通訳機能を使って話したが、この近くには自転車を修理するところはないようだ。その時、突然小さなバスが駐車場に入ってきて、中から溢れるように男性の集団が降りてきた。すぐに彼らのところに走り寄り、状況を説明して助けを求める。そのうちの1人は少し英語ができ、なんとかコミュニケーションが取れた。自転車のタイヤを直す職人に電話をして、ここまで来てもらえないかな。彼らはどこかに電話をしていたがずっとまじめな顔をしている。その間、私たちはズブロッカを開け、日本とポーランドの

tem relacje polsko-japońskie. Jest wesoło i beztrudno. Po 20 minutach przejeżdża maestro z pobliskiego warsztatu i zabiera rower wraz z koleżanką do pobliskiej wioski. Dojeżdżamy tam w towarzystwie eskorty busa i znowu żubrówka w koreczku za sukces misji! Wspólne zdjęcia, uściski dłoni, podziękowania dla mistrza – który długo opierał się przed przyjęciem pieniędzy, więc ulegliśmy, słysząc ‘prezento’.

Na koniec wspaniała wiadomość! Za moment, w świątyni na końcu ulicy, rozpocznie się festiwal poświęcony rybakom i ich pracy na morzu. Wiemy, że nie może nas tam zabraknąć. Po dwóch godzinach roztańczonego spektaklu, opuszczamy wioskę zegnane przez mieszkańców przesyłających “Ganbatte” co oznacza „Daj z siebie wszystko”. Jedno jest pewne, to my – podróżujące kobiety wzbudzamy emocje, podziw i uznanie w oczach Japończyków. Dostajemy w prezencie ich bezinteresowność podszytą ciepłym sercem i czas. Jesteśmy zapraszane do ich życia i to są te momenty, które na długo pozostaną w pamięci.

Relację w języku polskim przeczytaj w numerze 100. 20 minut po tym jak przyszedł mistrz z rowerem, moja przyjaciółka i ja zabrałyśmy go do pobliskiej wioski. Dojeżdżamy tam z eskortą busa i znowu żubrówka w koreczku za sukces misji! Wspólne zdjęcia, uściski dłoni, podziękowania dla mistrza – który długo opierał się przed przyjęciem pieniędzy, więc ulegliśmy, słysząc ‘prezento’.

Na koniec wspaniała wiadomość! Za moment, w świątyni na końcu ulicy, rozpocznie się festiwal poświęcony rybakom i ich pracy na morzu. Wiemy, że nie może nas tam zabraknąć. Po dwóch godzinach roztańczonego spektaklu, opuszczamy wioskę zegnane przez mieszkańców przesyłających “Ganbatte” co oznacza „Daj z siebie wszystko”. Jedno jest pewne, to my – podróżujące kobiety wzbudzamy emocje, podziw i uznanie w oczach Japończyków. Dostajemy w prezencie ich bezinteresowność podszytą ciepłym sercem i czas. Jesteśmy zapraszane do ich życia i to są te momenty, które na długo pozostaną w pamięci.

Przed lokalną świątynią shintoistyczną
地元の神社の前で

Panorama Tokio 東京の景色

Panorama Warszawy ワルシャワの景色

ZWIEDZAJ I PRACUJ ROK W INNEJ RZECZYWISTOŚCI

ワーキングホリデー で一年間生活を一変

Tekst: Mateusz Wasilewski 文: バシレフスキ・マテウシ

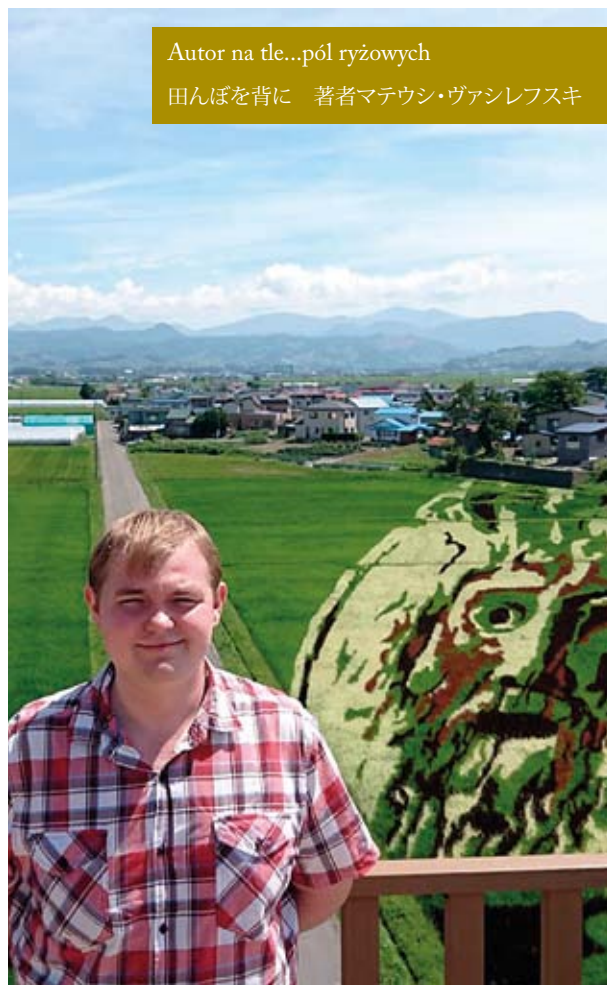
Pięć lat temu, kierując się swoją fascynacją Japonią, zacząłem naukę języka japońskiego. Po czterech latach nauki oraz zdanym egzaminie językowym na poziomie N3 podjąłem decyzję o ubieganiu się o wizę „Zwiedzaj i pracuj” do Japonii. Mój japoński umożliwiał mi stosunkowo swobodne prowadzenie prostych rozmów. Jednocześnie jednak czytanie i pisanie sprawiało mi ogromne problemy. Miałem solidne podstawy, które chciałem rozwijać, a wyjazd do Japonii byłby świetnym do tego narzędziem. Mieszkanie i praca w Japonii byłaby również doskonałą okazją do dalszego poznania i zrozumienia kultury Japonii. Decyzję dodatkowo ułatwił mi też fakt, że mieszkanie i zwiedzanie tego kraju od dawna było moim marzeniem.

Przygotowania do wyjazdu, głównie finansowe, zacząłem ponad rok wcześniej, w październiku 2017 r. Intensywnie szukałem pracy oraz mieszkania, niestety bez efektów, tak że pod koniec listopada byłem gotów zaryzykować wyjazd i kontynuację poszukiwań już na miejscu. Miałem jednak niebywałe szczęście i mój nauczyciel, Ryotaro-sensei z Warszawskiej Szkoły Języka Japońskiego pomógł mi w moich przygotowaniach. Skontaktował mnie ze swoim przyjacielem, który z kolei wstępnie znalazł dla mnie pracę oraz mieszkanie. Dodatkowo mieszkałbym nie w dużym mieście, a w bardzo małej miejscowości w prefekturze Nagano o nazwie Sakaki. Ciekawostka – jej burmistrz, Hiroshi Yamamura, założył polski oddział Fujitsu w Krakowie! Znajomość języka otworzyła mi rzadką możliwość pracy poza stolicą, tam, gdzie nie ma taryfy ulgowej dla obcokrajowców. Lepszego miejsca nie mogłem sobie wymarzyć. Na początku grudnia złożyłem dokumenty w ambasadzie i tydzień później przyznano mi wizę. Datę wyjazdu ustaliłem na koniec stycznia 2018 r.

Kiedy dotarłem do Sakaki moim pierwszym wyzwaniem była rozmowa kwalifikacyjna. Szczęśli-

Autor na tle...pól ryżowych

田んぼを背に 著者マテウシ・ヴァシレフスキ

5年前、もともと日本に興味を持っていた私は日本語を勉強し始めた。その4年後に日本語能力試験N3レベルを取得したのをきっかけにワーキングホリデーで日本に行くことを決意した。私の日本語は簡単な日常会話であれば比較的問題ないレベルに達していたが、読み書きに関してはまだまだ問題が山積みだった。自分自身の中に基盤となる日本語能力を確立したく、そのため日本に行くということは最良の機会を提供してくれると信じていた。日本文化を理解するためにも日本で働き日本に住むということは重要だ。何よりも日本に住みながら観光するというのは長年の夢であり、行かないという選択肢はなかった。

来日前の準備として、まずは1年以上前の2017年10月からお金を貯め始めた。日本での仕事やアパートも集中的に探したが、11月の終わりまで両方とも見つからず、何も決まらないままの来日を覚悟した。しかしそこで手を差し伸べてくれたのが私の日本語の先生であった。先生は日本にいる知り合いと連絡を取り、その知り合いが私の仕事もアパートも手配してくれたのだ。私は大きな都市に住んだわけではない。日本語能力は外国人で溢れている首都ではなく、田舎に住むことを可能にしてくれた。居住地は長野県坂城町という小さな町だ。興味深いことだが、坂城町の山村ひろし町長はクラクフで富士通ポー

wie odbyła się pomyślnie i zostałem zatrudniony w sklepie kombini sieci Seven-eleven. Moja praca polegała przede wszystkim na obsłudze klientów, wykładaniu towarów oraz sprzątaniu sklepu. Praca ta, choć prosta, pozwalała mi codziennie używać japońskiego do kontaktu z klientami i współpracownikami. Wpłata, choć na japońskie standardy niewysoka, pozwalała mi nie tylko się utrzymać, ale też nieco podróżować. Życie w małym mieście było dość wymagające językowo, jednocześnie jednak spotkałem wielu wspaniałych i pomocnych ludzi. Brałem udział w wielu ciekawych wydarzeniach (np. w lekcjach ceremonii herbaty) oraz odwiedziłem wiele ciekawych miejsc.

Życie w Japonii był wyjątkowo wygodne i bezproblemowe. Nie spotkałem się z żadnym problemem, którego nie dałoby się szybko rozwiązać. Tym co stanowiło największe wyzwanie był intensywny tryb pracy i życia. Często było aż za dużo do zrobienia przez co czasami nie było chwili na porządny wypoczynek i relaks. Był to wyjątkowo intensywny rok który pozwolił mi naprawdę wiele się nauczyć. Nie tylko o języku, ale też o Japończykach ich kulturze i historii. Jestem naprawdę szczęśliwy, że podjąłem się tego ryzyka i pojechałem do Japonii. Gdybym miał możliwość ponownego ubiegania się o wizę „Zwiedzaj i pracuj” zrobiłbym to bez wahania.

Taki wyjazd polecam każdemu, kto jest zainteresowany możliwością mieszkania w Japonii. Podkreślam jednak, że im lepiej mówimy po japońsku tym bogatsze i pełniejsze będzie Wasze doświadczenie z wyjazdu. To właśnie poznani ludzie sprawili, że mój wyjazd był tak wspaniały.

Landu wylała się pomyślnie i zostałem zatrudniony w sklepie kombini sieci Seven-eleven. Moja praca polegała przede wszystkim na obsłudze klientów, wykładaniu towarów oraz sprzątaniu sklepu. Praca ta, choć prosta, pozwalała mi codziennie używać japońskiego do kontaktu z klientami i współpracownikami. Wpłata, choć na japońskie standardy niewysoka, pozwalała mi nie tylko się utrzymać, ale też nieco podróżować. Życie w małym mieście było dość wymagające językowo, jednocześnie jednak spotkałem wielu wspaniałych i pomocnych ludzi. Brałem udział w wielu ciekawych wydarzeniach (np. w lekcjach ceremonii herbaty) oraz odwiedziłem wiele ciekawych miejsc.

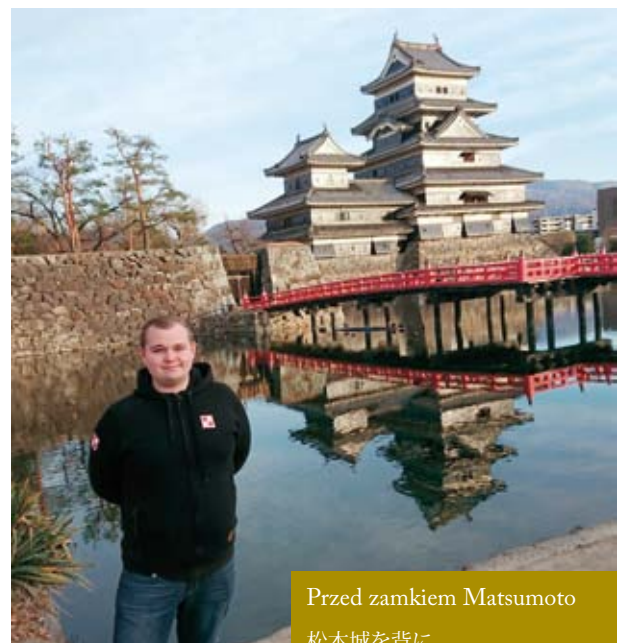
日本に着いてからの最初の壁は就職の面接であった。なんとか面接をクリアし、私は長野県坂城町の方が開業したコンビニであるセブンイレブンで働けることになった。私の仕事はお客さんへの対応、商品の出し入れ、そしてコンビニを清潔に保つことだった。仕事自体は簡単であるが、毎日お客さんや同僚のみなさんと日本語を使う機会を得ることができた。もちろん給料は日本の平均的な水準に比べると高いわけではないが、生活には問題なく、何度も旅行できるほどお金を貯めることができた。小さい町に住むということは、それだけ日本語能力が必要となる。しかしそのおかげで素晴らしい人々に出会えた。日本では仕事だけではなく、茶道を初め多くのイベントなどに参加し、面白い場所にも訪問できた。

日本での生活は思っていたよりもずっと快適で問題は多くなかった。すぐに解決できないような問題はなかったが、一番大変だったことは日本の仕事や生活のスピードに慣れることだった。忙しい時には一瞬たりとも休んだりリラックスしたりする時間がなかった。日本での一年はとても価値があり、私に多くの学びを与えてくれた。それは日本語だけではなく、日本の文化や歴史についての知識も含む。日本に行くという決心をして本当に良かったと思っている。もし2度目ワーキングホリデーができるとしたら、私は迷わず申し込むだろう(ただ現状では1回のみ)。

どんな形であれ日本に住める可能性がある人には迷わず行くことを勧めたい。もちろん、日本語能力が高ければ高いほどより深い経験ができるだろう。何よりも生涯かけがえのない友人を作ることができたという点において私の日本での1年は大成功であった。

Program „Zwiedzaj i Pracuj” skierowany jest do Polaków i Japończyków między 18. a 30. rokiem życia. Umożliwia wyjazd do Japonii/Polski na okres do jednego roku. Cechą szczególną programu jest możliwość podjęcia pracy zarobkowej, która pozwoli na pokrycie wydatków związanych z podróżami oraz pobytem w Japonii. Przy aplikowaniu o wizę nie jest niezbędna znajomość języka japońskiego, choć z pewnością przyda się ona podczas szukania pracy. Pracy można szukać już po przyjeździe do Japonii.

「ワーキングホリデー」制度では18歳から30歳になるまでのポーランド人と日本人が最長1年間、お互いの国に滞在できる。この制度の特徴は、滞在期間中に有給の仕事に就くことができることで、それによって滞在費の一部、または全体を賄うことができる。ビザを申請するにあたり、お互いの言語を知っている必要はないが、仕事を探すにあたり、言語を知っているかどうかは大きなポイントとなっている。入国前に仕事を手配しておく必要はないが、履歴書を前もって作っておくのがよい。

Przed zamkiem Matsumoto
松本城を背に

Tekst: Toshimasa Takeuchi,
wiceprezes Stowarzyszenia na Rzecz Wymiany
Kulturowej Miasta Sakaki.
坂城町国際交流協会 副会長
竹内敏正

私とワルシャワで日本語学校を運営している坂本君との
おつきあいは隣町の千曲市国際交流協会を通じて18
年目になります。彼の学校は日本語学校としてポー
ランド国内最大級。300名を超えるの学生を抱えています。
学生全員が日本に興味を持っており、いつかは日本に行
ってみたい、暮らしてみたいという想いがあり、日本語を
学んでいると聞きます。

その要望に応える形で坂城町国際交流協会として学生た
ちを受け入れ、日本の家庭にホームステイをしながら農
業体験、宮入刀鍛道場訪問、花火大会や夏祭り参加等、単
なる観光ツアーでは味わえない、真の日本文化を知って
もらう夏合宿「サマースクール」を主催しています。それも
今年で5年目。延べ42名の学生を受け入れてきました。学
生たちの坂城町での印象は大変良く、特に美しい自然や
温泉、深い文化や歴史について驚かれます。何人かはサ
マースクール終了後、何度も再訪したり、1年間の滞在を
決めて戻ってくる学生もいます。そんな彼らに会いたい
と思い、その後どのような生活をしているのかも知りたく、3
年目にして坂城町としてポーランド訪問が実現しました。
そこで坂本君の教えている学生たちから「日本で仕事がし
たい、住みたい、日本人と結婚したい」と言った夢を聞きま
した。実際、昨年(2018年)から4名の卒業生がワーキ
ングホリデーを利用して当町に住み、就労していました。今
でも2名の女学生が坂城町に住んでいます。異国の地で
の生活は言葉や生活面での不安といった不自由さがあり
ますが、LINE、その他SMSを通して常に連絡し合える体制
があり、滞在中にたくさんの夢を叶えてあげたいと思っ
ています。この4月から外国人労働者雇用法も改正され、職
も得る機会が大きく広がりました。当町にある多くの工場
も海外に依存しています。既に坂城町を代表し、主にミニ
ショベル生産をしている竹内製作所からは日本語と英語
に堪能な人をいつでも受け入れたいと言われています。

これからは親善交流だけでなく夢を正夢に変え実現させ
ていきたいと思います。私事の壮大な希望ですが、皆様
のご協力を糧に今後も交流が長く続くことを願っています。

Polska i miasto Sakaki ポーランドと長野県坂城町

Z Ryotaro Sakamoto, który prowadzi Warszawską
Szkołę Języka Japońskiego, znam się od 18 lat. Jego
szkoła, o ile mi wiadomo, jest największą szkołą języ
ka japońskiego w Polsce – mają ponad 300 uczniów,
a większość z nich uczy się właśnie dlatego, że chciałaby
odwiedzić Japonię, czasem nawet w niej zamieszkać.

Z tego powodu współpracujemy z Warszawską
Szkołą Języka Japońskiego przy organizacji progra
mu Szkoły Letniej w Japonii. Jest to wyjazd, który
bardzo się różni od zwykłej wycieczki. Uczniowie
mieszkają u japońskich rodzin, mają możliwość po
móc przy pracach polowych, odwiedzają kuźnię ja
pońskich mieczy mistrza Miyairi, biorą udział w fe
stiwale sztucznych ogni – jednym słowem doświad
czają Japonii niedostępnej dla zwykłych turystów.

W 2019 roku świętowaliśmy pięciolecie współpra
cy – przez ten czas gościliśmy w naszym mieście
42 Polaków. Uczniom zawsze się bardzo tu podoba
ze względu na wspaniałą przyrodę, gorące źródła,
możliwość bliskiego obcowania z kulturą i historią.
Niektórzy ponownie nas odwiedzają, bywa, że wr
cają i zostają tu na cały rok.

Chcąc poznać kraj, z którego pochodzą nasi goście,
2 lata temu zorganizowaliśmy wycieczkę do Polski.
W czasie naszego pobytu wiele razy słyszeliśmy, że
ktoś chce mieszkać w Japonii, pracować tutaj czy
wręcz wstąpić w związek małżeński z obywatelem
Japonii! Od zeszłego roku przyjęliśmy w naszym
mieście 4 osoby, które pracowały (a dwie z nich wciąż
pracują) na wizie “Zwiedzaj i pracuj”. Tak długi pobyt
w obcym kraju jest źródłem stresu i z pewnością osoby
te napotykały na pewne niedogodności, ale staramy
się je wspierać – jesteśmy w ciągłym kontakcie, czy
to przez aplikację LINE, czy to po prostu SMS-owo.

W kwietniu 2019 roku znówelizowano japońskie
prawo dotyczące pracowników z zagranicy, możli
wości pracy w Japonii znacznie się poszerzyły. Wiele
fabryk w mieście Sakaki polega na cudzoziemcach.
Jedna z naszych lokalnych firm, Takeuchi, znany na
całym świecie producent koparek, bardzo aktywnie
poszukuje pracowników z zagranicy, którzy mówiliby
po japoński i angielsku.

Moim marzeniem jest, żeby wymiana kulturowa,
którą prowadzimy z Polską, przerodziła się wkrótce
w konkretną współpracę, co przyczyni się do jeszcze
bliższego zacieśnienia więzi między naszymi krajami.

DLACZEGO POLACY MAJĄ SMYKAŁKĘ DO JAPOŃSKIEGO

ポーランド人が日本語を得意になる理由

Miho Takahashi

Urodziła się w prefekturze Miyagi w regionie Tōhoku. Lubi jedzenie na mieście, a ostatnio zainteresowała się japońskimi plecionkami kumihimo. Lektorka Warszawskiej Szkoły Języka Japońskiego, w Polsce uczy już 4 rok.

略歴

高橋美帆 宮城県生まれ。ワルシャワ日本語学校主任教師。ポーランド4年目。外食好き。最近は日本の組み紐に凝っている。

Rozmawiała Marta Klimiuk / インタビューア: クリミウク・マルタ

Marta: Co zaskoczyło Cię najbardziej kiedy przyjechałaś do Polski?

Miho: To, że Polacy sami naprawiają zepsute rzeczy, a potem dalej z nich korzystają. Uważam, że to naprawdę wspaniałe. Japończycy, kiedy coś się zepsuje, albo kupują nowe, albo dzwonią do specjalisty.

Marta: Nigdy wcześniej nie zwróciłam na to uwagi! Podasz jakiś przykład?

Miho: Na przykład sprzęt elektroniczny. Kiedy się zepsuje, to zaraz jakiś tata lub wujek zabierają się za naprawę. Przy okazji – wielokrotne korzystanie z jednej rzeczy jest dobrym rozwiązaniem dla środowiska.

Marta: Dlaczego zdecydowałaś się zostać nauczycielem języka japońskiego?

Miho: Powody dla których zaczęłam uczyć języka japońskiego sięgają czasów moich studiów. Dużo czasu spędzałam wtedy z obcokrajowcami mieszkającymi w Sendai i byłam aktywnie zaangażowana w wolontariat. Uczylałam nawet japońskiego. Często dostawałam pytania dotyczące gramatyki i innych zagadnień, nad którymi do tej pory się nawet nie zastanawiałam. W czasie moich studiów w regionie Tōhoku miało miejsce wielkie trzęsienie ziemi. Kiedy obserwowałam obcokrajowców, którzy nagle znaleźli się w trudnej sytuacji, ale mimo to starali się współpracować i z całych sił walczyli o przetrwanie, poczułam, że chciałabym zrobić coś, co ułatwiło by im i osobom, które w przyszłości przyjadą do Japonii, przetrwanie w obliczu katastrofy. Zastanawiałam

マルタ: ポーランドに来て一番びっくりしたことはなんですか。

美帆: ポーランドに来て一番驚いたことはポーランド人は何でも自分で直しながら使い続けることです。これはとてもいいことだと思います。日本人は壊れればすぐに新しい物を買ったり、業者をお願いしたりしますから。

マルタ: そうなんですか! 今までまったく気付きませんでした! 例を挙げてくれませんか?

美帆: 例えば家で電化製品が壊れた時、ポーランドではおじいさんやお父さんがよく直している光景が浮かびます。長く使い続けるということは環境面にもいいことですね。

マルタ: 私の次の質問は、おそらく読者が一番気になっていることだと思います。日本語教師になると決めた理由はなんですか?

美帆: 私が日本語教師になったきっかけは大学時代までさかのぼります。当時私は仙台に住む外国人とよく交流をし、ボランティア活動にも積極的に参加していました。日本語を教えることもありました。文法の質問などをされ、自分が今まで考えたことのない問題に悩みながら答えたこともいい経験でした。そんな大学在学中、東日本大震災が起きました。困難な生活を強いられる中、外国人も協力し合いながら一生懸命生き抜こうとしている姿を見たときに、今日本に住んでいる外国人、これから日本に住もうとしている外国人に対して災害にも負けず、乗り越えながら暮らしていってほしいという感情が湧いてきました。それと同時に私には何ができるのかと考えました。私も被災者の一人で、被災者を受け入れてくれる海外ホームステイにも参加しました。ここでの経験で日本文化の素晴らしさを海外にも伝えたい。という想いが芽生えました。大きな2つの経験を通し、私にできることは、

się co mogłabym zrobić. Sama byłam jedną z osób poszkodowanych, więc dołączyłam do programu, który umożliwiał wyjazd za granicę i zamieszkanie u rodziny goszczącej. Zrodziła się we mnie myśl, żeby za granicą przekazywać, jak wyjątkowa jest kultura Japonii. To właśnie dzięki tym dwóm wydarzeniom poczułam, że mogłabym zacząć uczyć japońskiego. Po pierwsze, aby obcokrajowcy mogli łatwiej poradzić sobie w obliczu katastrofy oraz po to, aby spopularyzować kulturę Japonii na świecie.

Marta: Przed przyjazdem do Polski uczyłaś języka japońskiego w Chinach. Czym różni się nauczanie języka japońskiego Chińczyków i Polaków?

Miho: Po ukończeniu studiów przez trzy lata uczyłam języka japońskiego w Taiyuan w prowincji Shanxi. Najtrudniejsza w nauczaniu była japońska wymowa. W Polsce jest zupełnie odwrotnie. Polacy nawet słowa, które usłyszeli po raz pierwszy, są w stanie wymówić tak, jak rodowity Japończyk. To dlatego, że dźwięki występujące w języku polskim odpowiadają w większości dźwiękom w języku japońskim.

Marta: Czy jest coś jeszcze, coś, co sprawia, że Polakom nauka japońskiego idzie tak dobrze?

Miho: To zależy od osoby, ale najczęściej słyszę, że piękne brzmienie języka japońskiego i znaki kanji. Wszyscy na początku narzekają na kanji, ale po kilku miesiącach zaczynają mieć problemy z odczytywaniem wyrazów zapisanych tylko w hiraganie.

Marta: Oj tak, wraz z nauką zmienia się nastawienie do znaków! A co najbardziej lubisz w pracy nauczyciela języka japońskiego?

Miho: To trudne pytanie, ponieważ jest tego tak dużo! Nie ma nic wspanialszego niż obserwowanie jak rozwijają się twoi uczniowie. Warszawska Szkoła Języka Japońskiego, w której pracuję prowadzi zajęcia z japońskiego na różnych poziomach, więc niemało jest uczniów, którzy uczą się ze mną już przez kilka lat z rzędu. Ogromną przyjemność sprawia mi kiedy widzę, jak zmieniają się ich umiejętności językowe. Lubię też, gdy grupa jest zgrana i wszyscy śmiejemy się razem podczas zajęć. Wtedy myślę sobie, że fajnie było zostać nauczycielem języka japońskiego.

Marta: Praca lektora to nie tylko przeprowadzenie zajęć. Powiedz mi jak wygląda twój jeden dzień pracy. W jaki sposób przygotowujesz się do zajęć?

Miho: Jeśli chodzi o moje przygotowania, to oczywiście na początku jest to opracowanie sposobu przedstawienia nowej gramatyki i znaków kanji, plus ewentualnie dodatkowych gier i ćwiczeń. Na poziomach średniozaawansowanych wyszukuję rów-

日本で生き抜くために日本語を教えること。そして同時に素晴らしい文化を外国の皆さんにも知ってもらおうことだと感じ、日本語教師を目指しました。

マルタ: ポーランドに来る前、中国で日本語を教えていたそうですが、ポーランド人に教えるのと中国人に教えるのはどう違いますか。

美帆: 私は大学卒業後、中国山西省太原市で日本語を3年間教えました。中国人に日本語を教えるとき、発音指導には苦労しました。一方ポーランド人は真逆です。初めて聞いた言葉でもネイティブのように発音してしまいますから。そこはやはりポーランド語の持つ幅広い音が日本語にも簡単に対応してしまうということなんですかね。

マルタ: 大学の時に聞いた話なんですが、他の国の人と比べると、ポーランド人は助詞の使い方が結構上手だそうです。ポーランド語には格が多くて、格によって動詞や名詞の形が全く違うことがよくあります。日本語はそれがないからポーランド人はいくつかの助詞だけを覚えるだけで良く、結構簡単なのだそうです。

美帆: そうですね。私もそう思います。

マルタ: 美帆先生はポーランド人にとって日本語のどこがが一番親しみやすいと思いますか？

美帆: ポーランド人にとって日本語のどんなところが親しみやすいかというと、それは人それぞれですが、私がよく学生から聞くのは日本語のきれいな響き、そして漢字です。みんな最初は漢字を勉強する必要があるのかと文句から始まりますが、数カ月勉強してしまえば、ひらがなだけの文に苦労するようになります。)

マルタ: そうですね。勉強が進むにつれて、漢字についての考え方が変わりますね。ところで、教師の仕事では何が一番好きですか？

美帆: 教師の仕事で何が一番好きかと聞かれると答えに困ります。なぜならそれは本当に沢山ありますから。学生の成長を感じるほど素晴らしいことはありません。ワルシャワ日本語学校では様々なレベルに対応していて、数年間一緒に勉強している学生も少なくありません。そんな学生の成長を感じられるのは何より嬉しいことです。あとは私の授業を楽しんで受けてもらい、クラスが一つになって笑っているとき、それは大好きな瞬間で、同時に日本語教師になってよかったなと感じます。

マルタ: 教師は授業をするだけで仕事が終わるわけじゃないですね。一日の流れを教えてください。どうやって授業の準備をしますか。

美帆: 私が行う準備はまず、もちろんのことですが、文法導入や漢字導入の準備、加えて必要であればゲームなどです。中級になれば短い記事を読むようにしています。学生が興味を持つような記事を選び、授業の最初にみんなで読みます。ときどき歌も準備します。みんな日本語の歌が大好きですから。

niez krótkie artykuły w języku japońskim. Wybieram takie, które mogą zainteresować uczniów i potem czytamy je sobie na początku zajęć. Czasem przygotowuję również piosenki. Wszyscy je uwielbiają!

Marta: A czy masz jakieś narzędzia do nauczania, poza podręcznikiem, z których zawsze korzystasz i bez których nie przeprowadziłabyś zajęć?

Miho: Chyba nie ma takiej rzeczy. Uważam, że do przeprowadzenia zajęć wystarczy sam nauczyciel. Jednak jeżeli miałabym coś wybrać, to byłyby to fiszki ze słówkami i znakami kanji. Bardzo często używam ich do powtórek. Poza tym, odbiegając trochę od tematu, myślę że wspaniałe są też quizy, które przygotowujesz na platformie Langlion. Umożliwiają one uczniom samodzielną naukę w domu.

Marta: Naprawdę? Cieszę się! Myślę, że przez te 4 lata pracy w szkole wydarzyło się wiele rzeczy, ale czy masz jakieś szczególne wspomnienie, które pozostało w Twojej pamięci?

Miho: To zeszłoroczny bōnenkai, czyli impreza na pożegnanie roku. W naszej szkole organizowanych jest wiele wydarzeń i konkursów, jednak bōnenkai jest największym z nich. Wspólnie z innymi nauczycielami wymyśliliśmy różne gry, które mogłyby spodobać się uczniom. W tym roku jedną z nich był na przykład wyścig pankui (zadanie polegające na jak najszybszym dobiegnięciu do mety, na której czeka kawałek słodkiej bułki zawieszanej na linie i który należy zjeść bez pomocy rąk). Jest to zadanie, które często pojawia się na japońskich dniach sportu. Okazało się być również wielkim hitem tu, w Warszawie. Poza tym można było zjeść sushi i spróbować potraw przyniesionych przez uczniów!

Marta: Tak, zeszłoroczny bōnenkai był naprawdę super! Na koniec mam jeszcze jedno pytanie – Czy masz jakiś wyznaczony cel, do którego dążysz jako nauczyciel języka japońskiego?

Miho: Myślę, że moim obecnym celem jest zbliżyć się bardziej do swoich uczniów. Nie ma nic wspanialszego niż usłyszeć, że grupa chciałaby mieć ze mną zajęcia także w przyszłym roku. Aby to osiągnąć, staram się badać potrzeby moich uczniów, budować atmosferę zaufania i przygotowywać ciekawe zajęcia. Chciałabym też organizować jeszcze więcej warsztatów przedstawiających kulturę Japonii. Czasem słyszę od uczniów „Sensei jest zawsze taka pełna energii!”. Wydaje mi się, że te słowa sprawiają, że mam jej jeszcze więcej.

マルタ:「これがなければ授業ができない!」という教科書以外で常に使っている勉強の道具はありますか。

美帆:これがなければというものはあまりありません。教師さえいれば授業はできると思います。しかし、挙げるとしたら漢字や単語カードですね。学生たちと漢字の復習などでよく使います。あとはこれはちょっとトピックから離れますが、マルタがよく作成してくれるワルシャワ日本語学校ネットシステム上でできるクイズも素晴らしいと思います。学生の自主学習にとっても役に立っています。

マルタ:本当ですか?うれしいです!この学校で教えてきた4年間で、様々なことがあったと思いますが、今まで忘れられないイベントなどはありますか?

美帆:去年の忘年会です。私の学校といえば、コンクールを含め様々なイベントがありますが、忘年会が一番大きなイベントです。先生たちがみんなで学生に喜んでもらえるように様々なゲームなどを考えました。例えばパン食い競争。これは日本の運動会でよく行われますが、それをワルシャワでもやってみたら大盛りあがりでした。あとは寿司を食べられますし、学生がもってきてくれる食事なども大変人気があります。

マルタ:そうですね。去年の忘年会は本当に楽しかったですね。最後にもう一つだけ聞きたいのですが、これからの教師としての目標は何ですか?

美帆:私のこれからの目標は今まで以上に学生にとって身近な先生になりたいと思っています。来年も私と勉強してもらいたいと言ってもらえればこんなに素晴らしいことはありません。そのためには、学生のニーズに答え、信頼関係を築き、いつも笑顔溢れる楽しい授業を心がけます。さらに、文化紹介としてのワークショップも今まで以上に行っていくつもりです。最後に、よく「先生はいつも元気ですね」と言ってくれる学生がいるんですが、その言葉はもっと私を元気にしてくれるような気がするんです。

Mamy bardzo zgrany zespół lektorów, lubimy robić sobie niespodzianki np. planując przyjęcie urodzinowe po zajęciach

素晴らしい同僚たちに囲まれて。授業の後にびっくりの誕生日会などをよくやる

Główny budynek Dogo Onsen

道後温泉本館

NAUKA PIĘKNA W DOGO ONSEN

道後温泉での美容学

Owizycie w Dogo Onsen marzyłam od dawna. W najśmielszych marzeniach nie przyszło mi jednak do głowy, że będę się tam także uczyć!

Dogo otulone jest legendą. To najstarsze gorące źródła w Japonii z historią sięgającą 3000 lat. Podobno w czasach, gdy na ziemi żyli pierwsi bogowie, wody tryskające przez szczelinę w skałach, uleczyły chorą nogę białej czapli. Gmach Główny, Honkan, symbol Dogo Onsen, to wspaniała 3-piętrowa drewniana łaźnia przypominająca mały zamek. To nowy budynek (!), pochodzi z 1894 roku i powstał na miejscu poprzedniego. W stulecie istnienia został wpisany na listę kulturowego dziedzictwa. Jest też pierwowzorem Łaźni Bogów (nie bez powodu!) z filmu Hayao Miyazakiego „Spirited Away”.

Na dachu siedzi legendarna biała czapla. Umościła się na wieży z oknami z czerwonego szkła, zwanej Shinrokaku, wieżą bębna, który codziennie, o 6 rano, obwieszcza otwarcie boskiego przybytku. Drewniane wewnątrz to prawdziwy labirynt schodów, korytarzyków i różnych pomieszczeń, cały dzień tętni życiem i dudni krokami pracowników i gości. Największa atrakcja to dwie stare (tak, bardzo oldskulowe!) łaźnie. Główne kąpielisko (oczywiście oddzielne dla kobiet i mężczyzn) to usytuowane na pierwszym poziomie Kami no Yu (Wody Bogów), a mniejsze, skromniejsze i mniej zatłoczone, Tama no Yu (Wody Duchów) znajduje się na wyższym poziomie.

私は道後温泉を長い間訪れたいと願ってきた。しかしまさかそこで勉強することになるとは夢にも思わなかった。

道後は伝説に包まれた街だ。3000年の歴史を持つ日本で最も古い温泉として知られている。どうやら、神話の神が天孫降臨なさってから亀裂の入った岩をご発見になったそうだ。そこから流れ出る水が白鷺の傷ついた足を癒していた。道後温泉のシンボルである神の湯本館は、小さなお城を思わせるような壮大かつ3階建ての木造建築だ。この“新しい”建造物は1894年にもともとそこにあった建物の敷地に作られた。100周年を迎えた年には文化遺産に登録される。神の湯本館は特に根拠がないのだが宮崎駿監督のジブリ映画「千と千尋の神隠し」の舞台の原型になったと言われている。

本館三層楼には伝説の白鷺が屋根の上にとまっている。周囲は赤いギラマンガラスがはめられた障子であり、天井からつり下げられた太鼓は毎朝6時に時刻を告げる。木製の階段や廊下、そして多くの部屋はまるで迷路のようだ。館内は一日中、スタッフや入浴客であふれている。そしてもちろん、最大の魅力は古くから伝わる2つの浴場である。メイン浴場は神の湯の1階にあり、小さく質素で混雑もなく、一方の玉の湯は上の階に位置している。

松山のお湯は主に硫酸を含み一塩基で柔らかく、繊細でさわやかな香りを持っており、平均温度は43度。肌にやさしく神経痛にも効き、女性の健康と美容には最適だ。本館の東側には日本で唯一皇室専用で作られた特別浴場である又新殿がある。実際、1952年まで歴代天皇はこ

Wody w Matsuyama są głównie siarkowe, monozasadowe, miękkie, z delikatnym orzeźwiającym aromatem, a ich średnia temperatura to 43st. Doskonałe dla wygładzenia skóry, na nerwobóle i choroby kobiece. We wschodniej części budynku, znajduje się Yu shinden (Święte Wody), specjalna łaźnia, zarezerwowana wyłącznie dla Cesarskiej Rodziny, która jest jedynym tego rodzaju miejscem w Japonii. Oficjalnie Cesarz korzystał z Yushinden do 1952 roku. Od tego czasu są to podobno sekretne wizyty.

Być w Matsuyama i nie odwiedzić Honkan Dogo Onsen – to grzech niewybaczalny!

Pod budynkiem zwykle kręci się tłum ludzi. Przyjeżdżają kolejką z odległych zakątków miasta, lub przychodzą z okolicznych hoteli i ryokanów. W yukatach i „w cywilu”. Pojedynczo lub całymi rodzinami. Ja przybyłam tam kompletnie sama i poczułam się trochę onieśmielona. Krążyłam godzinę wokół tajemniczego budynku zanim odważyłam się wejść do środka. Zakochałam się w tym miejscu od przekroczenia progu! Drewniane szafki, skrzypiące schody, wąziutkie przejścia. Czuć podmuch historii. Woda jest oczywiście diabelsko gorąca, ale jedwabście gładka, tak, to prawdziwie boskie miejsce. Po kąpeli zaległam rozanielona w sali tatami z zieloną herbatą i osembe (japońskie krakersy ryżowe). Byłam zaskoczona doskonałym samopoczuciem. W drugiej połowie sierpnia japońskie upały są nieprzeniknione, jednak po spędzeniu kwadransa w ukropie zapadałam się właśnie w błogą aksamitną odpężającą drzemkę.

– NIE ŚPIJ! Czekamy tu na ciebie już dwie godziny.
– głos K. był bezlitosny i wyrwał mnie z letargu jak z grobu. A więc to K. Spodziewałam się energicznej kobiety w wieku mojej mamy, a przede mną stała jakaś szatańska staruszka.

Korespondowałam z nią od tygodni w sprawie mojego przyjazdu i nauki tu. Była jedyną osobą która odpowiedziała na moje błagające maile, pisane do wszelkich instancji Dogo, po angielsku, japońsku, a nawet (w ostatecznej rozpaczy) po polsku. Ona jedna się zlitowała i obiecała przyjąć mnie na naukę, jeśli przedstawię odpowiednie rekomendacje. JAKIE REKOMENDACJE!? Ile można powtarzać: odpowiednie. Zbierałam absolutnie wszystko, co przyszło mi do głowy: polskie certyfikaty kosmetyczne, dyplom z mezoterapii i co tylko. Zaświadczenia z japońskich klasztorów. Zdjęcia japońskich podręczników. Dyplom ukończenia ASP. Dokumenty ze szkoły złotniczej. Daty wszystkich poprzednich wizyt w Japonii. Coś z ambasady. Coś od zaprzyjaźnionej rodziny z Hiroshimy. Coś od nauczyciela masażu z Tokio. I kiedy już zupełnie straciłam nadzieję, zapaliło się wreszcie nagle zielone światelko. Natychmiast kupiłam bilet na samolot.

Dominika Szczechowicz

Grafik z dyplomem Akademii Sztuk Pięknych, posiada też dyplom złotnika, prowadzi bloga, warsztaty poświęcone urodzi i zdrowemu, harmonijnemu stylowi życia, wykonuje też zabiegi pielęgnacyjne. Japonia to jej drugi dom.

ドミニカ・シシエホヴィチ

ワルシャワ美術大学卒のグラフィックデザイナー。金細工職人。ブログでも発信しながら日本の美容、調和のとれたライフスタイル等についてのワークショップを行っている。日本を第二の故郷と考えている。

wszystkiegojaponskiego.pl

の又新殿をご利用なさってきた。その後も極秘裏での訪問があるようだ。

松山に行き道後温泉本館を見ない。それはまさに罪深きこと。

普段、本館の前には本当にたくさんの方がいる。彼らは本館の近くに宿を取っているか、少し離れた場所にホテルや旅館を取っている。多くの方が不自然なく浴衣を着ている姿が見られるだろう。個人で来る人もいれば、家族そろって訪れるケースも多い。私は単身で赴き、初めは少し恐れ多く感じてしまった。そのためあえて一時間ほど建物の周りを散策してからようやく中に入った。その時からだ。私が道後に恋をしてしまったのは。木製の棚、波打つ階段、狭い廊下。私の目の前で歴史が爆発したかのような感覚を味わった。もちろん、温泉はとても熱かった。しかしお湯はまるで私の肌をすべるように泳ぎ、神の力を感じざるをえなかった。入浴後、私は畳の部屋に座り煎餅を食べながら緑茶を飲んだ。その時の私の感覚を理解していただけるだろうか。時は8月後半。日本の暑さから逃げられる空間などないが、降っていた雨は私を昼寝の旅へと誘った。

「寝てたって?もう2時間も待ってるだけだ!」Kさんの声は無慈悲にも私から至福の睡眠を切り離す。やはりKさんか。私は目の前にいるのは母ぐらいの年齢で元気いっぱい女性であればと願ったが、残念ながらそこには悪魔のようなおばあさんが立っていた。

私は日本に来るまで、何週間も彼女と連絡を取り続けてきた。私が書いた多くのメールに対し、返事してくれたのは彼女だけだった。彼女は道後温泉について日本語、英語、そして絶望的なポーランド語でも書いてくれた。そして私が適切な推薦を持ってくれば、道後温泉で学ぶ機会を提供してくれると約束してくれたのだ。推薦って?それも適切な?そう何度も頭の中で反芻した。ポーランド

Dogo Onsen to nie tylko słynna historyczna łaźnia. To wielki kompleks, cała uzdrowiskowa infrastruktura odpowiadająca naszym SPA, obejmująca hotele, ryokany, pomniejsze (ale nie mniej znaczne) onseny, gabinety zabiegowe, zielarnie, sklepy i restauracje. Do absolutnej czołówki należy Funaya (380 lat tradycji!) i tam właśnie trafiłam dzięki K. i przychylności M. Następnego dnia o świcie siedziałam już razem z K. w pociągu do Nagahama, gdzie miałyśmy wydierać morzu wodorosty i muszle na maseczki oraz gruby piach do peelingu. „Jakość przede wszystkim” – mawiała K. średnio raz na pół godziny i robiła przy tym bardzo groźną minę. Pokornie zbierałam więc z plaży zielsko, muszle i piasek. Zwijalam w rolki, tłukłam kamieniem, mieliłam w młynku, suszyłam. I tak niemal do zachodu słońca. Świeże surowce uzupełniane były w onsenie co dwa dni, i wszystko co można, wytwarzaliśmy z naturalnych produktów. Tak, było to żmudne, pracochłonne, ale też niesamowite.

W Dogo zabiegi z użyciem takich kosmetyków były najdroższe, ale też najbardziej pożądane. Wieczorem i następnego dnia wykorzystywałyśmy wszystko do zabiegów. Ręce miałam utyłane po łokcie od wszelkich mikstur, a palce obolałe od masowania twarzy Szanownych Klientek. K była jednak nie przejednana i dała mi tylko jedną przerwę w południe. „Idź wymoczyć się do onsenu i zjedz rybę. Nie pomyśl tylko kolejności, bo do niczego nie będziesz się już nadawać” – parsknęła śmiechem.

W onsenie poznałam M., która miała na koniec potwierdzić moje umiejętności. Zasiadłyśmy w pięknym furo i po wymianie pozdrowień i uprzejmości M. przeszła do konkretów: „Zrobisz mi jutro mezoterapię. Twarz i szyja” – oznajmiła. Myślałam, że czegoś nie rozumiałam: „To znaczy w Pani gabinecie, tak? Jakiejś Pani Szanownej Kliencie, tak?” „Nie, mi zrobisz. Ja też czasem potrzebuję mezoterapii”. Teraz już tylko onsenowe bóstwa mogły mnie mieć w swojej opiece.

Cały wieczór K. dzielnie podtrzymywała mnie na duchu wspinałym uśmiechem i wszystko-rozumiającym-spojrzeniem swoich ciepłych, jak sierpniowa noc, oczu. Oczywiście dołożyła mi jeszcze dodatkowe Szanowne Klientki, żebym nie poszła spać przed północą, a potem padła na nos bez zbędnych myśli. Tak się dokładnie stało. Rano K. obudziła mnie wcześniej i zawlekła siłą do onsenu. Tylko szacunek do osób starszych powstrzymał mnie przed stawianiem czynnego oporu. Magia Dogo znów jednak zadziałała.

Po śniadaniu, pełna radości i energii, ruszyłam do komnat legendarnej M. uzbrojona w igły, kolce, rollery i ampułki. Zrobiłam, co do mnie należało

zdeklarowaną. Zebrałam wszystkie dokumenty, które mogły być dowodem na to, że jestem w stanie wykonać zabiegi. Zebrałam wszystkie dokumenty, które mogły być dowodem na to, że jestem w stanie wykonać zabiegi. Zebrałam wszystkie dokumenty, które mogły być dowodem na to, że jestem w stanie wykonać zabiegi.

道後温泉は歴史的に有名だというだけではない。複合的な温泉施設であり、ホテル、旅館、庶民的な温泉、エステ、薬局、店、レストランなどを含み、スパに関する複雑な各分野に対応している総合的インフラだ。老舗旅館「ふなや」はその頂点に君臨する絶対的な存在であり、なんと380年もの歴史を持っている。ふなやとは私の世話をしてくれたKさん、そしてMさんのおかげで出会うことができた。翌朝、私はKさんと一緒に長浜に行く電車で揺られていた。長浜ではフェイスパックに使う海苔や貝殻、そしてピーリングのための砂を集めるという。「何よりも品質」30分おきにKさんはとても意味深な顔をしながら私にそう繰り返した。私は恐れをなして夢中で海苔、貝殻、そして砂を集めた。私たちはそれらをまとめ、石でつぶし、ミキサーにかけてから乾かした。すでに日光は夕日となっていた。私たちが作ったような全て自然で新鮮な原材料は2日毎に温泉に供給される。その仕事は面倒ではあるが、目から鱗の体験を私に与えてくれた。

道後ではそのような美容品を使ったエステはとても高価だが、それだけ効果には目を見張るものがある。その日の夕方と翌日だけで私たちが作った原材料は全てエステに消えていった。私たちは両手に美容品を塗り、私の指はお客様の顔をマッサージし続けたことでとても疲労した。しかしKさんは厳しく、私は正午に一度だけの休憩を与えられたのみだった。「温泉に入ってから魚を食べな。エステの手順だけは間違えないようにね。でないとお客が来なくなるわよ」そう言って彼女は笑った。

入浴中にMさんに会い、彼女は私のエステ能力を褒めてくれた。温かいお湯につかり、Mさんは私に温かい言葉をかけた後、ある決断をしたようだ。「明日、私にメソセラピーをやってちょうだい。顔と首ね」初めは何を言い出したのかと言葉を疑った。「Mさんのエステ部屋で、ですか？Mさんのお客様にということですよね？」と聞き返すと、「私によ」とのこと。「私だってたまにはメソセラピーが必要なの」そう言われ温泉の神様に助けを求めたくなった。

夕方、Kさんはずっと私の話を聞きながら理解を示し、まるで暑い8月の夜のように温かなまなざしで私を支えてくれた。一方で私が深夜まで寝ないよう、追加でお客様の予約を入れた。終わってから、私は一気に死んだように眠りに落ちた。これが現実なのかと疑ったほどだ。翌朝早く、Kさんは私を起こして温泉に連れて行った。高齢者への敬意だけが抵抗する私の重い腰を上げる。こうして今日も私は道後の魔法にかかっていく。

i potem jeszcze, pod czujnym okiem K., poklęłam zwinnie osiem następnych Szanownych Klientek. Ten dzień był przełomowy, lody zostały skruszone. Następnego – doświadczyłam glorii i chwały, kiedy zaczęto plotkować, że w Dogo jest gaijinka, co robi wszystko jak „nasza”. Miałam więc już następne klientki. Z polecenia.

Niestety mój czas w Matsuyama się kończył. A może na szczęście, bo inaczej woda sodowa, i ta niespodziewana „szybka sława”, uderzyła by mi do głowy! K. ściągnęła mnie tam, gdzie moje miejsce, ale wiem, że szczerze się cieszyła. Przypomniała mi babcię, której już dawno nie miałam. Kochana, wspaniała, cierpliwa K. Cudownie uparta jak osioł. Postawiła sobie za punkt honoru, a może po prostu była to starcza fanaberia, że jeszcze przed zasłużoną, i odwiekaną od lat, emeryturą, przyjmie zdesperowaną dziewczynę z dalekiej, nieznanego nikomu krainy.

I tak oto stałam się dziewiątą, w całej historii Dogo, nie-Japonką, która mogła pobierać tam nauki.

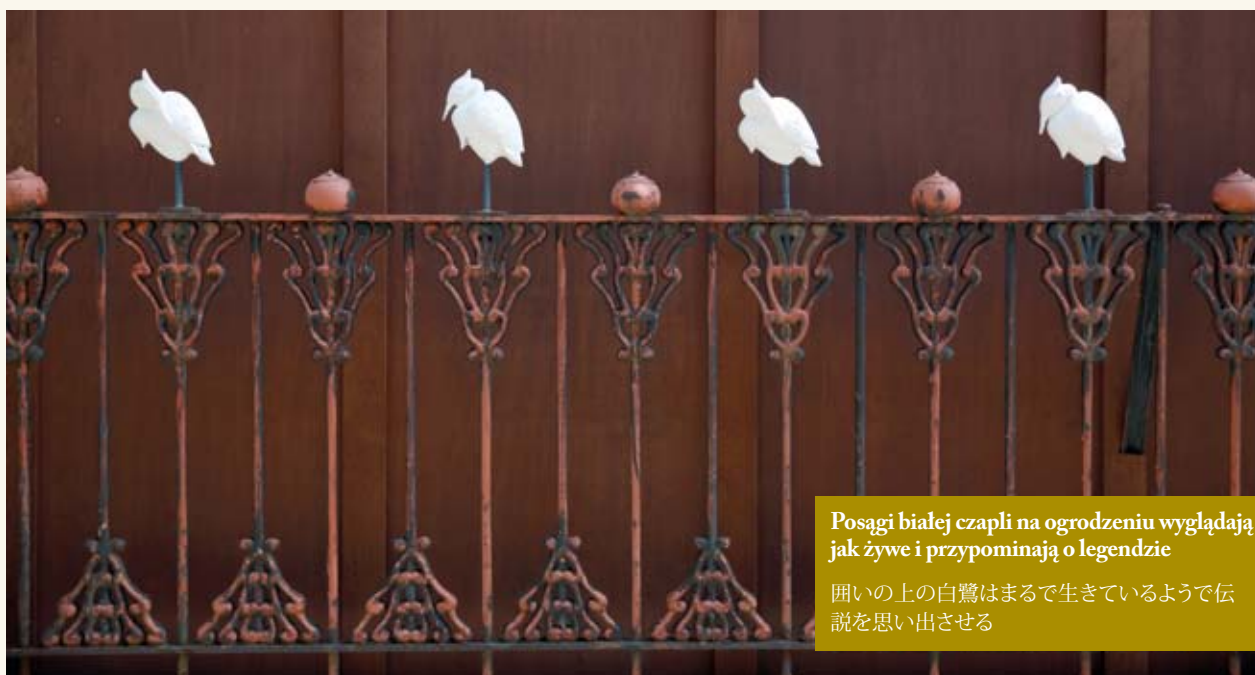
Musiałam poczekać z tym wspomnieniem, aż K. odejdzie z Dogo. Taką miałyśmy umowę. Mam nadzieję, że moja wdzięczność dotyka Ją każdego dnia ciepłą, dodającą siłę, energię. Rozbudziła we mnie nową ciekawość, wnikliwość i pasję, sprytnie stawiała czoła mojej niecierpliwości i opanowywała emocje. Droga K-san – dziękuję z całego serca za wszystko. Dziękuję też czcigodnej M., że zgodziła się na wariacki pomysł K. aby mnie przyjąć do Dogo Onsen, a potem pomogła swoimi nieocenionymi rekomendacjami dostać się do Yamano w Tokyo.

朝食を取り、私は喜びのエネルギーに満ち溢れた。しかしそれもつかの間、私は注射針やローラーレーザーなど必要な道具で武装し、Mさんのエステ部屋へと向かう。できる限りのエステを施した。相手はMさんだけかと思ったが、その後私はさらにMさんの監視の下、8名のお客さんの顔に注射針で穴を開けることになる。この日はまるでアイスクリームが溶けるかのようにどっと疲れた。次に待っていたのは私についての口コミだった。道後には日本人と同じようなエステを施す外国人がいる。その後は友人の推薦でということで私の元を訪れるお客さんが一気に増えた。

残念ながら、私の松山での時間は永遠ではない。しかし逆にそうでなければ想像していた以上に溢れるお客さんによって私はつぶれてしまったかもしれない。私の松山での滞在を可能にしてくれたKさんは心から満足してくれた。彼女と出会い、私は自分自身の祖母を思い出した。愛おしく、立派で忍耐強いKさんは口バのようにどこまでも頑固だ。彼女は興味本位で私を受け入れてくださったのかもしれない。または引退前にどこから来たのかも分からないような外国人でも助けてやるかという気まぐれだったのだろうか。

私は道後温泉で学んだ史上9番目の外国人女性となった。

この経験はKさんが道後でのキャリアを終える時まで決して忘れない。私は彼女とそんな約束をした。私は今でもKさんに対して感謝の気持ちでいっぱい。この感謝がぬくもりとなってKさんを温め続けてくれることを願っている。私は新しいことにも興味や好奇心を持つようになり、洞察力も高くなり、精神的にもずっと成長できた。私にとってかけがえのないKさん。私のためにしてくれた全てのことに感謝せざるを得ない。道後温泉に行きたいという私の狂気の沙汰とも思えるような計画を後押ししてくれ、その後東京の山野美容芸術学校に入る際に推薦を与えてくださった。感謝してもしきれない。

Posągi białej czapli na ogrodzeniu wyglądają jak żywe i przypominają o legendzie

囲いの上の白鷺はまるで生きているようで伝説を思い出させる

Poznań ポズナニ

Inecho w Kioto 京都府伊根町

Tekst: Marta Klimiuk

文: クリミウク・マルタ

JAPONIA – OFERTA STYPENDIALNA

Chcę się uczyć w Japonii! – przegląd rządowych programów stypendialnych w Polsce

Wyjazd do Japonii na stypendium, wbrew powszechnej opinii, nie jest wcale tak nieosiągalny jak by się mogło wydawać. Wręcz przeciwnie – oferta stypendialna jest na tyle bogata, że zainteresowane i (przede wszystkim) zdeterminowane osoby na pewno znajdą coś dla siebie. W niniejszym artykule przedstawimy szczegółowy przegląd wyjazdów naukowych oferowanych przez rząd japoński. Warto zaznaczyć, że nie są to też jedyne opcje wyjazdu – zdarza się, że uniwersytety w Polsce mają podpisane prywatne umowy z japońskimi instytucjami, które oferują różne programy w Japonii, są też stypendia sponsorowane przez prywatne fundacje.

Przejdźmy zatem do ofert stypendiów organizowanych przez japońskie Ministerstwo Edukacji (MEXT). Za jego pośrednictwem można ubiegać się o wyjazd na studia licencjackie, podyplomowe (studia badawcze), do szkół zawodowych oraz na program dla badaczy języka i kultury japońskiej.

Oferta wyjazdu na studia licencjackie skierowana jest do osób w wieku 18-24 lat, którzy ukończyli 12 lat obowiązkowej edukacji (w Polsce ekwiwalent wykształcenia średniego). Co roku, MEXT podaje szczegółową listę specjalizacji, na które można aplikować – obejmuje ona kierunki humanistyczne jak również ścisłe. Po pierwszej selekcji zgłoszeń, wybrani kandydaci podchodzą do egzaminów w Ambasadzie – sprawdza się na niej m.in. wiedzę z matematyki czy angielskiego (osoby ubiegające się o studia na kierunku ścisłym muszą podejść również do testów z przedmiotów kierunkowych). W następnym kroku Ambasada Japonii w Polsce poleca kandydatów do MEXTu. Jeśli kandydat zostanie zaakceptowany, to na pierwszym roku odbywa kurs przygotowawczy z języka japońskiego (przez 6 miesięcy), a następnie przez 2 lata uczęszcza na zajęcia na japońskim uniwersytecie.

Oferta wyjazdu na studia podyplomowe, badawcze, skierowana jest do osób, które ukończyły studia wyższe i mają mniej niż 35 lat. Uczestnicy zyskują możliwość studiowania na studiach magisterskich przez okres 2 lat, a następnie rozszerzenia stypendium na studia doktoranckie. Aby ubiegać się o stypendium, należy przygotować swój plan badawczy,

który chciałoby się zrealizować podczas pobierania nauki na japońskim uniwersytecie. Pierwszy etap rekrutacji odbywa się za pośrednictwem swojej uczelni bądź Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Wybrane przez biuro osoby podchodzą do egzaminów w Ambasadzie Japonii. Testuje się ich znajomość angielskiego i japońskiego oraz przeprowadza szczegółową rozmowę kwalifikacyjną. Niezbędna będzie również rekomendacja z rodzimego uniwersytetu. W następnej kolejności, podania osób, które przeszły przez pierwszy etap, przesyłane są do Ministerstwa w Japonii. To ministerstwo dokonuje finalnej decyzji i przesyła podania do wybranych uniwersytetów.

Trzecim rodzajem stypendium jest program skierowany dla uczniów szkół zawodowych, w wieku 17-25 lat. Preferowani są kandydaci, którzy chcieliby kształcić się w inżynierii mechanicznej, elektrycznej i elektronicznej, inżynierii informacji, komunikacji i sieci, inżynierii materiałowej, architekturze, inżynierii lądowej lub morskiej. Uczestnicy programu przez pierwszy rok odbywają kurs przygotowawczy z języka japońskiego w Japonii, a następnie przez 3 lata kształcą się w wybranej przez siebie specjalizacji. Również w przypadku tego programu trzeba podejść do egzaminów z japońskiego, angielskiego, matematyki, chemii lub fizyki.

Ostatnim programem stypendialnym oferowanym przez MEXT jest program badawczy dla studentów studiów licencjackich języka japońskiego poniżej 30 roku życia. Aby ubiegać się o stypendium należy przedstawić swój program badawczy i podejść

do egzaminu z języka japońskiego. Drugi etap to rozmowa kwalifikacyjna w Ambasadzie. Zakwalifikowani uczestnicy przez rok uczą się na japońskim uniwersytecie.

Jeśli studia to dla Was zbyt długi wyjazd możecie rozważyć dziesięciodniowe stypendium Ministerstwa Spraw Zagranicznych Japonii na program MIRAI. Program skierowany jest dla osób, które studiują międzynarodowe stosunki polityczne, ekonomię, bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, studia azjatyckie, japonistykę lub inne pokrewne dziedziny. Program MIRAI ma na celu promowanie wzajemnego zaufania i zrozumienia między społecznością japońską i europejską, promowanie globalnego zrozumienia gospodarki, społeczeństwa, historii Japonii, w tym różnorodności kulturowej i politycznej. Rekrutacja odbywa się dwuetapowo. W pierwszej kolejności należy wypełnić zgłoszenie online. Drugi etap odbywa się w Ambasadzie Japonii. Podczas tej części, odbywa się rozmowa kwalifikacyjna w języku angielskim. Ostateczna decyzja o zakwalifikowaniu przychodzi drogą elektroniczną na adres mailowy.

Dokładna wysokość stypendium zmienia się nieznacznie co roku, jednak w przypadku studiów podyplomowych, student otrzymywać będzie ok. 140 tysięcy jenów (ok. 4800zł) miesięcznie, natomiast osoby zakwalifikowane na inne programy 120 tysięcy jenów (ok. 4200zł). Warto przy tym pamiętać, że ceny w Japonii są nieco wyższe niż w Polsce. Koszt małej butelki wody to zwykle 100 jenów (ok. 3,5zł), kilogram ryżu kosztuje ok. 470 jen (ok. 16zł). Za bilet do kina

zapłacimy ok. 1800 jen (ok. 62zł), a za dobowy bilet na metro w Tokio – 900 jen (ok. 31zł). Uwaga, w Japonii nie ma zniżek uczniowskich ani studenckich! Rozważcie więc koniecznie kupno roweru. Co więcej, o ile w barach szybkiej obsługi można najeść się za całkiem niewielkie pieniądze (nawet za ok. 500 jen, 17zł), tak ceny restauracyjne uderzą nas już po kieszeni. Warto więc sprawdzić czy na uniwersytecie jest stołówka, która zwykle oferuje duże porcje w przystępnych cenach. Różne są też opłaty za pokój w akademiku – w zależności od oferty uniwersytetu może być to koszt od 20 do 60 tysięcy jenów, 700-2000 zł. Jednak przy rozsądnym korzystaniu ze stypendium, nawet bez baito (czyli pracy dorywczej), spokojnie można przeżyć miesiąc, a nawet odłożyć na podróż!

Więcej szczegółów dotyczących poszczególnych wyjazdów stypendialnych organizowanych przez można znaleźć na stronach:

www.studyjapan.go.jp/en/
www.mofa.go.jp/erp/ep/page24e_000109.html

Szczegółową ofertę stypendiów zarówno państwowych, jak i prywatnych można przejrzeć w napisanej po angielsku broszurze pod adresem:

https://www.jasso.go.jp/en/study_j/scholarships/brochure.html

Nie pozostaje nam więc nic innego, jak trzymać kciuki i życzyć pomyślności w realizacji marzeń o wyjeździe do Japonii!

親日国ポーランドに留学しよう！

ポーランドで学ぶ。語学留学？正規入学？それとも姉妹校提携を使った交換留学？そもそもなんでポーランド？過去ポーランドに来た日本人留学生たちに聞くと、留学生の数だけ理由がある。生活費が安い、ショパンの国でピアノが勉強したい、ポーランドの歴史を学びたい、安く英語で勉強できる、治安がいい、他の欧州各国へのアクセスがいいなどなど。ポーランドから日本に留学する場合、ポーランド人学生たちが第一に目指しているのは日本の文部科学省から奨学金を得る国費留学だ。驚くことなかれ。なんとポーランドは世界の非漢字圏では例年最も多いの学生が国費留学試験に合格しており、2014年に至っては中国と並んで世界1位に輝いたほど。ポーランドから日本に国費留学できるということは日本からも？そう思ったあなた。その通り！ポーランド政府が支給している奨学金があるんです。ここでは主にポーランド政府奨学金について紹介しよう。2019年はすでに申し込みないが、毎年同じような期間に募集が行われており、参考にしてほしい。

募集の概要(2019年の例)

募集人数：8名

専攻分野：ポーランドの大学、研究所等で専攻できる医学部以外の分野

給費期間：2019年10月1日から1年、または2年間

受入機関：ポーランドの大学、高等教育機関

月額奨学金：1500zł≒45,000円(4年制大学卒業生対象)、2200zł≒66,000円(修士号取得者対象)

応募資格：

- ー日本国籍を有する者
- ー健康な者(健康診断書の提出が必要)
- ー35歳未満の者(2019年4月1日 現在)
- ー4年制大学卒業の者
- ーポーランド語または英語の十分な能力を有する者

必要書類：和文書類と欧文書類(大使館のHPを参照)ー推薦書などを含む

提出先：

和文書類ー独立行政法人日本学生支援機構 留学生事業部 留学情報課

〒135-8630 東京都江東区青海2-2-1/電話：03-5520-6111

欧文書類ー駐日ポーランド共和国大使館

〒153-0062 東京都目黒区三田2-13-5/電話：03-5794-7030

提出期限：2019年3月22日(金)午後4時 必着

選考：国内選考面接ー2019年3月29日(金)午前10時30分駐日ポーランド共和国大使館

決定通知：選考の一週間後、その後ポーランド政府の合否決定を待つ

日本が支給している文部科学省奨学金同様、合格者は大学の学費の支払いも免除される。日本に国費留学する外国人留学生は研究留学生で月額143,000～145,000円、学部留学生で117,000円の支給があり、さらには渡航旅費まで全額支給される。それに比べるとポーランドが出している奨学金額や往復の旅費は自己負担であることを考えると、必ずしもいただける奨学金で留学がフルカバーできるというわけではない。しかし月額奨学金はポーランドでの生活費のかなりの部分をまかなえるだろう。ここで、簡単にビザに関しても触れておきたい。日本のパスポートを持っていれば、90日以内であればビザを取得する必要がない。ただ、パスポートの有効期限はポーランドを出る予定日から3カ月以上あることが条件だから注意が必要だ。留学となれば90日というわけにはいかないなのでビザを取得する必要がある。もちろんビザを取得せず、90日ルールでポーランドに入国し、その後ポーランド国内で「滞在許可証」を申請することもできる。ただ、その手続きの煩雑さを考えると、やはり日本でビザを取得してからポーランドに来ることが賢い選択であると言える。

ビザはまずポーランド共和国大使館のHPにあるオンラインシステム(<http://www.e-konsulat.gov.pl/>)を使って事前に来館日を予約する。その時に申請書を作成し、登録しなければならない。その後、予約日に必要書類を揃えて大使館に持参。これは留学だけではなく、就労ビザやワーキングホリデービザを取得するときにも同じである。ポーランド滞在中はビザがあるパスポートか、滞在許可証の携帯が義務付けられている(特に国境付近に旅行するときには忘れないこと)。

ポーランドでの留学に関しては本雑誌に留学体験記があるのでそちらも合わせて読んでいただきたい。さあ、あなたも親日国ポーランドへ旅立とう。そこには人生の糧となる素敵な出会いと経験が待っているはずだ。

BARTOSZ / バルトシ

Japonia, jako kraj wyspiarski, przez lata wyrobiła bardzo unikalną kulturę i właśnie to mnie w niej fascynuje najbardziej! Jest to coś zupełnie innego niż kraje europejskie. Uwielbiam odkrywać klimat takich epok jak Sengoku, czy Edo. Ostatnio w szczególności zainteresowała mnie japońska sztuka opowiadania historii „rakugo”, dzięki której mogę dowiedzieć się wiele o folklorze japońskim oraz o prawdziwym duchu Edo!

日本は島国であり、昔から独自の文化を発達させてきました。これはヨーロッパの国々とは全く違います。戦国時代や江戸時代も独特な雰囲気を持っています。特に最近、「落語」、つまりは舞台芸術にも関心を持ち始めました。そこからは日本の民間伝承や江戸時代の日本人の精神についてなど多くのことが学べます!

HUBERT / フベルト

Ponieważ z wykształcenia jestem ekologiem, to fascynują mnie aspekty przyrodnicze Japonii. To, że każda wyspa jest inna i inny jest klimat na każdej wyspie. Fauna i flora jest różnorodna – od egzotycznych zwierząt, aż po gatunki preferujące klimat zimny. Spora ilość gatunków endemicznych. Japonia to wysokie góry, ciepłe morza/ocean, gęste lasy itp. Podoba mi się taka harmonia Japończyków z naturą.

私は環境保護を専門にしており、日本の自然はとても魅力的です。それぞれの島は独自の文化を持っているだけでなく、気候も異なります。そのため日本の動植物は世界的に見ても大変多様で、エクゾチック。寒い気候を好む生き物まで存在し、固有種も多いです。日本は高い山や温かい海、太平洋、密林などがあり、日本人が自然と共に生きてきた民族であることに尊敬を覚えます。

MARTA / マルタ

Japonię interesuję się od około dekady, za sprawą mojego taty i znajomych. Jako osoba od zawsze ucząca się różnych języków zostałam pochłonięta również przez japoński. W Japonii najbardziej fascynują mnie sztuki tradycyjne, poezja i okres Heian, ale zawsze znajdę też czas na wytwory popkultury.

私は父と友人に影響を受け、10年前から日本に興味を持っています。色々な言語が好きですが、その中でも日本語には夢中になってしまいます。日本の伝統文化、詩、平安時代、そしてもちろん日本の現代文化にも関心があります。

DOMINIK / ドミニク

Lubię jedzenie, ludzi, kulturę. Wszystko po prostu jest ciekawe... i inne! Szczególnie fascynuje mnie mitologia japońska. Fakt, że w każdym miejscu w okolicy nas mieszka jakiś bóg!

私は和食、日本人、そして和の文化が好きです。とにかく全てが好きで、どう表現していいのやら!特に日本の神話は魅力的です。日本では生活のいたるところに神様がいらっしゃるんですから。

KATARZYNA / カタジナ

Uwielbiam japońskie jedzenie i festiwale matsuri, a także japońskie podejście do natury jako integralnej części rzeczywistości, nad którą człowiek nie stoi, a jest jej częścią.

和食や日本の祭り、そして日本人が自分たちを自然の一部として捉え、自然と共存しようとしている取り組みに惹かれます。

ZOFIA / ゴフィア

Bardzo podoba mi się japońskie celebrowanie zmian w przyrodzie i to, w jaki sposób Japończycy potrafią łączyć rodzimą kulturę z elementami zapożyczonymi od innych społeczeństw.

日本の豊かな自然の変化が好きです。そして日本人は外国から来た文化などを自分たちの文化や伝統に組み合わせて発展させる天才です。

WERONIKA / ヴェロニカ

Uwielbiam Japonię za to, że jej mieszkańcy dbają o swoją kulturę i każdy region w kraju oferuje specjalny rodzaj różnych potraw oraz za świeżą rybę w sushi ;).

私は日本人が自分たちの文化を大切に守り、それぞれの地域には地元の食べ物があること。そして何より、新鮮な魚と寿司が大好きです(笑)

Ayaka／あやか ポーランドの好きなところは、「人」と「歴史」と「風景」です。人→友達を大事に思う姿勢、献身的な様子、家族思いなところが大好きです！歴史→周りの国との関係が目まぐるしく変化する中で、自分たちのアイデンティティを考えながら形成された「ポーランド史」はとても豊かで魅力的だと思います！（もちろん、明るい歴史ばかりではありませんが、それもまた興味深いです）風景→中世の街並み（特にクラクフ、トルン）が大好きです！電車の窓に、一面平らな畑が広がるのも素敵過ぎる！

W Polsce najbardziej lubię ludzi, historię i krajobrazy. W ludziach podoba mi się to, że cenią przyjaciół i rodzinę. W historii Polski najbardziej interesujące jest to, jak budowała ona swoją tożsamość bazując na wciąż zmieniających się relacjach z sąsiadami. Oczywiście w historii Polski są nie tylko jasne karty, ale i to jest ciekawe. Uwielbiam polskie miasta, w których czuć ducha średniowiecza, takie jak Kraków czy Toruń. Gdy podróżuję po Polsce pociągiem zawsze zapatruję się w rozciągające się za oknem pola.

Yumeko／ゆめこ 私はポーランドの言語が好きです。文法はとても難しいですが、ポーランド語を通して社会や文化の素敵な側面がたくさん見えてきます。私のお気に入りの言葉は zobaczmy、日本

語だと「様子を見よう」「ひとまず置いておこう」といったところでしょうか。ポーランド人の自由さ、温かさが感じられて、肩の力がホッと抜けるような素敵な表現だと思います。Lubię język polski. Gramatyka jest pięknie trudna, ale przez pryzmat języka mogę dostrzec różne pozytywne cechy kultury i społeczeństwa Polski. Moje ulubione słowo to „zobaczmy” – jego odpowiednik trudno znaleźć w języku japońskim. Pokazuje ono swobodne podejście Polaków do życia, pozwala się zrelaksować.

Ryushiro／りゅうしろ お店で、店員さんとお客さんがお互いに挨拶をしていること。私はこのことがポーランドでとても好きです。Podoba mi się to, że w sklepie i sprzedawca, i kupujący się pozdrawiają.

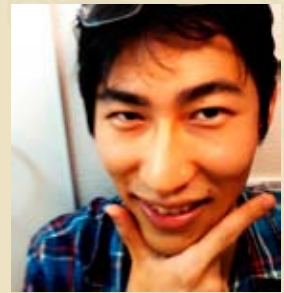
Kenta／けんた 旧市街の街並みとヴェデルのホットチョコレート。優しくて暖かい配色の街並みがとてもきれい。ヴェデルのホットチョコレートも日本人の舌に合う！Podoba mi się Stare Miasto i gorąca czekolada w Wedlu. Ciepła, łagodna kolorystyka miejskiego krajobrazu. Wedłowska gorąca czekolada trafia w japońskie gusta!

Yui／ゆい 私にとっては、ポーランドはドイツの歴史に大きく関わっています。例えばアウシュビッツ強制収容所のことについて知っています！Polska wydaje się mieć dużo wspólnej historii z Niemcami. Słyszałam o obozie w Oświęcimiu.

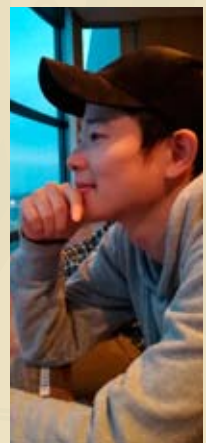

Mizuho／みずほ 私がポーランドについて知ってるのは首都がワルシャワであることとポーランドに日本語を勉強している人がいることとテレビの「笑ってこらえて」にワルシャワ大学が出たことです。O Polsce wiem tyle, że stolicą jest Warszawa i że w Polsce są osoby, które uczą się japońskiego. W japońskim programie „Waratte koraete” pokazywali japonistykę na Uniwersytecie Warszawskim.

Kazufumi／かずふみ 私はポーランドと聞いたらまず戦艦プリスカヴィカについて連想します！私は戦艦について興味があります。ポーランドには現代でもプリスカヴィカが記念艦として保存されているらしいので、是非一度見てみたいです。Jak słyszę „Polska”, to od razu przypomina mi się polski niszczyciel „Błyskawica”！Interesuję się niszczycielami. Słyszałem, że „Błyskawica” została zachowana i wciąż można ją zwiedzać, chciałbym się w tym celu wybrać do Polski.

Taku／たく ショパンを始め、多くの音楽家を輩出している国という印象があります。また、美男美女が多く、背の高い人が多いイメージです。Polska kojarzy mi się z krajem, z którego pochodzi wielu muzyków, poczynając od Chopina. Mam w głowie taki wizerunek Polaków jako ludzi wysokich i urodziwych.

DZIEJE SIĘ! WARSZTATY O TEMATYCE JAPONSKIEJ W POLSCE

ポーランドで日本を体験!

Przygotowała Nadia Bielecka/文:ビエツカ・ナディア

Warszawska Szkoła Języka Japońskiego – kurs gry na bębnach wadaiko

Nie musisz mieć mięśni ze stali, nie musisz nawet posiadać własnego bębna – Ryotaro Sakamoto, lider bębniarskiej grupy Amaterasu, nauczy cię wszystkiego od podstaw. Najlepsi kursanci mają możliwość pokazania swoich umiejętności podczas licznych występów grupy.

Koszt uczestnictwa: 60 zł za pojedyncze 2-godzinne zajęcia, 350zł za semestr kursu (zajęcia 2 razy w miesiącu)

Lokalizacja: Warszawa, Krucza 41/43 lok.73, niektóre zajęcia są w wynajmowanym studio

Kontakt: japonia.polska@gmail.com

和太鼓(ワルシャワ日本語学校)

鋼の肉体?そんなの必要ない。自分の太鼓?なくても大丈夫。ポーランド唯一の和太鼓グループ「アマテラス」を率いる坂本龍太郎が基礎からみっちり和太鼓道の神髄を教える。いずれは数々のステージに立てるまでになろう。

参加費: 60PLN / 2 時間 350PLN / 学期(月2回)

場所: Krucza 41/43 lok.73, 市内スタジオ(ワルシャワ)

連絡先: japonia.polska@gmail.com

Ośrodek Sztuki Dekoracyjnej i Użytkowej – naprawa ceramiki kintsugi

We współczesnym świecie zepsute rzeczy zastępuje się nowymi, jednak w pracowni konserwatora sztuki pani Joanny Koryciarz-Kitamikado – żadna stłuczona miseczka nie pójdzie w zapomnienie! Istniejąca od wieków japońska metoda naprawy ceramiki kintsugi (dosł. „naprawiania złotem”) w niezwykle sposób przywraca przedmiotom ich pierwotne piękno. Uczestnicy warsztatów zdobędą praktyczne umiejętności z zakresu techniki kintsugi, polegającej na łączeniu potłuczonych elementów laką, a następnie dekorowaniu ich poprzez oprószanie sproszkowanymi metalami szlachetnymi.

Koszt uczestnictwa: 600 zł za 12 godzin warsztatów, kontynuacja kursu – 1 godzina/25 zł

Lokalizacja: Warszawa, ul. Kazimierzowska na Mokotowie

Kontakt: www.tworzydlo.art.pl

金接ぎを使った陶器修復(美術装飾センター)

現代、古くて壊れた物は新しい物に取り換えるのが普通。しかし北御門ヨアンナ=コリチャシさんの作業所においては逆だ。そこでは壊れた陶器はそのまま忘れ去られることはない。金接ぎという日本の伝統的な手法を使い、壊れたものは元通りに、またはさらに美しい状態に生まれ変わる。ワークショップに参加すれば、割れた部分を漆でつなぎ、割れ目に金を入れるという金接ぎの技術が学べる。

参加費: 600PLN / 計12時間 その後のコース25PLN / 時間

場所: ul. Kazimierzowska(ワルシャワ)

HP: www.tworzydlo.art.pl

Hana Umeda – Nihon buyō

Warsztaty tańca japońskiego pod okiem znakomitej Hany Umedy uwiodą Cię pięknem japońskiej kultury i poezji zamkniętej w tajemnych ruchach wachlarza.

Koszt uczestnictwa: 100 zł za 1,5-godzinne zajęcia (prywatnie lub grupowo)

Lokalizacja: Warszawa, prywatne studio na Żoliborzu (dokładny adres dostępny dla zainteresowanych po wcześniejszym kontakcie z artystką)

Kontakt: buyo.polska@gmail.com

日本舞踊(梅田波那)

舞踊インストラクターの梅田波那による日本舞踊レッスン。扇子などを使って日本の美と詩のような文化を知ろう。

参加費: 100PLN / 1.5時間(グループまたはプライベート)

場所: Żoliborz(ワルシャワ)

連絡先: buyo.polska@gmail.com

4

Koło OTEDAMA – rękodzieło japońskie

Koło OTEDAMA oraz Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych zaprasza na warsztaty rękodzieła japońskiego. Podczas zajęć nauczysz się technik wykonywania rozmaitych ozdób, zabawek i przedmiotów użytkowych, takich jak szpilki do włosów *kanzashi*, *etui na paleczki i wachlarze*, *woreczki kinchabukuro*, *kolorowe bączki koma*, czy *woreczki otedama*.

Koszt uczestnictwa: od 25 do 50 zł za ok. 3-godzinne warsztaty
Lokalizacja: Warszawa, ul. Koszykowa 86

Kontakt: www.pja.edu.pl

日本の手芸(お手玉愛好会)

お手玉愛好会、そしてポーランド日本情報工科大学では日本の手芸ワークショップを行っている。コースの中では日本の飾りやおもちや、簪やはし箱、扇子、巾着袋、独楽、お手玉といった実用品を作る体験ができる。

参加費: 25~50PLN / 3時間

場所: Koszykowa 86 (ワルシャワ)

HP: www.pja.edu.pl

6

Spotkania herbaciane SENSINKAI

Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha i Stowarzyszenie Sensinkai Chadou Urasenke Tankoukai Stowarzyszenie Sensinkai od lat zajmuje się zgłębianiem tajemnic Drogi Herbaty, przybliżając je „zwykłym śmiertelnikom” w czasie wyjątkowych spotkań herbacianych. W programie przewidziane są ciekawe prelekcje mające zapoznać uczestników z japońską tradycją picia herbaty, wykonywany przez mistrzów pokaz ceremonii parzenia herbaty, zakończony wspólną degustacją. Warszawiacy zainteresowani tematem mogą się zapisać na lekcje ceremonii herbaty u siostrzenicy stowarzyszenia – Sunshinkai (www.sunshinkai.org.pl).

Koszt uczestnictwa: spotkania bezpłatne

Lokalizacja: Kraków, ul. Marii Konopnickiej 26

Kontakt: www.manggha.pl

お茶室「洗心庵」

(日本美術・技術博物館マンガ所屬淡交会クラブ洗心協会)

洗心会は何年にも渡り、お稽古を通して茶道の神秘的な世界を一般の人々に広めてきた。お茶を通して日本の伝統に触れ、茶道の道を極められた先生によるデモンストレーション、そして参加者全員で飲むお茶は格別。ご興味のある方は姉妹組織であるワルシャワの裏千家寸心会 (www.sunshinkai.org.pl) でも同じような体験ができるので要チェック!

参加費: 茶会は自体は無料

場所: ul. Marii Konopnickiej 26 (クラブ)

HP: www.manggha.pl

6

Sushi Akademia

Dzięki wyjątkowym warsztatom prowadzonym przez Tomasza Szymankiewicza – cenionego szefa kuchni i jurora Ogólnopolskiego Festiwalu Sushi – nauczysz się przyrządzać ten japoński smakołyk w różnych formach i stylach oraz dowiesz się, jak dobrać i gdzie kupić w dobrej jakości i cenie składniki do przygotowania sushi w swoich domowych warunkach. Coś dla prawdziwych smakoszy!

Koszt uczestnictwa: warsztaty I stopnia: 199 zł za 4-5 godzinne spotkanie; warsztaty II stopnia: 219 zł za 4-5 godzinne spotkanie
Lokalizacja: Warszawa, ul. Kochanowskiego 23 (róg Rudnickiego)

Kontakt: www.sushiakademia.pl

寿司アカデミー

有名なシェフでありポーランド寿司祭の審査員でもあるトマシ・シマンキェヴィチ氏が様々な種類の寿司の作り方はもちろん、家で寿司を作りたい場合はどこでいいネタがいくらで買えるのかなども教えてくれる。寿司愛好家にはたまらない!

参加費: 199 PLN (初級)、219 PLN (それ以上) / 共に4~5時間

場所: ul. Kochanowskiego 23 (ワルシャワ)

HP: www.sushiakademia.pl

7

Fundacja Przyjaźni Polsko – Japońskiej NAMI – szachy shōgi

Jeżeli lubisz gry strategiczne, nie boisz się wyzwań i chciałbyś spróbować swoich sił w grze o orientalny klimacie – „japońskie szachy” shōgi to coś zdecydowanie dla Ciebie! To, co różni shōgi od naszych szachów, jest możliwość umieszczania zbitych figur przeciwnika z powrotem na planszy jako swoich, dzięki czemu pojedynek staje się niezwykle emocjonujący. Oprócz zajęć i warsztatów shōgi, fundacja organizuje także liczne turnieje, podczas których zawodnicy mogą zmierzyć się ze sobą, wykorzystując nabyte umiejętności.

Koszt uczestnictwa: lekcje dla dzieci: 30 zł za 3-godzinne zajęcia, profesjonalny kurs: od 20 do 50 zł za kilkugodzinne spotkanie

Lokalizacja: Wrocław, ul. Przelot 7

Kontakt: www.fundacja-nami.pl

将棋(ポーランド日本友好基金「波」)

戦略的なゲームが好きな人は聞いたことがあるだろう。それは日本のチェスとも言われる将棋のこと。チェスとの違いは対戦相手のコマを自分のコマとしてボード上で使うことができる点。基金では将棋会や将棋ワークショップに加え、参加者がお互いの技術を高め合うために数多くのトーナメントも開催している。

参加費: 30PLN / 3時間 (子供向け)、20~50PLN / 計数十時間のコース (経験者向け)

場所: ul. Przelot 7 (プロツワフ)

HP: www.fundacja-nami.pl

8

Akademia Spa – japońska pielęgnacja ciała

Akademia Spa i jej zainspirowani orientem specjaliści od lat z powodzeniem promują w Polsce naturalne metody pielęgnacji. Studio każdego roku organizuje liczne kursy i warsztaty przybliżające niezwykle efektywne techniki pielęgnacyjne, takie jak masaż bańką japońską, lifting *kobido*, czy *japoński masaż twarzy*.

Koszt uczestnictwa: od 1000 zł do 2500 zł za 2-dniowy kurs trwający kilkanaście godzin

Lokalizacja: Warszawa, ul. Jana Kazimierza 21a/31

Kontakt: www.akademia-spa.pl

日本式ボディピーリング(スパアカデミー)

スパアカデミーのエステティシャンはポーランドにて長い間日本を含むアジアの自然なエステ方法を紹介してきた。スタジオでは毎年、日本の伝統美用マッサージである古美道、妊婦向けエステとしてのバブルマッサージ、日本のフェイシャルマッサージなどのコースやワークショップを行っている。

参加費: 1000PLN~2500PLN/2日間に渡り各日十数時間のコース

場所: ul. Jana Kazimierza 21a/31 (ワルシャワ)

HP: www.akademia-spa.pl

9

Resilience Gabinet Psychologiczny – warsztaty inspirowane „leśną kąpielą” *shinrin-yoku*

Organizowane przez gabinet psychologiczny Resilience warsztaty inspirowane japońską metodą relaksacyjną *shinrin-yoku* to idealna propozycja dla osób pragnących oderwać się na chwilę od zgiełku współczesnego świata. „Bez przymusu, bez pośpiechu, z uważnością i spokojem” – to hasło przewodnie wyjątkowych warsztatów, które z pewnością staną się niepowtarzalną okazją do refleksji, poszukiwania odpowiedzi na ważne pytania, a także źródłem cennych inspiracji.

Koszt uczestnictwa: 50 zł za 4-godzinne spotkanie

Lokalizacja: Glinica (koło Lublińca), Brzezinkowe 7

Kontakt: malinowo.kontakt@gmail.com

森林浴ワークショップ (心理研究センター)

心理学の専門家が日本で生まれたリラックス方法である森林浴について教えてくれる。現代の目まぐるしい社会からいったん休み、リラックスしたいという人はぜひ!「無心に今に集中し、急がず、心の平和を感じる」これはこの特別なワークショップが大切にしているモットーであり、今までに体験したことがないような機会となるだろう。大切なことは何か?インスピレーションはどこから来るのか?そんなことに気づかせてくれる。

参加費: 50PLN/4時間

場所: Brzezinkowe 7 (ルブリン近郊の町グリニツァ)

連絡先: malinowo.kontakt@gmail.com

Warszawska Szkoła Języka Japońskiego – warsztaty kaligrafii

Nowy wymiar uważności – tu przykładą się wagę do każdej stawianej kreski. Nie trzeba się nigdzie spieszyć, za to należy się skupić na szczególe, ruchu ręki, która nie zawsze potrafi podążyć za umysłem. Zajęcia prowadzone przez nauczyciela posiadającego 8 dan w sztuce kaligrafii. W szkole prowadzone są również kursy malarstwa tuszem.

Koszt uczestnictwa: roczny kurs (2-godzinne zajęcia w 2 soboty w miesiącu) to koszt 1000zł

Lokalizacja: Warszawa, Krucza 41/43 lok.73

Kontakt: www.wsjj.pl

書道(ワルシャワ日本語学校)

筆さばきから見えてくる新次元。急がなくていい。一本一本の線に心を込め、腕の先に意識を集中させる。そうすれば字に心が投影される。書道8段の書道家によるコース。墨絵と合わせて通っている学生も多い。

参加費: 1000PLN/一年、各土曜日、2時間のコース

場所: Krucza 41/43 lok.73 (ワルシャワ)

HP: www.wsjj.pl

10

11

Wouldcut Studio – drzeworyt *ukiyo-e*

Agnieszka Kożuchowska i Paweł Tajer wprowadzają w arkana „obrazów przepływającego świata”, czyli japońskiej sztuki drzeworytu *ukiyo-e*. Podczas warsztatów uczestnicy uczą się całego procesu powstawania drzeworytu w praktyce – od przenoszenia wzorów na drewniane matryce, przez wycinanie ich dłutami i nakładanie na nie farby specjalnymi japońskimi pędzlami, aż po odbijanie całego obrazu na tradycyjnym papierze washi.

Koszt uczestnictwa: ok. 3-godzinne jednorazowe warsztaty – ok. 100 zł, miesięczny kurs składający się z 4 spotkań po ok. 3 godziny każdy – 400 zł

Lokalizacja: warsztaty odbywają się w różnych miejscach w Warszawie.

Kontakt: www.facebook.com/wouldcut/

浮世絵(版画スタジオ)

アグニエシカ・コジュホフスカさんとパヴェウ・タイラーさんは浮世絵を通して流れる世界にいざなってくれる。ワークショップでは彫刻刀の使い方、筆を使った転写、伝統的な和紙への投影まで、実際に浮世絵を作るプロセスが学べる。

参加費: 約100PLN/約3時間のコース, 400PLN/月4回、各3時間のコース

場所: Mikromiasto (ul. Ludwika Narbutta 27A), Stacja Muranów (ul. Andersa 13)などワルシャワ各所

連絡先: www.facebook.com/wouldcut/

KIEDYŚ I TERAZ
過去と現在

POLSKA-JAPONIA 100-LECIE PRZYJAŹNI • 日本ポーランド 国交樹立100周年

RELACJE POLSKO-JAPOŃSKIE W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE

両国関係の主な歴史

S stosunki dyplomatyczne pomiędzy Japonią i Polską zostały oficjalnie nawiązane w 1919 r., jednak historia kontaktów między naszymi narodami trwa o wiele dłużej. Jest ona ciekawa, pełna wzajemnej przyjaźni i dobrej woli.

POLSKI BISKUP I JAPOŃSCY CHRZEŚCIJANIE

Pierwsze spotkanie Polaków i Japończyków nastąpiło w Rzymie. W roku 1585 dotarła do Watykanu pierwsza zagraniczna misja dyplomatyczna Japonii, w której skład wchodził czterech japońscy młodzieńcy, chrześcijanie wykształceni przez portugalskich jezuitów. Podczas pobytu młodzi posłańcy przez przypadek spotkali się z polskim biskupem Bernardem Maciejowskim, który później stał się prymasem Polski. Maciejowskiemu udało się przekonać swoich nowych japońskich znajomych do przetłumaczenia na język japoński jednego z Psalmów Dawida. Japończycy tekst tłumaczenia podarowali Maciejowskiemu, który następnie przekazał go Akademii Krakowskiej. Dopiero w 2000 roku rękopis ten został odnaleziony w Bibliotece Jagiellońskiej przez prof. Jermakową.

日本とポーランドの外交関係樹立は1919年です。しかしそれよりもっと早くから絆と信頼、愛情に満ちた両国の物語があります。今までの出来事で主なものを簡単にまとめてみましょう。

ポーランド人司教と日本人キリスト教徒

ポーランド人と日本人が最初に会った場所。それはローマです。1585年、日本は織田信長の時世。日本からイエズス会の会員ヴァリニャーノの発案で派遣された天正遣欧少年使節団がバチカンにやってきました。その中には4人の日本人少年キリスト教徒がおり、彼らはローマ滞在中に偶然ポーランド人司祭、その

の後ポーランド大司教となったベルナルド・マチェヨフスキと会ったのです。マチェヨフスキは日本から来た使節団に聖書の中からダビデの詩篇の一部を翻訳させます。翻訳後にテキストを預かったマチェヨフスキはポーランドに持ち帰り、クラクフ・アカデミーに寄贈。それはなんと2000年になってようやくヤルマコヴァ教授によってヤギェウォ大学図書館内で発見され、事実が明るみになったのです。

ポーランドの土地と単騎馬旅行

ポーランドの土地を最初に公式に踏んだ日本人は日本陸軍の福島安正です。彼は軍事顧問としてベルリンの日本公使館にて欧州の情報収集を担当していました。福島は日本に帰国するにあたり、現実を自らの目で見ようと単騎馬旅行を計画します。彼はベルリンからウラジオストクまで、距離にして何と1万5000キロ、日数にして488日を走破しました。福島のレポートはその後、落合直文の詩集

にある「ポーランド懷古」に影響を与え、その詩を通して多くの日本人がポーランドについて知ることとなります。当時、ポーランドは分割占領下、世界の地図上になかった国が日本で紹介されたことには大きな意義があります。

ピウスツキ兄弟

1904年に日露戦争が勃発。当時ポーランドはまだ存在していませんでした。当時、ポーランド社会党を率い、のちにポーランドの初代国家元首となったユゼフ・ピウスツキがいました。彼は日本との協力はロシアの弱体化、

KONNO PRZEZ KRAJ, KTÓRY NIE ISTNIEJE

Pierwszym Japończykiem na ziemiach polskich był major Yasumasa Fukushima. Przebywał on w Niemczech jako attaché wojskowy. Założył się on z grupą niemieckich oficerów, że powróci do domu konno. Wyruszył w samotną podróż trwającą 488 dni z Berlina do Władywostoku. Pokonał 15 tys. km i odwiedził m.in. tereny Polski. Jego raporty stały się inspiracją dla poety Ochiai Naobumi. Napisał on wiersz pod tytułem „Wspomnienie o Polsce”. Wiersz ten przyczynił się do rozślawienia nazwy „Polska” wśród Japończyków. Warto przypomnieć, że w tym czasie Polska znajdowała się pod zaborami i formalnie nie istniała na mapach świata.

JÓZEF I BRONISŁAW

W czasie wybuchu wojny japońsko-rosyjskiej w 1904 roku Polska znajdowała się pod zaborami. Przywódca Polskiej Partii Socjalistycznej, Józef Piłsudski, uważał że współpraca z Japończykami może doprowadzić do osłabienia i ostatecznie pokonania Rosji oraz do odzyskania przez Polskę niepodległości. Natomiast Japońskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych interesowały informacje o obecnej sytuacji w Rosji. Józef Piłsudski dotarł do Japonii 11 lipca 1904 roku starając się dotrzeć do najwyższych władz z nadzieją na wynegocjowanie wzajemnej pomocy. Ostatecznie władze japońskie nie zgodziły się na współpracę ze względu na odmiennosć interesów. Mimo to kontakty Polaków z Japończykami były utrzymywane do końca wojny japońsko-rosyjskiej.

Kilka lat przed pierwszymi kontaktami Józefa Piłsudskiego do Japonii dotarł jego brat – Bronisław Piłsudski. Znalazł się tam w 1887 roku poprzez zesłanie na Syberię za współudział w spisku mającym na celu zamach na cara Aleksandra III. Po odbyciu kary w 1896 roku zetknął się na Sachalinie po raz pierwszy z Ajnami i zaczął badać ich kulturę. Zajął się on badaniem ludu Ajnu w północnej części Japonii. Jest on uznawany za jednego z najważniejszych badaczy tego ludu na świecie. Zamieszkał w wiosce Ai i ożenił się z córką ajnowskiego wodza, Chuh-sammą. Doczekał się również z nią syna i córki. Obecnie żyje w Japonii trzech wnuków Bronisława.

DZIECI SYBERYJSKIE

Na początku lat dwudziestych XX. wieku w wyniku porewolucyjnej zawieruchy, na Syberii znajdowało się wiele osieroconych dzieci polskich zesłańców, które cierpiały z głodu i chorób. Wojna polsko-rosyjska w 1920 roku uniemożliwiła odesłanie dzieci do Polski drogą lądową, natomiast żaden kraj europejski nie odpowiedział na prośby o pomoc w przetransportowaniu ich do Stanów Zjednoczonych, gdzie znalazłyby się pod opieką tamtejszej polonii. Wtedy z pomocą zwrócił się Japoński Czerwony Krzyż, dzięki któremu z Władywostoku do Japonii przybyło łącznie 765 dzieci w wieku od roku do 16 lat. Była to pierwsza w historii pomoc Japońskiego Czerwonego Krzyża dla obcego państwa.

Polskie dzieci wzbudziły wiele zainteresowania i sympatii wśród całego japońskiego społeczeństwa. W prasie japońskiej publikowano artykuły poświęcone Polsce, dzieci dostały nowe ubrania

się do niego. W czasie wybuchu wojny japońsko-rosyjskiej w 1904 roku Polska znajdowała się pod zaborami. Przywódca Polskiej Partii Socjalistycznej, Józef Piłsudski, uważał że współpraca z Japończykami może doprowadzić do osłabienia i ostatecznie pokonania Rosji oraz do odzyskania przez Polskę niepodległości. Natomiast Japońskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych interesowały informacje o obecnej sytuacji w Rosji. Józef Piłsudski dotarł do Japonii 11 lipca 1904 roku starając się dotrzeć do najwyższych władz z nadzieją na wynegocjowanie wzajemnej pomocy. Ostatecznie władze japońskie nie zgodziły się na współpracę ze względu na odmiennosć interesów. Mimo to kontakty Polaków z Japończykami były utrzymywane do końca wojny japońsko-rosyjskiej.

brat – Bronisław Piłsudski. Znalazł się tam w 1887 roku poprzez zesłanie na Syberię za współudział w spisku mającym na celu zamach na cara Aleksandra III. Po odbyciu kary w 1896 roku zetknął się na Sachalinie po raz pierwszy z Ajnami i zaczął badać ich kulturę. Zajął się on badaniem ludu Ajnu w północnej części Japonii. Jest on uznawany za jednego z najważniejszych badaczy tego ludu na świecie. Zamieszkał w wiosce Ai i ożenił się z córką ajnowskiego wodza, Chuh-sammą. Doczekał się również z nią syna i córki. Obecnie żyje w Japonii trzech wnuków Bronisława.

ポーランド・シベリア孤児

1920年代初頭、分割後のポーランドでは放棄などで捕まった多くのポーランド人がシベリアに送られ暮らしていました。その中には多くの子どもたちもあり、中でも孤児たちは飢えや病気に苦しんでいました。1920年にポーランド＝ソビエト戦争が始まりそんな孤児たちの帰国は大変困難となりました。ポーランド救済委員会が結成され欧米各国に支援を要請したのですがいずれからも断られてしまいます。そんな中手を差し伸べたのはシベリアにいた日本軍、そして日本赤十字です。日本は2度の救済事業で計765人の孤児たちをウラジオストクから救い出しました。これは日本赤十字にとって初めて外国人を救援した事例となります。

ポーランドの孤児たちは日本社会全体で多くの同情と関心呼びました。日本の新聞は子どもたちのことを伝え、多くの個人や組織が彼らに新しい服や靴、お菓子、寄付金などを提供しました。

第一次救済で救われた子どもたちの元には貞明皇后陛下がご訪問なさっています。

i buty, zapraszano je na poczęstunki do klasztorów, ofiarowano liczne datki pieniężne.

Wielkim wydarzeniem były odwiedziny ośrodka cesarzowej Japonii, Sadako, która podczas tej wizyty cesarzowa, łamiąc zasady ówczesnej etykiety, zbliżyła się do polskich dzieci i przytuliła najsmutniej wyglądającą trzyletnią Genowefę Bogdanowicz. Głaszcząc ją życzyła, aby zdrowo rozwijała się i rosła.

Doprowadzone do zdrowia dzieci przygotowano do wyjazdu i grupa po grupie odwożono japońskim statkiem do Stanów Zjednoczonych a później przez Wielką Brytanię do Polski.

Jednym z ocalonych był Jerzy Strzałkowski, który po wkroczeniu wojsk hitlerowskich do Polski stworzył Specjalny Oddział Powstańczy – Jerzyki. Członkami tego oddziału były nie tylko „dzieci syberyjskie”, ale także sieroty, którymi opiekowano się do wybuchu wojny. Początkowo młode szeregi „Jerzyków” zajmowały się zdobywaniem i ukrywaniem broni oraz sabotażem.

W dniach 9-13 lipca 2002 roku Ich Cesarskie Moście, Cesarz Akihito z Cesarzową Michiko, odwiedzili Polskę. Podczas przyjęcia w rezydencji ambasadora Japonii w Warszawie, spotkali się z trójką dzieci syberyjskich.

HYMN JAPONII O POLSKIM POCHODZENIU

Urodzony w 1852 r. w Nowej Rudzie Franz von Eckert, kapelmistrz orkiestry niemieckiej floty, otrzymał propozycję objęcia identycznej posady w Japonii. Przyjął ją i w 1879 r. pojechał do Kraju Wschodzącego Słońca, gdzie rok później przedstawił cesarzowi dzieło muzyczne „Kimi ga yo”, które stało się hymnem narodowym Japonii. Autorami melodii byli Hayashi Hiromori i Franz von Eckert.

POLSCY JEŃCY WOJENNI W MATSUYAMA

W latach 1904-1905 toczyła się wojna japońsko-rosyjska. Po stronie rosyjskiej walczyło wielu Polaków, zesłańców syberyjskich siłą wcielonych do rosyjskiej armii. W mieście Matsuyama na cmentarzu, gdzie zostało pochowanych 97 jeńców wojennych, odkryto, dzięki profesor Pałasz-Rutkowskiej z UW i innym badaczom, groby dwunastu Polaków. W lokalnej świątyni, która pełniła funkcję siedziby jeńców znaleziono listę 101 Polaków (w sumie w całej Japonii było około 4600 jeńców polskiego pochodzenia).

す。皇后陛下は儀礼を破り子どもたちに近づくと、その中の一人で当時3歳であったゲノヴェファを抱きしめ頭をお撫でになりました。そして健康になり元気に暮らすようにとおっしゃったのです。

日本滞後、第一次救済で救われた子どもたちはアメリカを、第二次救済の孤児たちはシンガポール、インド洋、地中海、イギリスなどを經由してポーランドに戻りました。

第二次救済で救われた孤児の一人イェジ・ストウシャウコフスキは帰国後、ナチスがポーランドに侵攻してから祖国防衛のために特別放棄軍イェジキを結成し戦います。部隊の中には日本に救われた孤児たちはもちろん、イェジがワルシャワで保護し面倒を見ていた孤児や浮浪児なども多く含まれていました。部隊の主な任務は武器の収集や破壊工作でした。

2002年、7月9日から13日にかけて明仁天皇・美智子皇后両陛下がポーランドをご訪問なさいました。その際、ワルシャワにある日本国大使館にて元孤児たち3人に謁見なさっています。

「君が代」とポーランド

1852年にポーランド南部の町ノヴァ・ルダで生まれたフランツ・エッケルトという音楽家があります。彼はヴィルヘルムスハーフェン海軍楽隊でオーボエ奏者をしたのち音楽教師として来日。1880年に日本の国歌であり奥好義・林廣守作曲、林廣守が撰定した「君が代」に伴奏、和声を付けました。

松山に収容されたポーランド人戦時捕虜

1904年から翌05年にかけて起こった日露戦争。ロシア側の前線には当時シベリアに送られていた多くのポーランド人達が立たされて

していました。松山には日露戦争で命を落としたロシア軍兵士97名の墓地があります。ワルシャワ大学日本学科のルトウコフスカ教授らの研究により、近年その中に12人のポーランド人がいること

W ten sposób cmentarz znany jako „cmentarz Rosjan” przemianowano na cmentarz „armii rosyjskiej”.

Jeńcy byli bardzo dobrze traktowani – mieli częsty kontakt z mieszkańcami, uczestniczyli w wyścigach łodzi i zawodach rowerowych. Polskim jeńcom spodobano się w Japonii tak, że niektórzy nie chcieli już wracać do kraju, jeden poprosił nawet o ożenek z japońską pielęgniarką. Historie z obozu docierały na front wojenny, tak że poddający się żołnierze armii rosyjskiej wykrzykiwali podobno hasło „Matsuyama” ku Japończykom, z nadzieją, że trafią właśnie do tamtejszego obozu.

WIZY ŻYCIA SUGIHARA CHIUNE

W czasie II wojny światowej mało kto spodziewałby się współpracy polsko – japońskiej. Jedną z osobistości mającą niewątpliwie ogromny wkład w relacje między naszymi dwoma narodami był japoński dyplomata Sugihara Chiune, który w 1939 roku został wicekonsulem w Kownie na Litwie. Jego głównym zadaniem była obserwacja ruchów sowieckich, a po pakcie Ribbentrop – Mołotow, niemieckich wojsk. W tym celu została utworzona wspólna polsko-japońska siatka wywiadowcza.

Dodatkowo Sugihara wbrew swoim przełożonym wystawił wizy tranzytowe do Japonii dla około 6000 polskich i litewskich Żydów, dzięki czemu zdołali oni uniknąć prześladowań ze strony nazistów i poprzez Japonię uciec do Ameryki i innych krajów. Dzień w dzień przy pomocy dwóch pracowników konsulatu Sugihara wypisywał po 300 wiz. Gdy postanowiono, że konsulat zostanie przeniesiony do Berlina, Sugihara wystawiał ostatnie wizy jeszcze przez okno w pociągu. Zgodnie z jego przewidywaniami po powrocie do Japonii stracił pracę za swoją niesubordynację.

Dopiero w 1968 roku odnaleźli go uratowani Żydzi. Od tego momentu został wielokrotnie odznaczony i uhonorowany, m.in. Nagrodą Yad Cash i tytuł Sprawiedliwego Wśród Narodów Świata przyznawany za pomoc Żydom w czasie wojny. Historia wiz życia Chiune Sugihary została uwieczniona w filmie „Persona non grata”, w którym gra m.in. Borys Szyc.

głównym zadaniem była obserwacja ruchów sowieckich, a po pakcie Ribbentrop – Mołotow, niemieckich wojsk. W tym celu została utworzona wspólna polsko-japońska siatka wywiadowcza.

杉原千畝の命のビザ

第二次世界大戦中、日本とポーランドが協力していたなんて考える人は少ないでしょう。しかし裏ではとても緊密な連携があり、その中でも大きな貢献をした一人が外交官であった杉原千畝です。彼は1939年にリトアニアのカウナスにて日本領事館領事代理となりました。主な任務はリベロントロップ＝モコトフ条約後のソ連の動きを監視することでした。ここで日本とポーランドの共同情報収集ネットワークが構築されたのです。

杉原千畝は押し寄せたユダヤ人難民に対し、本国の命令に背き渡航ビザを発行し、結果として約6000人にも及ぶユダヤ人の命を救いました。ユダヤ人たちは戦火を逃れ、日本を経由し、アメリカやその他の国々へと向かうことができたのです。杉原は2人の助手と共に、毎日約300通ものビザを発行し続けました。退去命令が出されベルリンへと移る際には、最後のビザを電車で書いて窓から渡していたほどです。本国の命令に背いた杉原は自身が予想していた通り、帰国後に退職となり職を失いました。

杉原によって救われたユダヤ人たちが彼を再発見したのは1968年になってからです。その後、杉原は多くの勲章を与えられ、名誉回復の動きも活発化しました。その中にはイスラエル政府より日本人として初めて与えられたヤド・ヴァシェム賞なども含まれ、諸国民の中の正義の人として列せられました。杉原の人生は「Persona non grata」として映画化され、その中ではポーランド人の有名俳優であるボリス・シュツも共演しています。

JAPONIA RATUJE POLSKIE SIEROTY NA SYBERII

シベリアにいたポーランド孤児を日本が救出

Tekst: Ryotaro Sakamoto/文: 坂本龍太郎

Autor artykułu z Łukaszem –
prawnikiem jednego z ocalałych
przez Japonię polskich dzieci
syberyjskich

第一次救済で救われた孤児ヤン・ヤン
コフスキの曾孫ウカシ

Japonię i Polskę dzieli aż 9000 kilometrów, a jednak oba te kraje historycznie były sobie bliższe, niż wskazywałaby na to fizyczna odległość. Do Polski z pierwszą oficjalną wizytą przyjechał Fukushima Yasumasa – generał Cesarskiej Armii Japońskiej. Z kolei Japonię podczas wojny rosyjsko-japońskiej odwiedzili Józef Piłsudski i Roman Dmowski. W Japonii przez pewien czas mieszkał również brat Józefa – Bronisław Piłsudski, znany badacz kultury ludu Ajnów zamieszkującego wyspę Hokkaido. Wcielonych do oddziałów rosyjskich Polaków, którzy dostali się do japońskiej niewoli, w obozie jenieckim w mieście Matsuyama przyjęto ciepło (zważając na okoliczności). Nasza wspólna historia pełna jest wydarzeń, przy których opowiadaniu nie sposób nie uронić łzy, jak choćby działalność Sugihary Chiune, który ocalał ok. 6 tys. ludzkich istnień (patrz artykuł „Relacje polsko-japońskie w telegraficznym skrócie”). W niniejszym artykule chciałbym przybliżyć szczególnie poruszającą kartę naszej wspólnej historii i opowiedzieć o 765 polskich dzieciach, które zostały ocalone przez moją ojczyznę.

日本とポーランドは距離にして約9000キロも離れている。にも関わらず日本とポーランドは歴史上、何度も接触してきた。ポーランドを初めて公式訪問した福島安正、日露戦争時に日本に來日したユゼフ・ピウツスキやロマン・ドモフスキ。アイヌ研究を行ったブロンスワフ・ピウスツキ。ロシア兵として捕虜になったポーランド人を温かく迎えた松山。約6000人の命を救った杉原千畝など涙なしには語れない逸話ばかりだ。ここではその中でも特記すべき感動秘話として、シベリアにいたポーランド孤児765名を日本が救ったという話をしよう。

18世紀後半のポーランド分割、それに伴う数々の蜂起。ロシアの支配下にある地域では多くのポーランド人が逮捕されシベリアに送られた。20世紀の初めには20万人にも達すると言われるほどポーランド人がシベリアにおり、その中には5千人近い孤児たちがいたと言われている。彼らの惨状を憂い、1919年にポーランド救済委員会が設立される。会長はアンナ・ビェルキェヴィチだ。彼女が日本に働きかけ、日本赤十字による二度の救出作戦で765名ものポーランド人孤児がシベリアから救出された。なぜ陸路ではなく？なぜ日本が？と思うだろう。

まず陸路ではないという点についてだが、第一次世界大戦の末期の1917年、当時のロシアの首都であったペトログラードで革命が起こった。ロシア国内は混乱状態に陥り、それに追い打ちをかけるように1919年にポーランド・ソビエト戦争が勃発。結果として陸路でロシア国内を通過してポーランドに帰国することが不可能になったのだ。

次になぜ日本が？という問いに関してであるが、日本は選ばれたというよりも、ポーランド救済委員会にとってはそれ以外の選択肢がなかったといえる。当時、シベリアにはロシア領内で足止めになっていたチェコスロバキア軍を救出するという名目で日本に加えイギリスやフランス、アメリカも出兵していた。ポーランドはまず欧米3カ国に子どもたちの救出を依頼したが、各国は1920年までに出兵を打ち切り撤退してしまった。一番頼りとしていたアメリカ赤十字も軍の撤兵と共にアメリカへと帰国してしまったのである。委員会が集めた支援金もインフレにより紙屑同然となり、頼れるのはシベリア出兵を続けていた日本軍のみだったのだ。なぜ日本はアメリカや、当時同盟を組んでいたイギリス同様撤兵しなかったのか。その理由として「尼港事件」という赤軍パルチザンによる日本人大量虐殺事件が挙げられる。この事件によって日本の世論が硬化し、軍は撤兵の決定を下さなかったのだ。撤兵しなかったことが結果としてポーランドの孤児たちを救うことになる。

当時、ポーランドにとって日本は決して遠い存在ではなかった。日露戦争時には国交がないにも関わらず、ポーランド人捕虜を厚遇したという事実は多くのポーランド人が知るところであった。救済委員会会長のアンナ・ビェルキェヴィチは1920年6月18日に支援依頼のため外務省を訪問。驚くことに何とその17日後の7月

Druga połowa XVIII. wieku to dla Polski czas rozbiorów i towarzyszących im licznych powstań. Wielu Polaków pochodzących z ziem włączonych do zaboru rosyjskiego, zostało aresztowanych i zesłanych na Syberię. Na początku XX. wieku liczba Polaków na Syberii miała przekraczać 200 tys. osób – szacowano, że wśród nich znajdowało się blisko 5 tys. osieroconych dzieci. By w końcu odmienić ich rozpaczliwą sytuację, w 1919 roku powołano Polski Komitet Ratunkowy. Jego przewodniczącą była Anna Bielskiewicz. Była ona inicjatorką dwóch akcji ratunkowych przeprowadzonych przez japoński oddział Czerwonego Krzyża, podczas których z Władywostoku do Japonii przetransportowano aż 765 polskich dzieci – niektóre z nich były osierocone, niektóre rodzice wysłali do Japonii w nadziei, że przynajmniej one się uratują.

Dlaczego nie wybrano transportu drogą lądową? Pod koniec pierwszej wojny światowej, w 1917 roku, w ówczesnej rosyjskiej stolicy – Piotrogradzie (obecnie Sankt Petersburg) wybuchła rewolucja, a w samej w Rosji zapanował chaos. Dodatkowo w 1919 roku rozpoczęła się wojna polsko-bolszewicka, co zupełnie uniemożliwiło polskim dzieciom bezpieczne podróżowanie przez tereny rosyjskie.

Dlaczego to Japonia zajęła się ratowaniem polskich dzieci? Można by powiedzieć, że nie tyle to Japonia została wybrana przez Polski Komitet Ratunkowy na potrzeby tej akcji, co stanowiła ona jedyną dostępną opcję. W tamtym czasie, w celu wyswobodzenia przetrzymywanych na terenie Rosji oddziałów czechosłowackich, oprócz wojsk japońskich, oddelegowano na Syberię również wojska francuskie, angielskie i amerykańskie. Polska zwróciła się z prośbą o uratowanie dzieci wpraw do tych trzech państw, jednak każde z nich wycofało swoje oddziały przed 1920 rokiem. Również amerykański oddział Czerwonego Krzyża, na który Polska liczyła najbardziej, wrócił do swojego kraju wraz z wycofaniem wojska. Fundusze zebrane przez Komitet stały się niemal nic niewarte z powodu panującej inflacji i tak mógł już on polegać jedynie na wciąż stacjonujących na Syberii wojskach japońskich. Dlaczego Japonia, tak jak Ameryka czy sprzymierzona ówczesznie z Japonią Wielka Brytania, nie wycofała swoich oddziałów? Powodem tego był tzw. „incydent w Nikołajewsku” – ludobójstwo przeprowadzone przez partyzantów Armii Czerwonej na Japończykach. Zbrodnia ta umocniła japońską opinię publiczną i tak decyzja o pozostawieniu wojsk na terenach Syberii została podtrzymana. Efektem tej decyzji był późniejszy ratunek polskich dzieci.

W tamtym czasie, wbrew pozorom, Japonia była bliska Polakom – wielu z nich zdawało sobie sprawę z faktu, że podczas wojny rosyjsko-japońskiej

5 dni, Japonia była w gotowości do pomocy. Japonia była w gotowości do pomocy. Japonia była w gotowości do pomocy.

5 dni, Japonia była w gotowości do pomocy. Japonia była w gotowości do pomocy. Japonia była w gotowości do pomocy.

5 dni, Japonia była w gotowości do pomocy. Japonia była w gotowości do pomocy. Japonia była w gotowości do pomocy.

5 dni, Japonia była w gotowości do pomocy. Japonia była w gotowości do pomocy. Japonia była w gotowości do pomocy.

5 dni, Japonia była w gotowości do pomocy. Japonia była w gotowości do pomocy. Japonia była w gotowości do pomocy.

przy kawie zapytać profesora Theissa o powód jego zainteresowania tą mało znaną historią. Pan profesor odpowiedział jednym zdaniem: „Uważam, że powszechna świadomość wartości humanitarnych wśród Japończyków jest czymś wartym bliższego poznania”. Profesor spośród nauk pedagogicznych specjalizuje się przede wszystkim w dziedzinach dotyczących praw dziecka, praw człowieka, czy humanitaryzmu. Podczas swoich badań zetknął się z historią polskich dzieci syberyjskich i zapragnął, by wiedza ta została przekazana następnym pokoleniom.

Powołanemu w latach 90-tych na radcę handlowego przy Ambasadzie RP w Tokio profesorowi Stanisławowi Filipkowi udało się historię polskich dzieci syberyjskich połączyć z teraźniejszością. Podczas jego pobytu w Japonii, w 1995 roku miało miejsce wielkie trzęsienie ziemi w Kobe. W obliczu tej tragedii pan Filippek zaproponował, by zaprosić poszkodowane w katastrofie japońskie dzieci do Polski. W swojej głowie słyszał opowiadane przez jego babcię historie o serdecznym traktowaniu Polaków przez Japończyków podczas wojny rosyjsko-japońskiej i o losach polskich dzieci syberyjskich.

Wiele firm oraz osób prywatnych ofiarowało swoje wsparcie finansowe, by umożliwić japońskim dzieciom pobyt w Polsce. W Japonii do zbiórki pieniędzy przyłączyły się oddziały Klubu Rotary z Kobe i Kioto, zaś w Osace odbył się charytatywny koncert światowej sławy polskiego pianisty ś.p. Profesora Kazimierza Gierżoda. I tak, jeszcze tego samego roku, podczas letnich wakacji udało się zrealizować trzytygodniową wycieczkę do Polski. Nasz kraj odwiedziło wtedy 30 dzieci dotkniętych katastrofą w Kobe – najmłodsi chodzili do czwartej klasy szkoły podstawowej, najstarsi do trzeciej klasy gimnazjum.

Następnego roku ponowiono zaproszenie i trzydziestka dzieci znów spędziła wakacje w Polsce. Wtedy też, podczas pożegnalnego przyjęcia, zorganizowanego w Polskiej Akademii Nauk, spotkały się one z czwórką dorosłych już polskich dzieci syberyjskich. Spotkanie z osobami, które 75 lat wcześniej, będąc dziećmi, zostały uratowane przez Japonię, musiało dodać otuchy małym mieszkańcom Kobe.

20 listopada 2018 roku był pamiętym dniem dla historii polskich dzieci syberyjskich. W szkole podstawowej w oddalonej o 40 km od Warszawy Starej Wsi, nadano imię Polskich Dzieci Syberyjskich. Podczas ceremonii obecne były rodziny polskich dzieci syberyjskich i związane z nimi osoby. Na szkolnym sztandarze znajduje się japońska flaga. Widniejąca na nim czarna dłoń symbolizuje mrok Syberii, znajdująca się w jej środku biała-czerwona dłoń – syberyjskie dzieci. Okalające dłonie gałązki

wiśni, mają z kolei symbolizować Japonię, która otoczyła dzieci swoją opieką.

Ja sam również wziąłem udział w ceremonii – z tej okazji zagrałem na bębnach taiko, kaligrafowałem też imiona uczestników po japońsku. Od tamtej pory mój związek z tamtejszą szkołą stale się pogłębia. Zimą tego roku zostałem poproszony o przetłumaczenie wydanej w Japonii 3 lata wcześniej, edukacyjnej mangi „O polskich sierotach uratowanych przez Japoński Czerwony Krzyż”. Gdy tylko wrzuciłem na fanpage Warszawskiej Szkoły Języka Japońskiego ogłoszenie dotyczące spotkania w celu przetłumaczenia mangi, zanim się obejrzałem, miałem już komplet chętnych. Pomimo, że był to wolontariat, uczniowie poświęcili bite 5 godzin na przetłumaczenie mangi od początku do końca. Gdy uzyskałem od wydawnictwa zgodę na przetłumaczenie mangi w ramach użytku osobistego oraz na przekazanie jej dzieciom w Starej Wsi, przesłałem materiały szkole.

Na spotkanie tłumaczeniowe przyszedł także Łukasz Grabowski. Nie był on uczniem naszej szkoły, ale usłyszał od przyjaciela o naszym projekcie i poinformował nas, że chciałby w nim wziąć udział. Jak się okazało, jego dziadek, Jan Jankowski, był jednym z dzieci ocalałych podczas drugiej akcji ratunkowej, przeprowadzonej przez Japonię. Łukasz, podążając śladami dziadka, odwiedził miasto Tsuruga. Gdy pierwszy raz go spotkałem, nie byłem w stanie oprzeć się wrażeniu, że nasza przyjaźń trwa już od 100 lat. Wszystkie dzieci syberyjskie uratowane wówczas przez Japonię, odeszły już na tamten świat, jednak ich historia będzie przekazywana dalej przez ich krewnych.

Jakiś czas temu zostałem zaproszony na wizytę do domu pani Katarzyny Nowickiej, córki Haliny Nowickiej, ocalonej podczas pierwszej akcji ratunkowej. Pani Katarzyna wraz ze swoją mamą w 2002 roku spotkała się w ambasadzie z przybyłą z wizytą do Polski parą cesarską. Obecnie ma już 78 lat, ale wciąż jest aktywna zawodowo (jest lekarką). Gdy pokażalem jej mangę, w której występuje jej mama, niezwykle się ucieszyła i opowiedziała mi szczegółową historię o życiu rodzeństwa i mamy pani Haliny.

W ten właśnie sposób, dzięki staraniom Polaków i Japończyków, historia polskich dzieci syberyjskich była przekazywana dalej aż do dziś. Teraz obowiązek mówienia o tym, co się wydarzyło, spada na nasze barki. W 2019 roku świętujemy setną rocznicę nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską i Japonią, w 2020 roku zaś świętujemy setną rocznicę przybycia polskich dzieci syberyjskich do Japonii. Nie ma lepszego czasu, by ponownie przywołać tę historię i zastanowić się, jak możemy dalej pielęgnować relacje między Polską i Japonią

Organizacja „Jerzyki” / イェジキ協会

第二次ポーランド孤児救済で日本に救われた子どもたちの中にはイェジ・ストウシャウコフスキがいた。彼は帰国後、たった17歳で孤児たちの組織「極東青年会」の会長となるほど責任感が強く、リーダーシップも持ち合わせていた。極東青年会は新聞「極東のエコー」を出版し、日本の歴史や文化、言葉、そして日本文学などについてポーランドで広めていった。

第二次世界大戦の勃発とそれに続くワルシャワ陥落。そんな中ストウシャウコフスキは極東青年会のメンバーを招集し、特別蜂起部隊「イェジキ」を創設。部隊の地下活動には青年会の外からも多くの子どもたちが加わった。そしてイェジキ部隊は全国的なネットワークを持つに至る。

ストウシャウコフスキは部隊の活動と同時に孤児院を運営し、子供や青少年、そして占領下で孤児や浮浪児となった子どもたちのためのケアや教育活動を続けていた。孤児院には約100人の子どもたちがおり、地理や歴史、ポーランド語、フランス語などの授業があったという。そんなある日、孤児院に武器弾薬が隠されているとの通報を受けたドイツ軍憲兵が建物内に押し入った。そこで子どもたちや孤児院を救ったのは日本国大使館の職員だった。孤児院は日本国大使館の保護下にあると説明しドイツ憲兵隊を引き取らせたのだ。

戦後、1983年になって教育者として名をはせていたストウシャウコフスキは再び日本の地を踏む。来日中には日本赤十字を訪問し、救われたポーランド人孤児たちを代表して感謝を述べた。

Jednym z dzieci uratowanych przez Japonię podczas drugiej akcji ratunkowej był Jerzy Strzałkowski. Już w bardzo młodym wieku wyróżniał się odpowiedzialnością i autorytetem, o czym może świadczyć choćby fakt, że to jemu, w wieku zaledwie 17 lat, powierzono funkcję prezesa Związku Młodzieży z Dalekiego Wschodu. Związek ten wydawał własny miesięcznik, „Echo z Dalekiego Wschodu”, w którym popularyzowano wiedzę o historii i kulturze Japonii, inicjowano naukę języka japońskiego, zamieszczano japońskie utwory literackie.

Po wybuchu drugiej wojny światowej i kapitulacji Warszawy wówczas podporucznik Strzałkowski zorganizował Powstańcze Oddziały Specjalne, które potocznie nazywano „Jerzykami”. Należeli do niej członkowie Związku Młodzieży z Dalekiego Wschodu, ale do pracy konspiracyjnej włączano młodzież szkolną i akademicką, teren werbunkowy „Jerzyków” obejmował cały kraj.

Równolegle Jerzy Strzałkowski podjął działalność opiekuńczo-wychowawczą na rzecz dzieci i młodzieży – zorganizował w okupowanej Warszawie zakład wychowawczy dla dzieci – sierot wojny. Schronienie znalazło tam stu chłopców. Prowadzono zajęcia z geografii, historii, języka polskiego i francuskiego. Raz, podczas rewizji niemieckiego patrolu w bursie, z tarapatów wybawił Strzałkowski i jego wychowanków sekretarz ambasady japońskiej, który zapewnił Niemców, iż zakład jest pod specjalną opieką Ambasadora Japonii.

Po wojnie, w 1983 roku, Jerzy Strzałkowski, wówczas już ceniony i powszechnie szanowany pedagog, ponownie przyjechał do Japonii, gdzie odwiedził japoński oddział Czerwonego Krzyża i jako przedstawiciel ocalonych przez niego polskich dzieci – wyraził swoją wdzięczność za ratunek.

Polskie dzieci syberyjskie
w Wejherowie

ヴェイヘロヴォの孤児たち

Ewa Pałasz-Rutkowska

Japonistka, historyk, profesor zatrudniona w Katedrze Japonistyki, Wydział Orientalistyczny, Uniwersytet Warszawski. Specjalizuje się w historii i kulturze Japonii, historii stosunków polsko-japońskich, historii japońskiego domu cesarskiego. Odbyla wiele staży badawczych i naukowych w Japonii, głównie na Uniwersytecie Tokijskim. Autorka licznych publikacji naukowych i popularyzatorskich.

エヴァ・パワシュ＝ルトコフスカ

日本学者、歴史学者、ワルシャワ大学東洋学部日本学科教授、日本の歴史や文化、特に両国の関係や皇室の歴史を専門としている。東京大学を初め、多くの日本の研究機関とも協力。日本学に関する書籍を多数執筆。

UMEDA YOSHIHO – JAPONCZYK O POLSKIM SERCU 梅田芳穂—ポーランドの心を持った日本人

Umeda Yoshiho (1949–2012) był synem Hisayo i Umedy Ryōchū, sympatyka i znawcy Polski, który spędził w Warszawie niemal cały okres międzywojenny, jako pierwszy Japończyk uczył języka japońskiego na UW (1926–1928) i w Szkole Wschodoznawczej (1930–1939). Po wojnie jako profesor Uniwersytetu Kansei Gakuin badał dzieje Polski i Europy Środkowo-Wschodniej, tłumaczył literaturę polską. Zgodnie z jego wolą, w 1963 r. 14 letni Yoshiho przyjechał do Polski. Swoją dom znalazł tu w rodzinie archeologa, profesora Konrada Jazdzewskiego. Chodził do szkoły w Łodzi, następnie studiował filologię polską i historię sztuki na Uniwersytecie Warszawskim. Po wydarzeniach marcowych 1968 r. związał się z opozycją, podobnie jak jego ojczym, Kudō Yukio, który wykładał wówczas w japonistyce UW (1967–1974). Był historykiem literatury, krytykiem, wybitnym tłumaczem literatury polskiej, m.in. Pana Tadeusza Mickiewicza, dzieł zebranych Schulza oraz utworów Gombrowicza, Singera, Konwickiego, Mrożka. Yoshiho

梅田芳穂の母は久代、父は戦時中の大半をワルシャワで過ごし、初の日本人教師としてワルシャワ大学 (1926 - 1928)、そして東洋学院 (1930 - 1939) で教壇にたった東洋研究者の梅田良忠である。良忠は戦後、関西学院大学の教授となり、ポーランドを含む中東欧についての研究や、ポーランド文学の翻訳などに携わっていた。芳穂はそんな父の遺言に従って、1963年、当時 14 歳のときにポーランドに移住した。初めのうちは父の友人で考古学者のヤジジェフスキ・コンラド教授の家に下宿していた。ウッジにて中等教育を受け、その後ワルシャワ大学に入学。ポーランド語や美術の歴史について学んだ。1968年の3月事件の後、母親の再婚相手であった工藤幸雄 (1967年から74年にかけてワルシャワ大学日本学科在籍) と共に野党の活動に加わる。工藤は文学者、評論家、そして著名なポーランド文学の翻訳家でもあった。アダム・ミツキェヴィチの「パン・タデウシ」を初め、ブルーノ・シュルツ、ヴィトルド・ゴンブローヴィッチ、アイザック・バシェヴィス・シンガー、タデウシュ・コンヴィツキ、スワヴォミル・ムロージェクなどの作品を翻訳したことで知られている。芳穂は労働組合や独立した出版社とも協力関係にあり、日本から印刷機を違法で運

W książce *Historia stosunków polsko-japońskich*, t. II 1945–2018 Ewa Pałasz-Rutkowska przedstawia ciąg dalszy związków Polski i Japonii omówionych w t. I 1904–1945 (współautor A. T. Romer, wyd. 3, Warszawa 2019). Skupia się na stosunkach polityczno-dyplomatycznych, ale wiele stron poświęca także badaniom i popularyzacji kultury japońskiej w Polsce i polskiej w Japonii. (seria Japonica, Uniwersytet Warszawski, Wydział Orientalistyczny, Katedra Japonistyki, Warszawa 2019; w druku).

「日本・ポーランド関係史 1945年～2018年」第2巻に先駆け「日本・ポーランド関係史 1904年～1945年」第1巻(エヴァ・パワシュ=ルトコフスカ、A.T. Romer共著)を発表。著書では日本とポーランドにおける外交の歴史を中心に扱っているが、その中には日本におけるポーランド文化、そしてポーランドにおける日本文化がどのように発展してきたかについての研究も多く取り上げている(Japoniaシリーズ、ワルシャワ大学東洋学部日本学科出版 2019年ワルシャワ)

współpracował z KOR-em i Niezależną Oficyną Wydawniczą, dla której nielegalnie sprowadził matryce drukarskie z Japonii. W 1980 r. został zastępcą szefa Biura Zagranicznego „Solidarności” Regionu Mazowsze. W maju 1981 r. jako doradca i tłumacz pojechał z delegacją NSZZ „Solidarność” do Japonii, na której czele stał przewodniczący związku Lech Wałęsa. Celem wizyty było nawiązanie roboczych kontaktów ze związkowcami z Japonii, rozmawiano głównie z działaczami Sōhyō.

Działalność Umedy nie uszła uwadze PRL-owskich władz. Na początku stanu wojennego (XII 1981) był przesłuchiwany i zatrzymywany, aż ostatecznie, na początku 1982 r. wydano go z Polski. Przez Sztokholm, Paryż i Rzym, gdzie wraz z matką wziął udział w audiencji u Jana Pawła II, dotarł do Japonii. Został przedstawicielem „Solidarności” na Azję, wspierał działania Centrum Informacji Polskiej (Pōrando Shiryō Sentā), które powstało z inicjatywy Kudō Yukio. Został też współpracownikiem Biura Koordynacyjnego zdelegalizowanej „Solidarności” w Brukseli.

Yoshiho wrócił do Polski na stałe w 1989 r., w czasie obrad Okrągłego Stołu. W czerwcu włączył się w prace Komitetu Wyborczego Regionu Mazowsze. Po wyborach działał nadal – m.in. zainicjował powstanie Polsko-Japońskiej Grupy Parlamentarnej, organizował spotkania delegacji parlamentarzystów w Sejmie. Brał udział w działalności społecznej Jacka Kuronia i Henryka Wujca. Założył też firmę konsultingową YOHO Sp. z o. o., której celem było przyciągnięcie inwestycji japońskich do Polski. Na początku XXI w. rozpoczął prace na rzecz wdrożenia Protokołu z Kioto, czyli przeciwdziałania zmianom klimatu. Rozwijał współpracę Polski i Japonii w dziedzinie energetyki – głównie odnawialnej i w tym celu nawiązał kontakt z Firmą Energetyczną [regionu] Chūgoku (Chūgoku Denryoku). O redukcji gazów cieplarnianych, biomasie, handlu emisjami i innych problemach związanych z bioenergetyką pisał w czasopiśmie „Wokół Energetyki”.

Umeda Yoshiho był „Japonczykiem o polskim sercu”. Całe swe życie związał z Polską, tu założył rodzinę. Za działalność dla Polski dwukrotnie prezydenci RP odznaczyli go wysokimi odznaczeniami państwowymi.

び入れたりしていた。1980年にはマゾフシェ県にある連帯の外国局副局長に就任。1981年5月、独立自主管理同労組合「連帯」のアドバイザー兼通訳として来日した。当時、連帯のリーダーはレフ・ワレサである。訪問の主な目的は日本の労働組合、特に日本労働組合総評議会との関係作りであった。

梅田の活動はポーランド人民共和国政府当局も当然目をつけていた。1981年12月、戒厳令が出されたところ梅田は当局から一時拘束され尋問を受けた。結局は1982年の初めにポーランドから追放されることとなる。ストックホルム、パリ、ローマなどを回り、ヨハネ・パウロ二世との接見を経て日本に帰国。その後アジアにおける連帯の代表となり、工藤幸雄が設立に関わったポーランド資料センターにて活動を続けた。またブリュッセルにて非法化されていた連帯の部局とも協力関係を保持していた。

梅田芳穂は円卓会議が開催された1989年になってポーランドへの帰国が許された。同年6月、梅田はマゾフシェ県の選挙管理委員会の仕事に携わっていた。選挙後も彼の活動は続き、ポーランド日本議員連盟の設立に翻弄。国会にて代表団の集会を組織したりと活躍した。ヤツェック・クロンやヘンリック・ブイエツの社会活動にも参加していた。有限会社YOHOも設立し、日本からのポーランドへの投資を呼び込む事業を始めた。21世紀の初め、梅田は世界の気候変動対策としての京都議定書の議決のため活動した。その中では日本とポーランド間のエネルギー協力、特に再生可能エネルギーを普及させるために中国電力との協力を進めた。梅田はポーランドの雑誌「Wokół Energetyki(エネルギー関連)」という雑誌に温室効果ガスの削減、バイオマス、排出取引権やバイオマスエネルギーなどに関しても寄稿している。梅田芳穂はポーランド人の心を持った日本人だった。人生のほとんどをポーランドのために尽くし、ポーランドで家族を作った。梅田はその功績がたたえられ、ポーランド共和国大統領より文化功労章、十字勲章を与えられた。

Miasto Oarai znane jest m.in. z bramy torii usytuowanej malowniczo na skalnym wybrzeżu

大洗町は岩の多い海岸にある鳥居で知られている

OTWOCKI I ŌARAI – NOWE POLSKO- JAPONSKIE WIĘZI

Historia współpracy polsko-japońskiej w formie partnerstwa miast nie ma w naszym kraju zbyt bogatej tradycji. Nieliczne wyjątki stanowią np. miasta Warszawa i Hamamatsu, czy Krotoszyn i Okinoshima. Tym bardziej cieszy nowopowstała więź między podwarszawskim miastem Otwock, a podtokijskim miastem Ōarai. Skąd pojawił się pomysł współpracy? Co mogą mieć ze sobą wspólnego tak odległe – wydawałoby się pod każdym względem – miasta?

Otwock to liczące blisko 50 tysięcy mieszkańców miasto na Mazowszu leżące zaledwie 25 kilometrów na południowy wschód od Warszawy. Znany jest jako ośrodek letniskowo-uzdrowski – otaczają go bory sosnowe, a powietrze, zwłaszcza to letnie, rozgrzane, pełne jest olejków eterycznych i fitoncydów, które oczyszczają je z bakterii.

Ōarai natomiast to miasto nadmorskie liczące niespełna 20 tysięcy mieszkańców, przyciągające co roku 3 miliony miłośników plażowania i sportów wodnych.

Na terenie Otwocka znajduje się Narodowe Centrum Badań Jądrowych z jedynym w Polsce reaktorem jądrowym. Ōarai jest zaś siedzibą jednego z ośrodków Japońskiej Agencji Energii Atomowej, gdzie mieszczą się dwa reaktory. I tu dochodzimy do powodów, dla których te dwa miasta stają się sobie nagle tak bliskie. Środowisko naukowców i inżynierów zajmujących się technologią jądrową z Otwocka i Oarai zna się od dawna. W ostatnich latach

オトフォツクと大洗 — 新たな日本と ポーランドの絆

ポーランドと日本の姉妹都市提携に関し、過去そこまで活発に交わされてきたとは言えない。見られるのは「ワルシャワ-浜松」や「クルトシン-隠岐」の島といった提携の例である。そんな中、首都ワルシャワ近郊の町であるオトフォツクが首都東京からそこまで離れていない大洗町と姉妹都市提携を結ぶことになったのは大変画期的なことである。どこからこの提携の話が来たのか？ふたつの町にはどのような共通点があるのか？

オトフォツクはワルシャワから南東にわずか25キロしか離れておらず、マゾフシェ県内の約5万人が暮らしている。夏のリゾート地として知られており、人々を魅了するのは美しい松の森や自然が生み出すきれいな空気、特に夏はバクテリアを殺すエッセンシャルオイルや、殺菌力を持つ揮発性物質であるフィトンチッドでも有名だ。

一方の大洗町は海辺の町。約2万の人口を抱え、毎年300万人以上のウォータースポーツやビーチを愛する人々が訪れる。

オトフォツクにはポーランドで唯一、原子炉を備えたポーランド国立原子力研究所がある。同様に大洗町にも2つの原子炉を持つ日本原子力研究開発機構の研究センターがあり、まさにこの共通点こそが私たちの町をつなぐ突然のきっかけとなった。オトフォツクと大洗で原子力研究に関わっている技術者やエンジニアは昔からお互いの存在を知っていた。それが近年、協力関係が一気に促進されることとなる。2018年、ポーランド国立原子力研究所代表であるグジェゴシ・プロフナ教授とヤツェック・ヤギェルスキ教授はガスを使った原子炉冷却技術の開発について日本側の技術者たちとの話し合いを持った。普段、原子炉は水を使って冷却されている。ガスを使う

nastąpiło jednak istotne ożywienie tej współpracy. W roku 2018, przedstawiciele NCBJ, prof. Grzegorz Wrochna i prof. Jacek Jagielski szczegółowo omawiali z japońskimi partnerami temat rozwoju technologii reaktorów chłodzonych gazem (przeważnie reaktory chłodzone są wodą). Ta technologia umożliwia podniesienie temperatury na wylocie z rdzenia bez zwiększania ciśnienia. Nie wchodząc w dalsze szczegóły techniczne, efektem programu może być zmniejszenie aż o 25% importu gazu do kraju. Jest to program zwany w skrócie HTR, który znalazł swoje miejsce w Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju Premiera Mateusza Morawieckiego.

Współpraca pomiędzy polskim NCBJ a japońskim JAEA na poziomie naukowo-technicznym może mieć przełożenie na inne dziedziny życia. Prof. Tatsuya Okubo, dziekan Szkoły Inżynierii na Uniwersytecie Tokijskim oraz prof. Krzysztof Kurek, dyrektor NCBJ, podpisali umowę o wymianie akademickiej pomiędzy reprezentowanymi przez siebie instytucjami pod koniec stycznia 2019 roku. Władze obu miast zdecydowanie wspierają tego typu programy, w związku z czym 29 stycznia 2019 roku Burmistrz Ōarai, Takaaki Kotani spotkał się z Prezydentem Otwocka, Jarosławem Margielskim.

„Ta współpraca może przynieść korzyści i wiele radości obu stronom. Otwock potrzebuje otwarcia się na inne kontynenty. W Europie mamy już dwa miasta partnerskie (niemieckie Lennestadt i francuskie Saint-Amand-Montrond). Od Japończyków możemy nauczyć się ciekawych rozwiązań w zakresie organizacji i technologii. Z kolei oni zachwycają się muzyką Chopina i polską kuchnią” – mówi przedstawiciel Wydziału Kultury i Promocji Otwocka.

Umowa o partnerstwie czeka już tylko na podpisy Burmistrza Ōarai i Prezydenta Otwocka.

Tekst: Sławomir Bardski

technologia, która umożliwia podniesienie temperatury na wylocie z rdzenia bez zwiększania ciśnienia. Nie wchodząc w dalsze szczegóły techniczne, efektem programu może być zmniejszenie aż o 25% importu gazu do kraju. Jest to program zwany w skrócie HTR, który znalazł swoje miejsce w Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju Premiera Mateusza Morawieckiego.

ポーランド国立原子力研究所と日本原子力研究開発機構の協力は技術にとどまらず、学術的な分野にまで及んでおり、今後は他の分野にも広がると予想されている。2019年1月、東京大学大学院工学系研究科研究科長であり工学部長の大久保達也教授、そしてポーランド国立原子力研究所のクシントフ・クレク理事の間で学術交流協定が結ばれた。オトフォックと大洗は共にこの計画を強く支持しており、2019年1月29日に交流協定を結ぶ流れとなる。両自治体はこのプログラムを強く支持しており、2019年1月29日、小谷隆亮大洗町長とオトフォック市長のヤロスワフ・マルギェルスキが会談を持つに至った。

「今回の姉妹都市提携は双方に多くの利益と幸せをもたらします。オトフォックは今後、ヨーロッパ以外にも目を向けていく必要があります。欧州内ではすでに2つの町と姉妹都市提携を結んでいます（ドイツのレンネシュタットとフランスのサン＝タマン＝モンロン）。日本から私たちは技術面で多くのことが学べます。それだけではなく、日本人はショパンやポーランドの料理が好きだと聞いています。」そう語るのはオトフォック文化振興局の代表だ。

姉妹都市提携のステップとして、残っているのは大洗町長とオトフォック市長との間での提携書サインのみだ。

文：スワヴォミル・バルトウスキ

Radni miasta Otwocka oprowadzają delegację z Ōarai podczas styczniowej wizyty w Polsce

大洗町が1月にポーランドを訪問した際、オトフォック市議会が案内

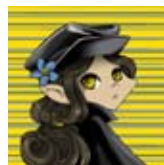
DWADZIEŚCIA LAT PÓŹNIEJ – MANGA W POLSCE

ここ20年のポーランド でのマンガ業界

W 2018 r. obchodziliśmy setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, teraz świętujemy stulecie nawiązania stosunków dyplomatycznych z Japonią. Te wielkie daty odsyłają nas do nieco skromniejszego jubileuszu, który jednak w istotny sposób wpłynął na postrzeganie Kraju Kwitnącej Wiśni w Polsce, zwłaszcza wśród młodszych pokoleń. W 2016 r. wydawnictwo J.P.F. celebrowało premierę pierwszej mangi opublikowanej w naszym kraju, *Aż do nieba* Riyoko Ikedy. Komiks opowiada o czasach księcia Józefa Poniatowskiego, a na ostatnich stronach zostaje przywołany traktat wersalski, który otworzył naszej ojczyźnie drzwi do niepodległości. Wybór *Aż do nieba* był ze strony Shina Yasudy, założyciela i pierwszego (razem z Barbarą Druć) tłumacza J.P.F-u, gestem bardzo symbolicznym, inicjującym pewien sposób myślenia o mandze w Polsce.

Manga to japońska soft power – nie tylko pewne konwencje komiksowe, określone gatunki, style konkretnych rysowników, unikatowa kultura fanowska czy stojący za nią ogromny przemysł rozrywkowy. Mowa o formie przekazu, która narodziła się w powojennej Japonii, choć swoimi korzeniami sięga znacznie głębiej, zdaniem takich badaczy jak Brigitte Koyama-Richards nawet tysiąc lat wstecz. I która nadal rozrasta się, ewoluuje, a także globalizuje. Jak obecność mangi na gruncie polskim wyglądała, wygląda i może wyglądać w najbliższej przyszłości?

J.P.F. z *Aż do nieba* i *Czarodziejka z Księżyca* Naoko Takeuchi, seria niezwykle popularną dzięki transmisji anime, przetarło szlaki dalszym inicjatywom. W 1999 r. na rynek weszło Waneko z trzema tytułami. W 2002 r. po mangi sięgnął także polski oddział Egmontu (były to niestety edycje dość niestaranne) i TM-Semic. W kolejnych latach obserwowaliśmy pojawianie się i znikanie innych wydawnictw. Mangaya (2000), Kasen (2003), Mandragora (2001),

Vanitachi (Anna Maria Sutkowska)

Recenzentka i felietonistka magazynu „Otaku”, prowadzi też artroom w „Kyaa”. Autorka m.in. mangi „Acarya” (wydanej przez Studio JG) i komiksu internetowego poświęconego zaburzeniom odżywiania „AN[i]A” (Tapas, Mangaido), a także opowiadań wydawanych przez Kotori, Yumegari i The Cold Desire; razem z Agatą „LittleLadyPunk” Sutkowską współautorka „Vice-Versum” (edycja polska – wydawnictwo Wings&Stars, internetowa wersja anglojęzyczna – Tapas).

ヴァニタチ (アンナ・マリア＝ストウコフスカ)

ポーランドで出版されている人気雑誌「OTAKU」の評論担当、コラムニスト。アートルーム「Kyaa」を運営。摂食障害を描いた「Acarya (Studio JG出版)」、オンラインマンガ「AN[i]A (Tapas, Mangaido出版)」いくつかの小説 (Kotori社、Yumegari社) の著者。The Cold Desireから出版された「Little Lady Punk」をアガタと共同で手掛け、「Vice-Versum (Wings & Stars出版)」や英語で書かれたオンラインブック「Tapas」にも携わる。

2018年、ポーランドは独立100周年を迎えました。そして今年は日本との国交樹立100周年です。この2年間は私たちにとってとても大切であり、同時にポーランドで日本について多くの人が考えるきっかけをくれました。もちろん若い人たちも多くの関心を寄せています。2016年、出版社であるJ.P.F.がマンガ家池田理代子の「天の涯まで」をポーランド語に翻訳・出版しました。このマンガはユゼフ・ポニャトフスキ将軍がいた頃のポーランド分割時代を描いたもので、最後のページでは私達の祖国を独立に導いたヴェルサイユ条約について描かれています。「天の涯まで」の出版はバルバラ・ドゥルツと共にJ.P.F.を設立した安田社長の尽力によるところが大きく、翻訳されたことはポーランドのマンガ界にとって象徴的であり、今までの流れを変えた出来事でした。

マンガこそ日本が持っている外交的ソフトパワーです。マンガに関するイベントや特定のジャンル、そしてマンガ家のスタイルが人々を魅了するだけではありません。マンガはとてもユニークなファンを世界中で獲得し、巨大な娯楽産業として定着しています。マンガを通して伝えるということは主に戦後の日本で活発化し、武蔵大学の小山ブリジット教授の研究によると、日本でのマンガ文化は1000年の基盤の上に成り立っているそうです。それは今日でも成長を続けており、革命的といえるほど世界に広がっています。ポーランド市場におけるマンガの傾向に目を向けると、今後の発展は約束されていると言えるでしょう。

J.P.F.が手掛けてきた「天の涯まで」や武内直子の作品であるセーラームーンはアニメ化されたことが追い風とな

„Acarya” – dzieło autorki artykułu

マンガ「Acarya」
— 著者の作品

Magazyn „Otaku” jest obecnie największym tego typu magazynem na rynku

雑誌「Otaku」は現在、最大の市場を持つ

Saisha (2003), Arashi (2004), a z nowszych oficyn Taiga (2013) zakończyły już lub zawiesiły swoją działalność. Hanami (2006) od początku kierowało swoją ofertę głównie do dorosłych, którzy stanowią wyrobioną, opiniotwórczą, ale dość wąską grupę odbiorców (według badań standardowy czytelnik mangi jest w wieku gimnazjalnym). Studio JG (2007) to obecnie drugie co do wielkości polskie wydawnictwo mangowe (pierwsze miejsce zajmuje Waneko, trzecie J.P.F.). Omikami (2011) dało początek rozwijającym się do dziś Kotori i Yumegari (2012). W ostatnich latach na rynek weszły Ringo Ame (2014), Dango (2015), Red Sun (2016) i Okami (2017). Kilka tytułów poszerzyło ofertę wydawnictw niezwiązanych z mangą, np. Kultura Gniewu i Wydawnictwo Komiksowe publikowały prace Toshihiro Tatsumiego. W tej grupie znalazły się również wydawnictwa religijne, np. Edytor ze *Spalonym różańcem* Shintaro Shioury na podstawie wspomnień ojca Thomasa Ozakiego Kagawy.

Ważnym (choć nie pod względem komercyjnym) sektorem rynku mangowego w Polsce są tytuły tworzone przez artystów spoza Japonii, również Polaków. Niektóre wydawnictwa, na przykład Kasen (z *Vampire Delight* Anny Janowskiej) i Studio JG (z *Cesarym* Katarzyny Wasylak i *Meago Saga* Magdaleny Kani), zaczynały swoją działalność właśnie od przybliżania szerszemu gronu prac rodzimych rysowników. Inne (Gindie, *The Cold Desire* czy *Wings&Stars*) skoncentrowały siły na promowaniu lokalnych artystów. Większość wydawnictw mangowych stara się wychodzić naprzeciw rodzimym twórcom oraz... Japończykom, którzy trafili do naszego kraju.

ri, mangaとしても非常に人気が出ました。それがその後のポーランドでのマンガ界発展につながりました。1999年にWanekoがポーランドの出版業界に参入。その後2002年になってTM-Semicや、あまり目立ちませんでした。Egmont社もマンガ出版業界に加わりました。その後もいくつかの出版社が設立されたり潰れたりを繰り返しました。例を挙げればMangaya (2000年)、Kasen (2003年)、Mandragora (2001年)、Saisha (2003年)、Arashi (2004年)、そして最近ではTaiga (2013年)が設立されましたが、すでに出版活動は休止しています。2016年に設立されたHanamiは当初から大人向けで問題を提起するような内容のマンガを専門的に扱ったことで、一部の熱い支持を得ています。調査によると、マンガの主な消費者は中学生です。Studio JGは2007年に参画。現在ではポーランドのマンガ界で第2位のシェアを持っています。ちなみにトップはWaneko、第3位にJ.P.F.が食い込んでいます。2011年に設立されたOmikamiは当初から現在に至るまで勢いを保ち続けており、2012年にはさらにKotori、Yumegariが誕生しました。中にはKultura Gniewuのようにマンガとは関係のない社名を持っている出版社もあり、Wydawnictwo Komiksowe社のように辰巳ヨシヒロのマンガを専門に扱っているところもあります。出版社によっては宗教的な内容や、しおらしい長崎の原爆を生き抜いて」などを扱うところもあります。

つまり、商業的な観点以外で知っておくべき大切なポイントは、ポーランドにおけるマンガ市場では原作とは異なるタイトルがポーランド人を含む外国人翻訳者によって付けられることがよくあるということです。Kasen Comics社が出したアンナ・ヤノフスカ作「Vampire Delight」やStudio JG出版のカタジナ・ヴァシラク作「Cesary」、マグダレナ・カニ作「Meago Saga」など出版者自らマンガ出版する動きもあり、またはGindie, The Cold Desire, Wings & Starsのようにポーランドのマンガ

Na początku istnienia polskiego fandomu mangi nieocenioną rolę odegrały periodyki – poczynając od reaktywowanego niedawno „Kawaii” czy komiksowy „MangaMix”, przez m.in. „Otaku” i „Kyaa”, po internetowy „MangaMixNeo” z pracami polskich artystów. Obecnie Web0.2 stwarza największe możliwości zarówno dla odbiorców mangi, jak i dla tych, którzy pragną sami spróbować swoich sił w roli twórców. Dla japońskich artystów (np. Hidekaz Himaruya, Kabi Nagata) strony typu Pixiv czy Tumblr są alternatywą wobec wielkich wydawnictw i magazynów. Z kolei twórcom z krajów, w których kultura komiksowa nie święci takich triumfów, jak w Japonii, sieć daje możliwość zaprezentowania swojej twórczości w zakresie nieosiągalnym dla miejscowych oficyn (na platformach takich jak Tapastic czy stworzone przez Polaków Mangaido). Coraz powszechniejszy dostęp do internetu zapowiada dalszą internacjonalizację mangi i wzbogacenie tego medium o dyskurs lokalny. Znaczącym gestem jest ustanowiona w 2007 r. nagroda International Manga Award, przyznawana mangakom spoza Japonii – a dla nas wielką radością pozostaje fakt, że w 11. edycji konkursu brązowa statuetka IMA trafiła do polskiej rysowniczkii Patrycji Kicyły, nota bene uczennicy Warszawskiej Szkoły Języka Japońskiego. Pozostaje mi wyrazić nadzieję, że jej sukces zainspiruje innych polskich artystów, by fantastyczne medium komiksowe, jakim jest manga, mogło stać się kolejnym miejscem spotkania Polski i Japonii.

Vanitachi

家を支えようとしているところもあります。ほとんど全てのマンガ出版社は原作を描いたマンガ家と会ったり、ポーランドにきたマンガ家とも連絡を密にしています。例えば Studio JGとポーランド在住のマンガ家吉川慶子さんのインタビューがありますから是非読んでみてください。

ポーランドではマンガなどを紹介している雑誌も大きな役割を果たしています。とりわけ最近出ている「Kawaii」や「MangaMix」、「Otaku」、「Kyaa」などの雑誌、そしてネット版の「MangaMixNeo」でもポーランド人マンガ家の作品に触れることができます。現在、web0.2ではマンガを描いてみたいという人たちのために将来の可能性を発掘するチャンスを与えています。日丸屋秀和や永田カビといったマンガ家にとってはPixivやTumblrなどのサイトは大きな出版社に匹敵するような存在です。Tapasticやポーランド人によって作られたMangaidoなどウェブサイトの存在は、日本のようにマンガ文化が発展している国に住んでいないような人たちに、マンガとの接点を持つ機会を広く提供しており、そこでは様々な人が自分のマンガを紹介したりもしています。インターネットが今後さらに普及していけば、マンガも同時に国際化し、それぞれの地域で今以上に話題となることでしょう。2007年から国際マンガコンクールができ、海外からもマンガの応募ができるようになりました。私達ポーランド人にとって喜ばしいことに、なんと第11回目の国際マンガコンクールでポーランド人マンガ家であるパトリツィア・キツィウアが銅賞に輝きました。彼女は現在でもワルシャワ日本語学校で学んでいます。彼女の成功がポーランドのその他のマンガ家たちにとって大変いい影響があったことは疑う余地がありません。マンガ。それは今後日本とポーランドをつなげていく上でさらに欠かせない存在となっていくことでしょう。

ヴァニタチ

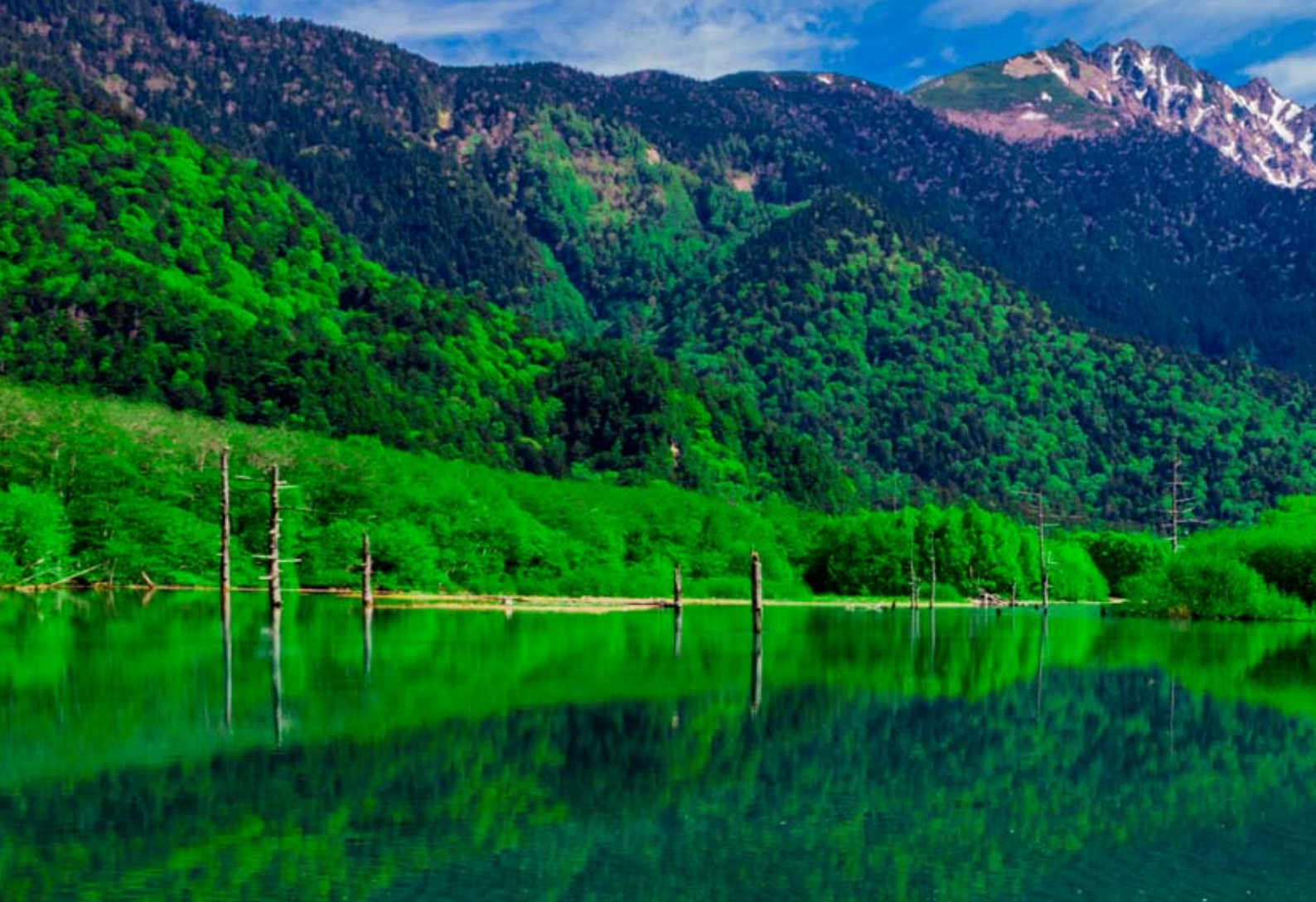

JPFの安田さんインタビュー

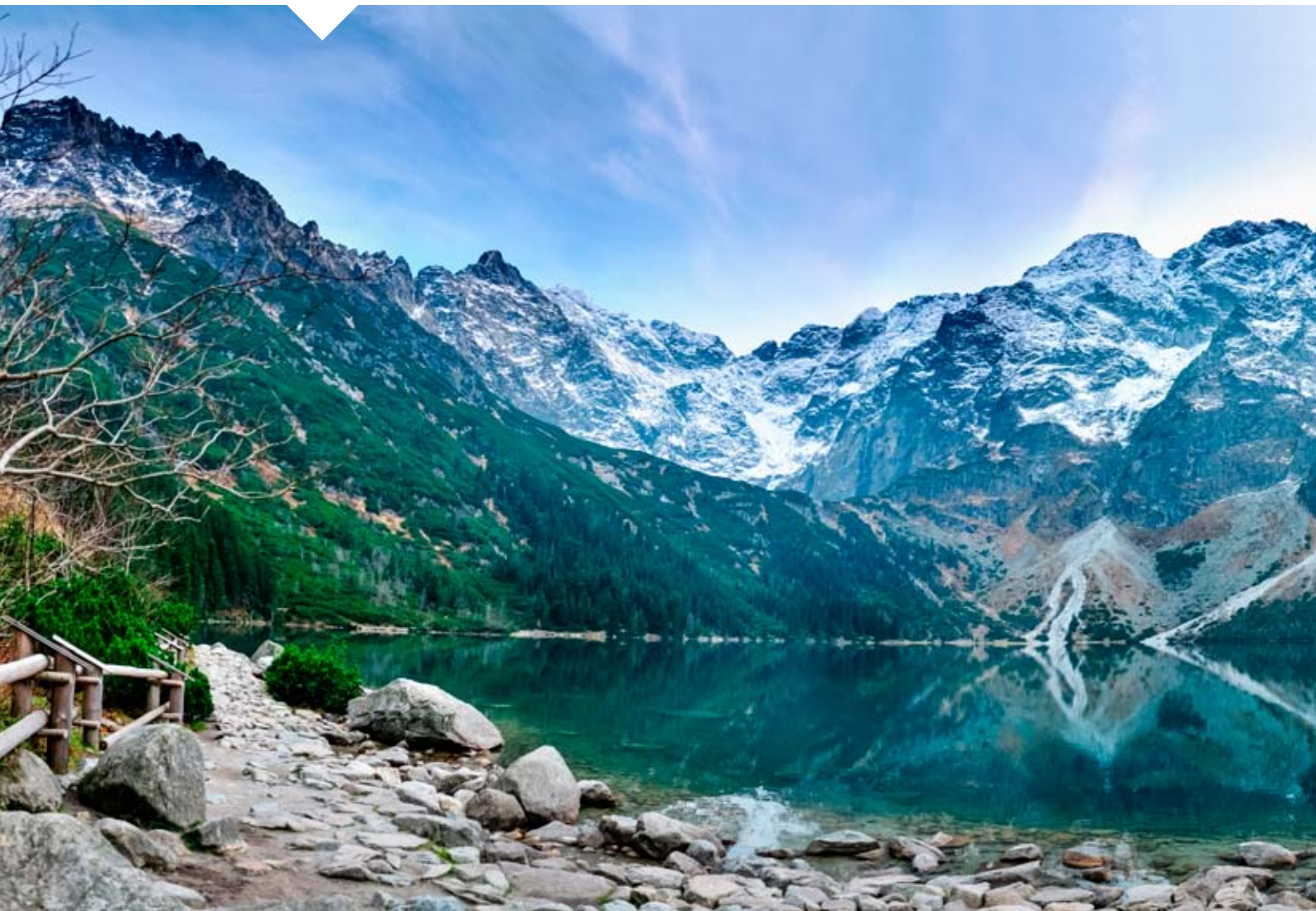
セーラームーンを初めにポーランドで出版しようとしたときにはとても苦労しました。マンガの知名度がゼロだったので、国内のほとんどの本の間屋や本屋などに営業に行きましたが、ほとんど門前払い。拝み倒して本を置いてもらいました。ポーランドで出版会社を立ち上げるにあたりもちろんリスクもありました。しかしリスクのない起業はありません。もし誰かがマンガの出版会社を私より前に設立していたら、私は別の道に行ったことでしょう。

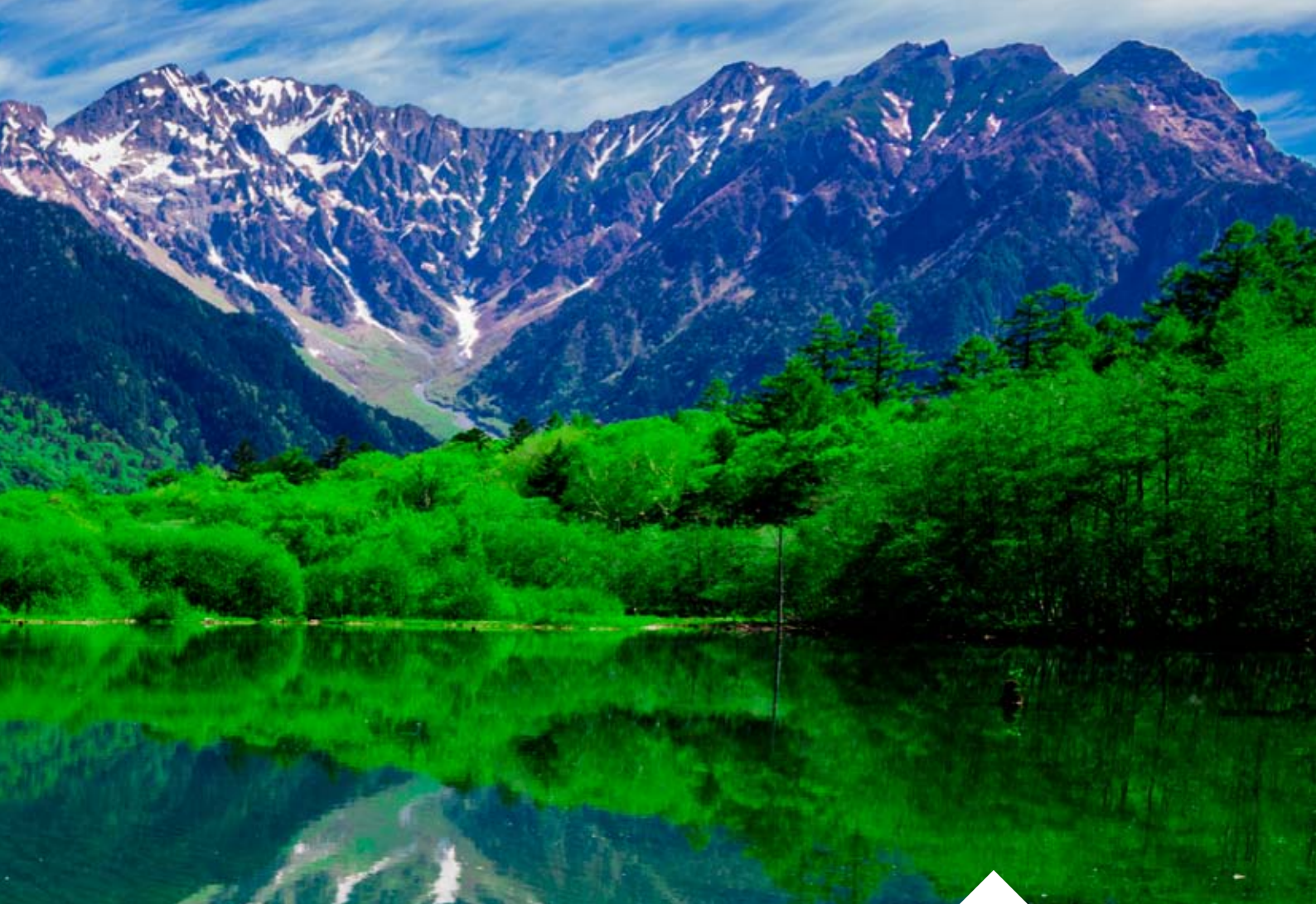
Shin Yasuda, wydawnictwo JPF

Nie było łatwo, gdy wydawaliśmy w Polsce „Czarodziejkę z księżycą”. W tamtym czasie rozpoznawalność mangi jako takiej była bliska zeru i choć chodziliśmy od hurtowni do hurtowni, od księgarni do księgarni, w większości miejsc nawet nie chciano z nami rozmawiać, choć ostatecznie w paru miejscach udało nam się wyprosić położenie naszych publikacji. Oczywiście ryzyko porażki było bardzo duże, ale nie ma przedsiębiorczości bez ryzyka. Myślę, że gdyby ktoś przede mną założył wydawnictwo publikujące mangi w Polsce, sam pewnie zająłbym się już czymś innym.

Morskie Oko w Tatrach タトラ山脈の海の目池

Staw Taisho w Kamikochi 上高地の大正池

Jeśli na dźwięk słowa „kimono” jedyne, co Ci przychodzi do głowy, to gejsza, pora zaktualizować swoją wiedzę. Inspirujący się między innymi Andym Warholem Yoshihide Hirayama stworzył w Kioto, dawnej stolicy Japonii, słynnej zresztą z gejsz, firmę Modern Antenna. Ich odważne modernistyczne kimona, szyte i farbowane przy użyciu zarówno tradycyjnych, jak i nowoczesnych technik, potrafią zawrócić w głowie nie tylko japońskim kimonowym fashionistkom.

Kimona Modern Antenna można było zobaczyć w Polsce podczas Konkursu Miss Kimona zorganizowanego przez Warszawską Szkołę Języka Japońskiego na Matsuri Pikniku z Kulturą Japonii w 2016 roku.

「着物」という言葉を聞いて芸者だけを考えてしまったら、今こそその知識を改める時です。着物通販を行っているモダンアンテナ社(代表: 平山佳秀)は京都に拠点を置き、伝統的な着物だけではなく、アメリカ人アーティストのアンディー・ウォーホル(Andy Warhol)の芸術にインスピレーションを得たような現代的な着物も扱っています。革新的な技法を使って作られた着物は多くのファンに驚きを与えています。

モダンアンテナの着物は2016年のポーランド・日本祭り、その中で行われた着物コンクール(ワルシャワ日本語学校着物部担当)に登場したので見たことがあるという人もいるはず。

Połączenie skośnych pasów i motywu samolotów nadaje kimonu chłopięcego, niemal łobuzerskiego uroku

斜めのマルチストライプとヒコキの組み合わせは、少年のようであり、スポーティで、少しとぼけていて、なおかつ可愛げのある仕上がり

KIMONO, JAKIEGO NIE ZNACIE

着物の魅力を 再発見

Zabawa wzorem – gdy
podejść bliżej paski na
kimonie zamieniają się
w płynące strumieniem
ryby

遠くからみると細かいボー
ダーのようにも見える きょと
んとした顔のサカナたちが
遊び心を感じます

KIMONO, JAKIEGO NIE ZNACIE
着物の魅力を再発見

To popartowe kimono przypomina opakowanie cukierka. Skośne linie biegnące dookoła ciała podkreślają kobiece krągłości

まるでキャンディを思わせるポップなデザイン。からだのラインに沿ってくるりと斜線がまわり女性らしい曲線美が強調されます

KIMONO, JAKIEGO NIE ZNACIE
着物の魅力を再発見

Błękitny
żuraw na tle
kobiecego
karminu

女性らしい真
っ赤な背景
に、ツルのブ
ルーが美しい
デザイン

Śmiały motyw kul bilardowych.
Wzór tego kimona jest aranżacją
bazującą na wzorach z epoki Taisho
i wczesnej epoki Meiji

大胆に置かれたビリヤードボール。
大正から昭和初期時代のアンティーク
をアレンジした着物です

NA POCZĄTKU SĄ SAME SOSNY – JAK POLSKA JEST POSTRZEGANA W JAPONII

入口はただの松林—ポーランドは日本でどう受け入れられているのか

Tekst: Elżbieta Korona/文: コロナ・エルジュビエタ

Co roku Japonię odwiedza około 22 tysiące Polaków, z kolei Japończyków odwiedzających Polskę jest ponad dwa razy więcej

毎年、約2万2000人のポーランド人が日本を訪れ、その2倍以上の日本人観光客がポーランドに来る

Szukanie odpowiedzi na pytanie, jak postrzegana jest Polska przez Japończyków najłatwiej mi porównać do wejścia do sosnowego lasu w rodzinnej miejscowości. Na początku zdaje się, że na piaszczystej glebie rosną tylko sosny! Miejscami las jest przetykany brzoźami, ale próżno na jego skraju szukać innych drzew. Dopiero po przejściu kilometrów w głąb, zaczyna się dostrzegać wciąż niewielkie buki i dęby – które wyrosną za kilkaset lat na olbrzymie drzewa – jak i bogate poszycie leśne.

Tak podsumowałabym pierwsze reakcje na wygłaszane przeze mnie wielokrotnie w Japonii słowa „jestem z Polski”. Na skraju lasu widać tylko muzykę Fryderyka Chopina, gdzieś tam przetykaną ceramiką z Bolesławca i żubrówką.

W Tokio spędziłam najpierw rok na Gakushuin Women's College, a później trzy lata na Uniwersytecie Tokijskim, gdzie napisałam i obroniłam pracę magisterską na kierunku literatura współczesna. Muszę podkreślić, że podczas pobytu w Japonii miałam zaszczyt poznać wielu specjalistów, którzy

口 本でポーランドがどのように受け入れられているのか? そんな質問に対する答えとして、私はよく「松の森に入るようなものだ」と言っています。入口はどちらも砂地であり、そこにはほとんど松しか生えていません! 場所によっては白樺なども生息していますが、その奥に別の木を探そうとしても松松松。数キロさらに奥に行っても低いブナやオークがある程度で、今から数百年経てようやくに大木となり、豊かな自然林を形成するようになるでしょう。

この例えは、私が今まで日本で何度も経験してきた「私はポーランド出身です」と聞いた多くの日本人の反応を投影しています。森の入り口ではよく知られているポーランドから連想されることとしてフリデリック・ショパンの音楽やあちこちにあるボレスワヴェツの陶器、そしてズブロッカが見られます。

私は東京の学習院女子大学で一年間、その後東京大学で3年間学び、現代文学についての修士号を取得しました。日本滞在中、指導教官でいらっしゃる沼野充義(ぬまのみつよし)教授のおかげで多くの専門家の方々にお会いできました。彼らはポーランドに留学したり、ポーランドの歴史や文化、言語を紹介し、ポーランド文学を日本語に翻訳したりしている著名な方ばかりで、お話ししてきたことは本当に幸せなことでした。そのような方々のおかげで、「人形(ボレスワフ・プルス著)」、「挽歌(ヤン・コハノフスキ著)」、「ソラリス(スタニスワフ・レム著)」、そしてミウオシやシンボルスカの詩も今では日本語で読むことができます。

一方、大学を出た学術界以外の社会はまるでコインの表と裏のような違いがあります。六本木ヒルズのレストランでアルバイトをしていた時、お客さんや同僚たちと話す中で私が経験したのはまさにコインの裏でした。ポーランド? えっと、フィンランドのこと? オランダ? あ~ オレゴン州のポートランド出身ね? 数カ月前私がポーランドについて話したお客さんは、私にいきなりロシア民謡の「カチューシャ」を歌い始めました。少なくとも、私がスラブ民族の枠組みの中に入れられていたことをありがたく思いました。

このような低い認知度を改善してくれたのはポーランドのスポーツ選手たちでした。日本の若いサッカーファンはレヴァンドフスキを初めポーランド出身のスター選手

swoje życie poświęcili studiowaniu Polski, promocji polskiej kultury, historii, nauczaniu języka i tłumaczeniu polskiej literatury, poczynając od profesora Mitsuyoshiego Numano, mojego promotora. Dzięki pracy wielu specjalistów, na japoński zostały przełożone takie dzieła polskiej literatury, jak *Lalka*, *Treny*, *Solaris*, czy wiersze Miłosza i Szymborskiej.

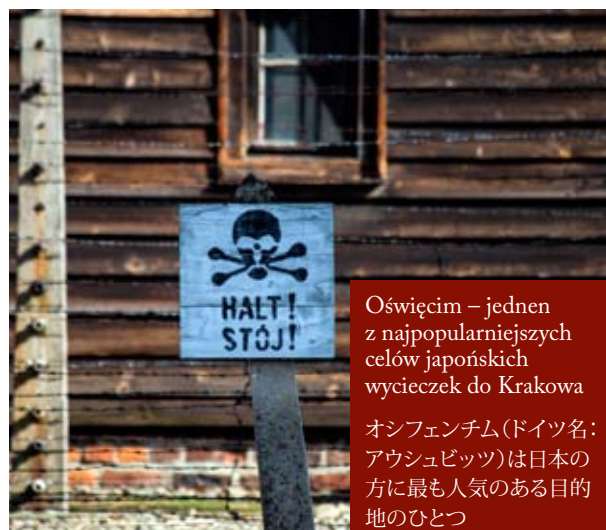
Poza uniwersytetem jednak miałam okazję poznać też drugą stronę medalu. Cennym polem do badań była praca dorywcza w restauracji w Roppongi Hills, gdzie klienci bardzo byli ciekawi pochodzenia ich kelnerki. Po-rando? Finlandia! Holandia? A może Portland, Oregon? Po kilku miesiącach wyjaśnień zdarzyło się, że podchmielony klient zaśpiewał mi *Katiuszę*, a ja byłam szczęśliwa, że przynajmniej zostałam rozpoznana jako Słowianka.

Pierwszą deską ratunku w takich sytuacjach byli polscy sportowcy. Na początku zostałam przeszkolona przez młodych japońskich fanów piłki nożnej na temat Lewandowskiego i innych asów. Z kolei mojego pierwszego wieczoru w Tokio, błądząc po uliczkach niedaleko akademika, weszłam do niewielkiej restauracji, gdzie serwowano udon – a właściciel okazał się fanem polskiej drużyny siatkarzy którzy akurat wtedy przygotowywali się do udziału w Pucharze Świata w Japonii. (2011). Dla ciekawych wyniku – zdobyli wtedy srebro.

„Po-rando” potrafi też przywoływać mniej radosne skojarzenia. Shota Kinoshita, znajomy student Uniwersytetu Kochi (Shikoku), zapytany o jego pierwsze skojarzenie z Polską, odpowiedział mi, że to Auschwitz, które koniecznie chce odwiedzić. Nie da się zaprzeczyć, że tragedia drugiej wojny światowej jest częścią składową polskiej historii, choć bardzo dla nas trudną. Shota tak mi wyjaśnił, dlaczego chce odwiedzić w Polsce właśnie to miejsce:

„W Japonii dużo uczyłem się w szkole o drugiej wojnie światowej, od podstawówki aż po zajęcia na uniwersytecie. Te okrutne wydarzenia wydawały mi się jednak bardzo odległe, należące do zupełnie innego świata. Podręcznikom szkolnym brakuje poczucia realności. Dlatego uważam, że ważne jest zobaczenie tych miejsc na własne oczy. Podczas pobytu w Nowym Jorku, odwiedziłem „ground zero” (teren, gdzie stały wieże World Trade Center). Głęboko tam odczułem rzeczywistość tej tragedii. Oczywiście jest, że nie chcę, by kolejny raz doszło do tak tragicznego wydarzenia, jakim jest wojna, ale mam zamiar pojechać do Auschwitz, aby wiedzieć, co czuje się, stojąc w takim miejscu”.

To są dla mnie bardzo ważne słowa, jako dla Polki, której dziadkowie przeżyli drugą wojnę. To rozmowy z Japończykami, podczas oprowadzania po warszaw-

Oświęcim – jeden z najpopularniejszych celów japońskich wycieczek do Krakowa

オシフェンチム(ドイツ名: アウシュビッツ)は日本の方に最も人気のある目的地のひとつ

をよく知っていることに驚きました。東京に着いた最初の夕方、私は寮の近くを歩きながら、ふと小さなうどんレストランに入りました。オーナーはポーランドのバレーボールチームのファンで、2011年当時はちょうど日本で行われていたワールドカップにポーランド代表選手団も出場していました。そこでは何と銀メダルを獲得しました。

「ポーランド」という言葉が、あまり明るくない出来事も連想させるようです。例えば高知大学の友だちの木下翔太さんはポーランドと聞いて初めに思い浮かぶのはアウシュビッツであり、何よりもまずそこに行きたいと言いました。もちろん、第二次世界大戦がポーランドに残した負の遺産は、ポーランドの苦難の歴史を考える上でとても大切です。翔太さんは続けて、アウシュビッツに行きたい理由もこう教えてくれました。

第二次世界大戦の事は日本でも小学校から大学まで、ひたすら習い続けてきました。残虐な事件あったということを僕は現実とは遠い世界のように感じていました。教科書では現実感がないからです。そこで、実際に足を運ぶことに意味があるのだと思いました。ニューヨークのGround zeroを訪れた時、そのような悲しい事件が起こったことは事実であるということを実感しました。このような二度と悲しい事件や戦争が起こってほしくないのは当然ですが、そこで感じられる何かを知りたいのです。なので、アウシュビッツにも行きたいです。

これは第二次世界大戦を生き延びた祖父母を持つ私にとってはとても貴重な言葉でした。ワルシャワの旧市街で日本人グループを案内したり、ポーランドや私の家族について発表したりする中で、日本語にも訳された「残された時間は少ない。証人にならなくては」というポーランドの詩人ズビグニェフ・ヘルベルトの言葉を噛みしめるようになりました。

2016年以降、ポーランドを訪れる日本人の数は劇的に増えました。それはポーランド航空LOTが成田空港とワルシャワのショパン国際空港の間に直行便を開設した時期と重なります。今までポーランドにはなかった日本企業も、ヨーロッパの窓口としてポーランドへの投資に関心を

skiej starówce, podczas prezentacji o Polsce, o mojej rodzinie, dały mi odczuć, że (słowami tłumaczonego i na japoński Zbigniewa Herberta) „mamy mało czasu, trzeba dać świadectwo”.

Można zaobserwować wyraźny wzrost liczby japońskich turystów odwiedzających Polskę od 2016, czyli od momentu uruchomienia przez LOT bezpośredniego połączenia między lotniskiem Chopina w Warszawie i lotniskiem Narita w Tokio. Japońskie firmy są również coraz bardziej zainteresowane Polską jako oknem na Europę. W Polsce działa obecnie ponad 300 firm japońskich, a nowe inwestycje mnożą się w naszym metaforycznym lesie jak grzyby po deszczu, począwszy od planowanego nowego pakietu inwestycji Toyoty w linie produkcyjne w fabrykach w Wałbrzychu oraz w Jelczu-Laskowicach. Japońskie firmy inwestują również w polskie firmy i marki, jak czy Wedel czy Kompania Piwowarska.

Dane eksportu wskazują zaś, że jeden z polskich towarów cieszy się w Japonii wyjątkową popularnością, a mianowicie – pierze i puch z polskich gęsi. Polski puch jest uznawany na rynku japońskim za towar najwyższej jakości, wręcz ekskluzywny. Kontrahenci japońscy cenią sobie wieloletnią tradycję hodowli gęsi i kaczek w Polsce, która gwarantuje wysoką jakość produktu. W Japonii dobra kołdra puchowa z polskim puchem to wydatek rządu kilkunastu do nawet kilkudziesięciu tysięcy złotych.

Polska przyciąga również uwagę jeden z kluczowych producentów wodoru na świecie. Przedstawiciele polskiego rządu wzięli udział w ministerialnym szczycie nt. energii wodorowej, który odbył się w Tokio 23 października 2018 r. i którego rezultatem było Oświadczenie Tokijskie, deklaracja, które ma się stać podstawą do stworzenia międzynarodowych standardów produkcji i bezpieczeństwa przy produkowaniu, przechowywaniu oraz korzystaniu z paliwa wodorowego.

Okazja ku zaprezentowania się w Japonii z jak najlepszej strony to EXPO 2025, które odbędzie się w Osace i regionie Kansai. Możemy wykorzystać kolejne 6 lat na przygotowania tak, aby Polska została zapamiętana jako nowoczesny, innowacyjny kraj z bogatym dziedzictwem i długą historią związków polsko – japońskich.

Często spotykam się z opinią, że Polska i Japonia są do siebie podobne pod wieloma względami i mają wiele podobnych problemów. Mam nadzieję, że większa rozpoznawalność Polski w Japonii przyczyni się do dalszego zacieśnienia współpracy przy ich rozwiązywaniu, będziemy uczyć się od siebie nawzajem, ścierać się ze sobą i wzajemnie szlifować po to, aby przez następne 100 lat stworzyć razem coś pięknego.

W Japonii pościel z polskim pierzem jest reklamowana jako wyjątkowo ciepła, czego dowodem ma być fakt, że samo pierze pochodzi z ekstremalnie zimnej Polski

日本では、ポーランドの羽毛布団ははととても温かいと宣伝されている。これは羽毛が「とても寒い」ポーランドから来ているからということから証明されている

持ち始めています。ポーランドには現在、300社以上の日本企業が拠点を持っており、新規投資額はTOYOTA社が生産拠点をヴァウブジフ、そしてイェルチー・ラスコヴィツェに開設したのに続き、あたかも雨の後森の中で茸が一気に生えるかのように増えています。日本企業による企業買収も見られるようになり、製菓会社のWedel (Lotteにより買収) やビール会社のKompania Piwowarska (アサヒビールにより買収) がよく知られています。

ポーランドによる対日輸出も特記すべき点であり、その人気は主にポーランドのガチョウから来ている羽毛とダウンによって支えられています。ポーランドのダウンは日本市場において最良品として扱われており、高級品分類です。日本の請負業者はそれだけ、ポーランドでのガチョウやアヒルの質が、長い歴史の中で育まれてきたことに注目しています。日本ではポーランド産の羽毛布団は高く数万ズロチにもなります。

ポーランドは世界的に水素の生産国としても知られています。ポーランド政府代表団は2018年10月23日に東京にて開催された日水素閣僚会議にも参加しています。そこでは水素燃料の生産、利用、そして安全な保管に関して国際的基準を作ることが東京宣言として採択されました。

次に日本でポーランドの水素に関して取り上げられる大きな機会は大阪を基軸に関西地方で2025年に開催される万国博覧会です。つまり今から6年間、日本とポーランドの関係を土台として、ポーランドの深い歴史や豊かな遺産、革新性、そして近代化を知ってもらうための準備期間が与えられているということです。

ポーランドと日本は多くの分野で共通点が多いという意見をよく聞き、同時に同じような問題を抱えているとも言われます。日本でポーランドがより深く知られるようになり、今後の協力や、共通する問題に対する共同対処が進み、お互い学び合い、次の100年も切磋琢磨し伸びていけることを願っています。

SPOŁECZNOŚĆ JAPOŃSKA W POLSCE

ポーランドにおける日本人コミュニティ

Mija pół wieku, od kiedy w połowie lat 70-tych moi poprzednicy założyli w Polsce Klub Japoński. Niezmiernie się cieszę, że korzystając z okazji, jaką jest okrągła, setna rocznica nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską i Japonią, mogę przybliżyć Państwu historię zarówno naszego Klubu, jak i powstania szkoły dla japońskich dzieci w Warszawie oraz historię społeczności japońskiej w Polsce w ogóle. Pragnę wyrazić ogromną wdzięczność zarówno dla moich poprzedników z Klubu Japońskiego, jak i dla Rzeczypospolitej Polskiej, która stanowi nasz drugi dom. Chciałbym, żeby ten jubileuszowy rok był okazją do ponownego przemyślenia naszego wkładu w polską społeczność, z którą współżyjemy.

prezes klubu japońskiego, Tooru Tanigami

1970年代半ばにポーランド日本人会が設立され、はや半世紀を迎えようとしています。今年は日本・ポーランド国交樹立100周年という節目の年でもあり、これまでの日本人コミュニティの歴史や尽力いただいた諸先輩方の思いを次につないでいくために、ポーランドにおける日本人コミュニティについて日本人会やワルシャワ日本人学校を中心に振り返ってみることにしました。

詳しくは次章以降にありますが、激動のポーランドを一致団結して乗りきり、現代に続く豊かで温かみのある日本人コミュニティを実現してこられた諸先輩方の苦勞に敬意を払うと共に、我々を寛容に受け入れて頂いているポーランドという地に対し、感謝の念に堪えません。日本人会におきましても、さらに次の100年に向け、ポーランドやポーランドコミュニティにどのように貢献していくかしっかりと考えていく節目の年にしたいと思っております。つきましては、皆様の更なるお力添え、ご協力を賜りたく引き続き宜しくお願い致します。

ポーランド日本人会会長 谷上徹

HISTORIA KLUBU JAPOŃSKIEGO I PLATFORMA DLA NASTĘPNEJ GENERACJI

ポーランド日本人会の歴史と次世代に向けたプラットフォーム

W tym roku Japonia rozpoczyna nową erę – Reiwa, jednocześnie świętujemy 100-lecie nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską a Japonią. Korzystając z tej okazji chciałbym powiedzieć parę słów o japońskiej społeczności w Polsce patrząc przez pryzmat członków Klubu Japońskiego.

Mija 50 lat odkąd nasi poprzednicy założyli w Polsce Klub Japoński w latach 70-tych minionego wieku. W owym czasie w Polsce przebywało wiele japońskich małżeństw, które napotykały trudności związane nie tylko z codziennym życiem, ale również z edukacją swoich latorośli. Żaistniała potrzeba stworzenia szkoły dla japońskich dzieci, co było bezpośrednim bodźcem do założenia Klubu Japońskiego.

Polska na przełomie XX. i XXI. wieku przeszła wiele przemian – od wzrostu gospodarczego w latach 70-

本年度は、日本の新しい元号が令和になり、ポーランド国交樹立100周年の記念すべき年と重なった。改めて、ポーランド日本人会とその会員を通じた日本人コミュニティについて考えて見たい。

1970年代に諸先輩方々の尽力によりポーランド日本人会が設立され、凡そ半世紀近くを迎える。そこには、社会主義時代の異なった体制の中で、困難を乗り越え、並々ならぬご努力と熱意に裏打ちされたものであった。当時の政治体制の中で消費生活の困難もあり、ご夫婦の滞在者が多く、従って邦人の御子弟の教師苦問題があり、日本人学校設立の必要性から、その後ろ盾として日本人会設置が必要となったと聞く。

まさに、ポーランドの70年代社会主義時代の経済成長、80年代の激動する連帯運動、1989年12月13日の戒厳令、1989年東欧民主化以降、2000年代には経済特区の設置、2004年以降のEU加盟など激動したポーランドの歴史。そんな中で今日に見られる飛躍的に増えた在留

tych, przez działalność Solidarności w latach 80-tych, stan wojenny, utworzenie specjalnej strefy ekonomicznej w 2000 r., wejście do UE w 2004 r. Wraz z gospodarczym przyspieszeniem rosła liczba mieszkających tu obywateli Japonii, których życie przeszło transformację równoległą z transformacją Polski.

Jak wskazuje nazwa “Klub Japoński w Polsce” – nasza organizacja zrzesza Japończyków, którzy mieszkają na terenie Polski, a jego celem jest wymiana doświadczeń i zacieśnianie więzi między tymi z nas, którym przypadło mieszkać poza granicami naszej ojczyzny. Wówczas nasi członkowie wywodzili się z bardzo różnych środowisk: od dyplomatów pracujących w Ambasadzie Japonii, przez studentów, pracowników japońskich firm, badaczy. W okresie ruchu solidarnościowego byli wśród naszych członków osoby związane z prasą i telewizją. W latach 90-tych nasze szeregi wzbogaciły się o pracowników japońskich korporacji, które otwierały tu swoje siedziby, wolontariuszy, którzy uczyli tu japońskiego, studentów z wymiany, tancerzy operowych, zawodników piłki nożnej – nie sposób wszystkich zliczyć.

Tuż po utworzeniu nasz klub miał niewielu członków i atmosfera była bardzo rodzinna. Pamiętam, gdy 13 grudnia 1981 roku ogłoszono w Polsce stan wojenny. Jako reprezentant studentów z wymiany niemal codziennie chodziłem do Ambasady Japonii na spotkania, na których omawialiśmy bezpieczeństwo naszych współbratymców. Pamiętam ślub japońskich studentów z wymiany w Warszawie – na wesele został zaproszony między innymi prezes Klubu Japońskiego, a nawet ambasador – zabawa była przednia. W owym czasie dostęp do kserokopiarki graniczył z niemożliwością, a ja dzięki uprzejmości jednej z japońskich firm, która miała oddział blisko uniwersytetu, mogłem u nich kserować, co chciałem, przy okazji spędzając cały dzień na plotkowaniu z pracownikami. Dyrektor oddziału tej firmy nieszczęśliwie zmarł na udar mózgu sądząc na meczu softbalowym, pokój za jego duszę. Niezliczone wspomnienia.

Dlaczego w ogóle moje życie wiązało się z Polską? To dość ciekawa historia – na początku przyjechałem tutaj, by prowadzić porównawcze studia architektury rzymskokatolickiej oraz judaistycznej. Wsiadłem na statek w Yokohamie, a po przybyciu do Nachodki przesiadłem się do pociągu, który przez Chabarowsk i Moskwę zawiózł mnie do Warszawy. Na Dworcu Warszawa Gdańska, trochę zagubiony, zostałem zagadnięty przez przechodzącą kobietę, skąd jestem i dokąd zdążam. Gdy odpowiedziałem, że przyjechałem z Japonii, zaprowadziła mnie do Ambasady Japonii. Co za uprzejmość! To był początek mojego życia w przyjaznej Japonii Polsce. Po słowach Wałęsy, że Polska stanie się drugą Japonią, mam wrażenie, że to przyjazne nastawienie jeszcze się umocniło.

邦人の数。物不足で不便さや官僚主義の不自由さから一転し、消費物資が豊かになり、さらに外国に開かれた自由な社会となり、現在では大きく異なる社会となる。そんなポーランド社会の変化と共に歩んで来たポーランド日本人会。

歴史的に振り返れば、以下のごとく。

ポーランド日本人会の名前の如く、何等かの形でポーランドに関わりを持ち、ポーランドに住み、在留邦人の互いの親睦と交流を目的とした会であった。それは、当時は日本大使館、商社、日本人学校、少数の定住者、音楽・一般留学生、研究者、連帯運動時期には新聞社、テレビ等のジャーナリストが加わった。1990年代の東欧民主化以降は、日本企業、国際海外青年協力隊、ワルシャワ大学やコペルニクス大学や他の大学、ボランティア団体等の日本語講師、日本からの交換留学生、ポーランドサッカーチーム選手、ワルシャワオペラ大劇場のダンサー等数え挙げれば切りがない。

初期の日本人会は、会員が少なく家庭的でアトホームで身近な存在であった。ワルシャワでの生活で思い出すのは、1981年12月13日の戒厳令である。留学生を代表して、日本大使館での連日のように邦人の安否と緊急連絡網の確認などの会議。日本人留学生のワルシャワでの結婚式。日本人会会長や大使夫人を迎えての楽しい結婚披露パーティー。大学近くにあった王手商社の所長には、考えられない当時のコピーの難しさからお願いし世間話に明け暮れた日々。所長は日本人会のソフトボール大会で審判部長をされ、当日に脳梗塞で倒れられ後日亡くなられた。合掌。幾多の日本人会での思い出。

ポーランドへの第一歩と親日的なポーランドとの出会い。例えば、ロシア・東欧建築史、ポーランドの社会主義の共同住宅、木造教会堂を中心とした、ローマ・カトリックを中心としたキリスト教の比較建築、ユダヤ教のシナゴグ等の研究で日本を出発。横浜から船でナホトカ、ハバロフスク、モスクワ経由の汽車でワルシワ・グダニスク駅に着く。駅で途方にくれているとポーランド女性から何処から来たかと行先を聞かれ、日本からと答えると親切にも日本大使館に案内して入れた。なんと親切な人。これが親日的なポーランド生活の始まりだ。歴史的には、日露戦争によるロシアの弱体化により、ピウスツキー將軍によるポーランド独立が下地にあり、1980年代の連帯指導者のワレサ氏の当時の言葉、“ポーランドは第二の日本に”により一段と親日的となった。ポーランド日本人会の活動状況と次世代に向けて。親日的なポーランド全土では、クラクフ、トルン、ブロツワフの各支部に加えて、ワルシャワでは、およそ200名以上の会員構成の日本人会。月一回の理事会により運営に携わっている。年中行事のポーリング大会、特に人気なのは春秋のショパン音楽大学の留学生ピアノ演奏会、ワルシャワ日本人学校と共催の運動会、全国から集るソフトボール大会、講演会、毎年六月の商工会との共催の日本祭、総会・懇親会等。

既に、日本人二世や日本人とポーランド人との間の二世が活躍し、ワルシャワで見かけるご時世。私のルブリン工

HISTORIA SZKOŁY JAPOŃSKIEJ W WARSZAWIE

ワルシャワ日本人学校のあゆみ

Obecnie Klub Japoński w Polsce w samej tylko Warszawie liczy 200 osób, a posiadamy oddziały również w Krakowie, Toruniu i Wrocławiu. Raz w miesiącu mamy spotkanie organizacyjne, co roku organizujemy turniej softbalowy, dużą popularnością cieszą się recitale japońskich studentów studiujących na Uniwersytecie Muzycznym F. Chopina oraz turniej sportowy organizowany przez szkołę japońską w Warszawie. Raz w roku, wspólnie z Polsko – Japońskim Związkiem Pracodawców Shokokai organizujemy Matsuri – Piknik z Kulturą Japońską.

Mamy już drugie pokolenia Japończyków urodzonych w Polsce oraz dzieci par polsko-japońskich. Pracuję na Politechnice Lubelskiej i jedna z moich studentek podobno ma chłopaka, który jest Japończykiem urodzonym w Polsce. Jak te czasy się zmieniały... Z pewnością Klub Japoński będzie się rozwijał, dostosowując się do potrzeb obecnie mieszkających w Polsce Japończyków, tworząc nowe możliwości wymiany kulturowej z Polakami. Mam nadzieję, że stanie się on platformą spotkań obu narodów.

wiceprezes Klubu Japońskiego, Tsutomu Nozaki

科大学女子学生のボーイフレンドが日本人二世だそう。時代は進んだ。……。ポーランド在留邦人のニーズに合った行事、またポーランド人との新しい交流が日本人会の発展に繋がるかもしれない。せっかくの縁があってポーランドに滞在している事から、ポーランドとの交流を基に、日本人相互の交流を深めて滞在生活を楽しみたい。ポーランドでの在留日本人の気楽に立ち寄るプラットホームとしてポーランド日本人会。

それが、ポーランド国交100年にあたり、新たな一歩となり有意義な日本人会の将来の発展に繋がると思われる。

ポーランド日本人会副会長 野崎勉

HISTORIA SZKOŁY JAPOŃSKIEJ W WARSZAWIE

ワルシャワ日本人学校のあゆみ

Japońska szkoła w Warszawie została utworzona w 1978 roku. Na początku nie była to szkoła w pełnym tego słowa znaczeniu, a jedynie zajęcia dodatkowe. Nie posiadaliśmy budynku, sale były nam użyczane przez Szkołę Amerykańską. Dopiero po dwóch latach rozpoczęliśmy oficjalną działalność – mieliśmy 26 uczniów w szkole podstawowej i zaledwie 2 uczniów w wieku gimnazjalnym. Rok później wreszcie mogliśmy przeprowadzić ceremonię rozpoczęcia roku – pewne rzeczy, jak lekko spięty, ale pełny oczekiwania wyraz twarzy uczniów, nic a nic się nie zmieniły na przestrzeni lat.

W 1981 roku powstał nasz szkolny hymn, który śpiewamy do dzisiaj. Tekst hymnu napisała Yuko Kokubun, mama jednego z uczniów, zaś muzykę skomponował jeden z nauczycieli, pan Nishizawa. Następnego roku w marcu mieliśmy pierwszą ceremonię ukończenia roku. W 1981 roku, gdy ogłoszono stan wojenny i telefony nie działały, nasi nauczyciele chodzili od domu do domu informując o tymczasowo zawieszonych zajęciach.

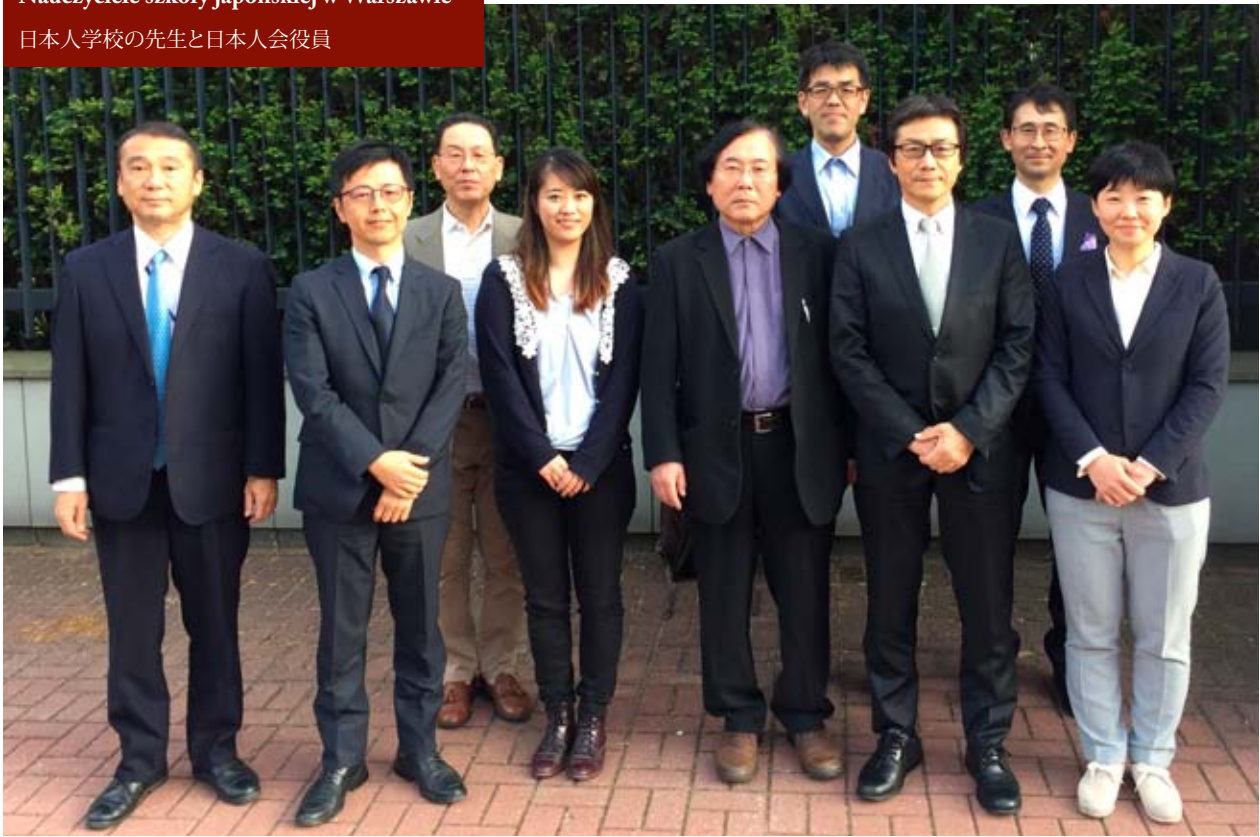
ワルシャワ日本人学校は、昭和51年(1976)、補習授業校としてスタートしました。はじめは自前の校舎があったわけではなく、アメリカンスクールの中に併設されていました。補習授業校の日々を経て、昭和53年4月、正式に日本人学校として開校いたしました。開校当時、小学部は26名、中学部2名でした。次の年には、通常の入学式も行われました。緊張と期待にあふれた表情で子供たちは入学式に臨んでいる姿は今も昔も変わりません。

昭和54年4月、現在も歌われている校歌がこの年に作成されました。歌詞は、当時日本人学校にお子様がいた国分由子様が作成されました。日本人学校で音楽の教員として勤められていた西沢様は、10周年記念誌に「ジンドブリ、ジンクイエ、ドヴィゼニアと毎日使うポーランド語が一番二番三番の歌のはじめにあり、ワルシャワで学ぶ幸せ、多くの国の子らと集う喜び、未来に大きくはばたくこどもたちの上に光あれと歌う校歌は、本当に日本人学校にふさわしい校歌だと思います。」と書かれています。

昭和55年3月には卒業式も行われました。初代校長田辺は、卒業式にてこう述べています。「ワルシャワ日本人学校職員一同微力ではございますが、お子様の教育という

Nauczyciele szkoły japoŃskiej w Warszawie

日本人学校の先生と日本人会役員

We wrześniu 1984 roku szkoła przeniosła się do nowego budynku przy ulicy Miłobędzkiej. Było to czteropiętrowy budynek, przy którego odnawianiu pomagali sami uczniowie. Rok po tym, gdy świętowaliśmy 10-lecie założenia szkoły, upadł komunizm. Wtedy powstał pierwowzór naszej szkolnej gazetki “Syrena”. Gdy zaś świętowaliśmy nasze 20-lecie, zorganizowaliśmy na jesieni festiwal, który, o ile mi wiadomo, był inspiracją dla obecnego Matsuri – Pikniku z Kulturą JapoŃską.

W 2002 szkoła przeniosła się w swoją obecną lokalizację, do budynku przy ul. Kormoranów. Na gościach, którzy nas odwiedzają, zawsze duże wrażenie robi ogrodzenie szkolnego ogrodu, czy raczej malowidła na nim, namalowane przez ówczesnych uczniów.

W 2008 roku obchodziliśmy 30-lecie szkoły, zaś rok temu 40-lecie – jak ten czas leci. Obecnie co roku w czerwcu organizujemy turniej sportowy. Pod letnim niebem dzieci dają z siebie wszystko skacząc na skakance, biegnąc w sztafecie czy tańcząc japoŃski taniec yosakoi. Ponieważ impreza ta współorganizowana jest przez Klub JapoŃski w Polsce, zawsze odwiedza nas mnóstwo gości. Podczas organizowanego w październiku apelu uczniowie prezentują swoje prace, grają na bębnach taiko, śpiewają w chórze. Mamy comiesięczne spotkania z japoŃską kultu-

żną. Wierzymy, że dzięki temu, co robimy, możemy przetrwać i przetrwać. Dziękujemy wszystkim, którzy nam pomagają. Dziękujemy wszystkim, którzy nam pomagają. Dziękujemy wszystkim, którzy nam pomagają.

昭和56年1981年冬、ポーランド国内では戒厳令が発令されました。日本人学校は、臨時休校となりましたが、電話が使えない中で教員が分担し、各家庭を回って連絡をした記録が残っています。

昭和59年9月には新しい校舎に移りました。新しい住所はミウオベンツカです。地下1階から、3階までの建物でした。大人だけではなく、児童生徒も移転に向けて作業をしました。昭和63年創立10周年を迎えます。日本では、青函トンネルが開通、翌年1989年にはポーランドが民主主義化しました。本校の学校だより「シレナ」は、この時作成された10周年記念誌より脈々と受け継がれています。本校の玄関に飾ってある銅板のレリーフも、この時にお披露目いたしました。平成10年度には創立20周年式がありました。創立20周年を記念し、副読本のチェシチポルスカを発刊いたしました。当時の学校の周りの地図やワルシャワの様子など、読んでみると当時の様子がありありと目に浮かびます。当時、秋には学習発表会と兼ねて秋祭りを行っていました。その後、この祭りが現在の日本祭りへと発展していったと聞いています。

その後平成13年、現在の日本人学校のあるコルモラノフに校舎を移転いたしました。本校にいらした方が口をそろえておっしゃるのが、校庭の壁の絵です。平成15年に、

HISTORIA SZKOŁY JAPONSKIEJ W WARSZAWIE

ワルシャワ日本人学校のあゆみ

ら、organizujemy też spotkania, które mają ułatwić dzieciom wybranie w przyszłości zawodu. Do tej pory zaprosiliśmy do siebie m.in. pilota, kaligrafa, nauczyciela ceremonii herbaty. Są to wydarzenia, które urozmaicają rytm codziennej nauki i bardzo wzbogacają uczniów. Oprócz tego organizujemy spotkania z dziećmi z warszawskich przedszkoli i szkół podstawowych oraz dwudniową zieloną szkołę.

Już 40 lat mija odkąd japońskie dzieci mają możliwość uczęszczania do naszej szkoły. Nasze istnienie zawdzięczamy niezliczonym osobom, które nas przez ten czas wspierały, za co z całego serca dziękujemy.

Masahiro Iwasaki

Przed szkołą japońską w Warszawie

日本人学校の前で

全校児童生徒で作成をいたしました。手作り感の溢れる温かさを感じることができます。今でもワルシャワ日本人学校の子供たちがグラウンドで遊ぶ際には、見守ってくれています。平成20年、本校設立30周年にあたる2008年を迎えます。ポーランド国内では、2012年のサッカーヨーロッパ選手権にて使用された国立競技場の建築が始まった年でもありました。

それでは、今年で創立40周年を迎えたワルシャワ日本人学校の主な様子を紹介します。

毎年6月には運動会が実施されます。晴天の下、児童生徒が今までの練習の成果を発揮するべく頑張ります。よさこい、縄跳び、リレーなど、みんなで力を合わせて頑張ります。日本人会との共催でもあり、多数の日本人会の方も出席し大変盛り上がる一日となります。

10月に行われる学習発表会では、学級ごとに学習発表と太鼓演奏をし、全校で合唱・合奏を行います。練習、本番を通して、子ども達に大きな成長がみられる学習発表会は、子ども達のコミュニケーション能力が大きく伸びる行事の一つです。毎月行われる伝統文化集会では、日本の文化を学びます。進路講話では、外部講師のパイロットの方、書道家の先生、お茶の先生をお招きし生き方を含めた様々なことを学びます。日頃の学校活動とは違う経験をする場も多く設定され、子供達にとってとても良い経験になっています。

その他、国際理解教育の一環としてのワルシャワ市内の幼稚園、小学校との交流、小学1年生から中学3年生が参加する1泊2日の野外活動等様々な活動を通じコミュニケーションや協力することの大切さ、思いやりを学びます。

40年という長い期間、子供達は日本人学校に通い、毎日を楽しみ過ごすことができます。これもその時々、学校の運営に尽力いただいた皆様お一人おひとりのおかげです。これからも、ワルシャワ日本人学校の教育へのご理解とご協力を何卒よろしくお願いいたします。

ワルシャワ日本人学校校長 岩岬正浩

LUDZIE

人

BOSE STOPY I ŻYCIE NA GRANICY – O WYCHOWYWANIU DZIECI W INNEJ KULTURZE

国境を超える家族—海外での子育て、その光と影

Rozmowa trzech matek
dzieci o polsko-japońskich
korzeniach.

日本とポーランドにルーツを持つ
3人の母親の会話

Monika Zachaj łączy prowadzenie szkoły
z opieką nad prawie 3-letnim synem, Kajem
3歳になる前の息子「佳(かい)」を抱くワルシャ
ワ日本語学校校長モニカ・ザハイ

Monika: Aniu, ty wychowujesz swoje dzieci w Japonii, Chie zaś w Polsce. Jaka jest pierwsza rzecz, która przychodzi Wam do głowy, gdy myślicie o różnicach kulturowych w wychowywaniu dzieci w obu tych krajach?

Ania: Po pierwsze, że w Japonii nie ubiera się dzieci tak ciepło. Zauważyłam też, że Japończycy są bardziej otwarci na chodzenie dzieci boso. W Polsce wręcz przeciwnie – co chwila słyszę, od jakiejś babci, że..

Monika: No tak, legendarne „gdzie masz skarpetki”!

Chie: Jak dwadzieścia lat temu mieszkalam u rodziców męża, nie było łatwo. Nawet w domu kazali zakładać dziecku czapkę! A jak wychodziłam z dziećmi na spacer, bez butów i skarpetek, to zawsze jakaś babcia przybiegła krzycząc „Co Pani robi!”

モニカ: 日本で子育てをしているアーニャ、そしてポーランドで子育てをしている千恵。まず異文化の中で子どもを育てることにおいて初めに頭に浮かぶことって何?

アーニャ: 何よりも日本では子どもはいつも薄着这件事情かな。さらにびっくりしたのは子どもたちはよく裸足でいるということ。ポーランドは全く逆で、特におばあちゃんが子どもを厚着にしろっていつも言うよね。

モニカ: その通りだね。「靴下は?」ってもう聞き飽きた。

千恵: 私は20年前、夫の両親と一緒に住んでいたんだけど、結構大変だったなあ。家の中でも赤ちゃんに帽子をかぶらせなきゃいけなかったし。靴や靴下なしで散歩に行こうとしたら、どこからともなく知らないおばあさんが現れて「あんた何してんのよ!」みたいな。

アーニャ: 去年から1年だけポーランドに戻ってきたんだけど、去年の春はすごく暖かった。でも毎日、必ず誰か

Ania: Ja też jak tutaj przyjechałam, a w zeszłym roku była bardzo ciepła wiosna, codziennie „zaliczałam” przynajmniej jedną osobę, która zwróciła mi na to uwagę.

Monika: Wydaje mi się, że w ogóle Polsce jest przyzwolenie, aby obce osoby zwracały uwagę matce.

Chie: Zastanawiałam się nad tym i doszłam do wniosku, że w Polsce dzieci traktuje się tak, jakby należały do społeczeństwa, a dzieci w Japonii, to dzieci konkretnej rodziny. Na przykład tutaj, jak małe dziecko płacze, to wszyscy podchodzą i próbują je jakoś uspokoić. Jak taka sama scena rozgrywa się w Japonii np. w pociągu, to wszyscy patrzą na matkę, jakby mówili „Dlaczego w ogóle wsiadasz do pociągu z dzieckiem?”. Nie wiem czy zauważyliście też, że w publicznych miejscach w Japonii małe dzieci są mniej widoczne niż w Polsce.

Monika: Ja miałam coś takiego jak byłam w zeszłym roku w Japonii. Kai miał wtedy niecałe dwa lata i wiadomo, że musi się zdarzyć taki moment, że dziecko grymasi czy na przykład zdarzy mu się kopnąć w siedzenie i teoretycznie nikt nic nie mówił, ale czułam jakieś takie fluidy otoczenia. Niby nikt nic nie mówi, ale czułam się z tym gorzej niż w Polsce. Nie wiem dlaczego.

Chie: Tak, ale to prawda! Ja to odczuwam tak, że ludzie w Polsce mówią ci, że dziecko trzeba ubierać cieplej i tak dalej, i to może być trochę męczące, ale tak jakby wszyscy wspólnie wychowują to dziecko. Kiedy byłam w Japonii jakiś czas temu i jechałam pociągami, a nie były to wcale godziny szczytu, do pociągu wsiadła kobieta z wózkiem i jeszcze z dzieckiem. Było jej bardzo ciężko. Nikt nie ustąpił jej miejsca. Ja podeszłam od razu, było to dla mnie naturalne, za to ona bardzo się zdziwiła, gdy zaoferowałam jej pomoc.

Ania: Jeśli chodzi o pomaganie w pociągu to często mam taką sytuację, że wchodzę, a młodzi faceci od razu głowa w dół i udają, że ich nie ma. Niby śpią, ale jak jest ich przystanek to od razu się „budzą” i wysiadają. I wstaje jakaś babcia, żeby mi ustąpić, aż mi się głupio zrobiło. Tego dnia było mi niedobrze, byłam w ciąży, ale przecież babcia nie będzie mi ustępować miejsca!

Chie: W Japonii, w publicznych miejscach wszystko jest dobrze zorganizowane, ale ludzie nie pomagają. A tutaj jest może gorzej zorganizowane, ale ludzie się wzajemnie wspierają.

Ania: Rzeczywiście, zawsze jak wychodzę z wózkiem z tramwaju czy jestem przed schodami, to zaraz się ktoś znajdzie. Czasem nawet czuję, że ktoś mi już wózek podnosi, nawet bez pytania!

ni dzieciom o ich ubiorze. Nie powiedziałam.

Monika: Połandzie dla obcokrajowców, głównie dla kobiet, jest to trudne. W Polsce jest to łatwiejsze, bo tam jest więcej kobiet, które mają dzieci.

Chie: Długo o tym myślałam i doszłam do wniosku, że w Polsce jest to łatwiejsze, bo tam jest więcej kobiet, które mają dzieci. W Japonii jest to trudniejsze, bo tam jest więcej mężczyzn, którzy mają dzieci. W Polsce jest to łatwiejsze, bo tam jest więcej kobiet, które mają dzieci.

Monika: W Japonii, w publicznych miejscach wszystko jest dobrze zorganizowane, ale ludzie nie pomagają. A tutaj jest może gorzej zorganizowane, ale ludzie się wzajemnie wspierają.

Chie: W Japonii, w publicznych miejscach wszystko jest dobrze zorganizowane, ale ludzie nie pomagają. A tutaj jest może gorzej zorganizowane, ale ludzie się wzajemnie wspierają.

Ania: W Japonii, w publicznych miejscach wszystko jest dobrze zorganizowane, ale ludzie nie pomagają. A tutaj jest może gorzej zorganizowane, ale ludzie się wzajemnie wspierają.

Chie: W Japonii, w publicznych miejscach wszystko jest dobrze zorganizowane, ale ludzie nie pomagają. A tutaj jest może gorzej zorganizowane, ale ludzie się wzajemnie wspierają.

Ania: W Japonii, w publicznych miejscach wszystko jest dobrze zorganizowane, ale ludzie nie pomagają. A tutaj jest może gorzej zorganizowane, ale ludzie się wzajemnie wspierają.

Monika: W Japonii, w publicznych miejscach wszystko jest dobrze zorganizowane, ale ludzie nie pomagają. A tutaj jest może gorzej zorganizowane, ale ludzie się wzajemnie wspierają.

Monika: Te drobne gesty i sygnały tworzą jednak atmosferę – przyjazną albo nie. My na przykład, jak jechaliśmy na urlop, to na lotnisku Chopina, żeby dojechać do samolotu, wsiedliśmy w autobus. Ścisk i tłok, a my z Kajem na rękach. No i właśnie ta różnica w reakcjach – tu panie zerkają „O jaki ładny chłopczyk”, ktoś zagadnie. Ma się wrażenie, że dziecko jest, że wolno mu tam być.

Ania: Skoro mowa o pozytywnych reakcjach na dzieci – w Polsce wreszcie mogą iść na spacer i nie słyszeć na każdym kroku, jakie to „kawaii” (urocze) są moje dzieci. W Japonii co 10 minut ktoś im mówi na ulicy, jakie to są piękne (wszystkie mają blond włosy), a ja naprawdę się martwię, czy dam radę opanować ich wzrastające ego i odczucie jakie to one są super.

Chie: Moje dzieci mają po dwa imiona – jedno polskie i jedno japońskie. Syn ma pierwsze polskie, a córka japońskie. Nazwisko oboje mają polskie, ale po twarzy od razu widać, że są „inne”. Mimo to Koharu, nie miała z tego powodu żadnych przykrych sytuacji. Korzystała ze swojej inności trochę tak, jak z biżuterii – wszyscy jej po prostu zazdrościli. Za to Rysiek nie miał łatwo – dzieci wołały za nim „chińczyk”. Nie chodzi o to, że bycie Chińczykiem jest jakieś złe, ale w ich ustach tak to brzmiało. Zawsze odpowiadał im, że jest Japończykiem. I to syn bardziej przeżywał, czy jest bardziej Japończykiem czy Polakiem. Teraz już się uspokoiło, ale był czas, gdy bardzo się męczył i czuł różnice mentalne. Rysiek miał zawsze nieco bardziej filozoficzne podejście do tego wszystkiego, był czas, że mówił tylko po japońsku albo tylko po polsku, albo udawał, że nie rozumie. Nawet jak był w Japonii to czuł się inaczej.

Monika: Czyli tak jakby, ani tu ani tu.

Chie: Tak, polsko-japońskie dzieci czują się tak, jakby żyły na granicy – ani tu, ani tam. Obydwoje wychowywałam tak samo, ale to wszystko zależy też od charakteru samego dziecka.

Monika: Jak Twoje dzieci jadą do Japonii, to czy się w jakiś sposób dostosowują? Jak są w Japonii to zachowują się bardziej jak Japończycy, a jak w Polsce, jak Polacy?

Chie: To są w ogóle bardzo ciekawe obserwacje. Na przykład Koharu staje się zupełnie innym człowiekiem, aż zmieniają się jej nawet rysy twarzy! Byłam bardzo zdziwiona, gdy zaczęła się grzeczniej zachowywać w Japonii. Moja mama od razu zauważyła, że moje dzieci są „niejapońskie”, bo te japońskie są wycofane w stosunku do dorosłych – zachowują się bardzo grzecznie i nie robią tego co chcą. Moje czują się zdecydowanie swobodniej, moja mama zwróciła mi kiedyś uwagę, że chyba nawet zbyt swobodnie.

Starsze dzieci Ani Arikawy – Miron i Tereska

有川アンナさんの上の子
ども達、ミロンとテレスカ

が乗ってて立っている人もいた。私は佳を抱いたまま乗ってた。周りにいた人たちは佳について話していたり、中には実際に「なんてかわいい子なの!」って声をかけてくれたり。子どもと一緒にここにいてもいいんだって感じた。

アーニャ: 今1年だけポーランドにいるけど、こっちではやっと安心して散歩に行ける。ポーランドならどこに行っても「かわいい!」って言われるわけじゃないからね。日本だったら外に出れば、10分に1回ぐらい「かわいい」って言われるから。子どもたちは金髪だからね。周りに「かわいい」って言われ続けて子どもたちのエゴが高くなっちゃうんじゃないかっていつも心配で。

千恵: 私の子どもたちは日本語とポーランド語の2つの名前を持つてる。息子は初めの名前がポーランド語で、娘は初めが日本語。名字は2人ともポーランド語なんだけど、顔だけ見て周りから違うってすぐに思われる。娘の小春は今までそれで嫌な思いはあまりしてこなかったみたいで、逆に自分が周りとは違うことを長所としてとらえてる。それを周りが嫉妬するぐらい。一方息子の凜はそう簡単にいかず、「中国人」って呼ばれて凹んだり。もちろん中国人が悪いっていうわけじゃなくて、言い方が侮辱的な。毎回彼らには日本人だって言わなきゃいけないし、凜はいつも自分はより日本人なのか、よりポーランド人なのかって悩んでた。今はもう大丈夫だけど、精神的に負担になっていた時期もあったね。リシェック(凜のポーランド語の名前)は問題に対していつも哲学的に立ち向かっていて、いきなり日本語だけを話したり、ポーランド語だけを話したりしたこともあった。または分からないふりをしたりね。日本に行っても周りとは違うって感じていたし。

Monika: A ty jak sama wracasz do Japonii to jak się czujesz?

Chie: Ponad połowę życia spędziłam za granicą, więc w Japonii czuję się trochę obca. Z drugiej strony, jak wracam do Polski z Japonii to na nowo odczuwam, że wszyscy są tacy nieprzyjemni, zwłaszcza obsługa w sklepach. Czuję się spięta, cały czas jestem w „trybie walki”.

Monika: Wiem o co chodzi! Że na chwilę się zrelaksujesz i zaraz cię okradną!

Chie: Tak, muszę o siebie walczyć, cały czas kłócić się o swoje. Z drugiej strony w Japonii wszyscy cię oceniają, zawsze czuję się, jakby mi przypominano, ile już mam lat. Mając już 40, 50 lat, jak wchodzę do sklepów odzieżowych dla młodych ludzi, czuję, że nie jestem mile widziana.

Monika: To trochę nawiązuje do naszej wcześniejszej dyskusji o dziecku, które się zachowuje głośno w pociągu. Jednak w Japonii człowiek się czuje taki bardziej oceniany.

Ania: Ale kiedy wsiadałam do tramwaju z wózkiem i dwójką dzieci spod Hali Mirowskiej do Arkadii to też czułam się oceniana! A jak jeszcze dzieciakom mieszają się języki i nie wiadomo co mówią, to już w ogóle! Niby nikt nic nie mówił, ale czułam na sobie te spojrzenia.

Chie: Wracając do samego wychowania, to mam wrażenie, że w Polsce rodzice kupują dzieciom za dużo zabawek. Kiedy moje dzieci były w przedszkolu, to miałam taką filozofię, żeby kupować jak najmniej, żeby same kombinowały, w co mają się bawić. Trochę narzekały, ale w końcu zaczęły coś

モニカ: つまりどこにも属していないような感覚。

千恵: うん。ポーランドと日本にルーツを持つ子どもたちはあたかも両国の国境の上に住んでいる感じ。私は子どもたちを同じように育てたけど、子どもによって性格は違うしね。

モニカ: 子どもたちが日本に行ったときってどうやって適応しているの?ポーランドではよりポーランド式で、日本ではより日本式の接し方になるわけ?

千恵: これは研究対象になりえるアプローチね。小春は日本とポーランドではまるで別人。表情も変わっちゃうんだから!日本ではいきなり大人しくなっちゃうからびっくりしたよ。でも私の母はすぐに孫たちが日本人っぽくないって気づいたの。日本的と言えば子どもは大人の前では遠慮して自分のしたいようにふるまわなかったりするでしょ?でも私の子どもたちはいつも自由にふるまっている。母からあまりにも自由すぎるんじゃないかって言われたこともある。

モニカ: じゃあ千恵さん自身は日本に行ったらどうなるの?

千恵: 私は人生の半分以上が日本以外の国に住んできたから、日本に帰ると逆に外国のような気もしちゃう。一方、日本からポーランドに戻ってくるとお店とかの店員の態度とか、サービスの悪さとかが気になっちゃって。常に緊張感を持って戦闘モードでいないといけない感じ。

モニカ: 分かる分かる。少しリラックスできたと思ったらすぐに現実に戻る。

千恵: そうだね。常に感覚の違いと戦い続けなきゃいけない。一方で日本は常に自分が周りに評価されているような感じがする。年についても考えるし。40歳、50歳になってから若者向けの服屋さんに入ると変な目で見られるようになった。

モニカ: さっき話した電車の中で社会がどう子どもをとらえるかっていう話にも少し関係があるね。でも日本では人を評価するっていうことに関しては確かにポーランドより厳しいね。

アーニャ: でも私この前ハラ・ミロフスカ市場からアルカディアデパートまで、ベビーカーと2人の子どもたちと路面電車に乗った時、周りから評価されているように感じたよ。子どもたちは言葉を混ぜて話していて周りの人たちは何言っているのか全然分からない。誰も何も言わなかったけど、怪しい人たちっていう目で見られた。

千恵: 子育てっていう話に戻ると、ポーランドでは子どもにおもちゃを買いすぎだと思う。私の子どもたちがまだ幼稚園に通っていた頃、必要以上のおもちゃは買わないようにした。子どもが何を使って遊ぶのがいいかも考えながらね。初めは子どもたちも文句を言っていたけど自分で工夫して作ったりするようになったから、結果的によかったよ。私はおもちゃを買いすぎるのは教育によくな

Ania Arikawa
wraz z mężem
i ich najmłodszym
synem, Leonem

有川アンナさん、
旦那さん、末っ子
レオン

wymyślać. Myślę, że wyszło im to na dobre. Rozmawiałam z innymi mamami i pytałam czemu kupują tak dużo zabawek. Mówiły, że się wychowywały w czasie komunizmu, że wtedy nic nie było i to jest takie odreagowanie. Żeby ich dzieci miały lepiej.

Monika: Miałam okazję odwiedzić w Japonii taką placówkę, która przypominała miejski żłobek i było tam bardzo dużo ręcznie robionych zabawek – jakieś samochody z tektury, krzeselka oklejone taśmą, i to takie, na których nawet dorosły mógł usiąść. Wzruszyło mnie, że w Japonii, gdzie wszystko jest na wyciągnięcie ręki, jednak istnieje podejście, że jest jakaś wartość w ręcznie zrobionych rzeczach, nawet jeśli są trochę krzywe i posklejane taśmą.

Chie: Tak, to prawda. Jak moje dzieci chodziły do polskiego przedszkola i szkoły podstawowej, to zauważyłam, że pomysły na prace plastyczne są dość ubogie. W ogóle w Polsce coraz mniejszą wagę przykłada się do plastyki czy techniki.

Monika: A w Japonii świetnie podchodzą do tematu, bardzo praktycznie. Ryotaro do dziś używa fartucha, który sobie w podstawówce uszył!

Chie: Ja też mam yukatę, którą sobie sama uszyłam w gimnazjum! W japońskiej edukacji przykładą się wagę do tego, żeby rzeczy wytwarzane przez dzieci miały jakieś praktyczne zastosowanie, w Polsce bardzo tego brakuje. Myślę, że to kwestia edukacji, a nie tego, że Polacy nie są kreatywni, bo przecież w czasach komunizmu kreatywność kwitła.

Ania: Ja teraz też zabrałam ze sobą podręczniki Teresy do pierwszej klasy i oglądałam podręcznik z „zukunftu” (taka plastyczno-technika). Jak tam są fajne pomysły! I mówię córce: „Kurczę, Tereska, ja z tobą teraz tego nie zrobię, bo nie mam kiedy, a ciebie wszystkie te fajne rzeczy ominą.”

Chie: Mi się wydaje, że w Japonii te zajęcia są bardziej różnorodne, a tu dużo zależy od nauczyciela, na ile się zaangażuje. Zgłosiłam się nawet sama do trójki klasowej, chociaż wtedy jeszcze nie wszystko rozumiałam po polsku, ale chciałam się dowiedzieć różnych rzeczy. Po dwóch latach niestety zrezygnowałam, bo ciężko było cokolwiek zorganizować. Pamiętam, że raz był taki problem, że chłopcy rozrzucali w męskiej toalecie papier toaletowy. Powiedziałam na wywiadówce, że w Japonii to dzieci sprzątaj swoją szkołę, a nie sprzątaczką, że jak dzieci same sprzątaj swoje miejsce nauki, to zaczynają je szanować. I wiecie jaka była reakcja? „Ale jak to? Moje dziecko ma sprzątać?”

Ania: I to jest jedna z tych kluczowych różnic – brak w Polsce poszanowania dla dobra wspólnego.

ітте ітте ітте. 他のお母さんたちに、どうしてそんなにたくさんおもちゃを買うのって聞いたことがあるよ。そしたら自分たちが子供のころは共産主義だったせいで、おもちゃがなかった。分子どもにはいい思いをさせてあげたいと。

モニカ: 私が日本の子育て支援センターに行ったときに驚いたのは、多くのおもちゃ、車やトラクター、椅子までもが手作りだっていうこと。テープとかで張り合わせられた椅子は大人が座っても全然問題ない構造。日本では例えおもちゃの見た目が悪かったとしても、手作りするっていうことにすごく価値を置いていると思って感動した。

千恵: その通りだね。私の子どもたちがポーランドの幼稚園や小学校に行っていた頃、幼稚園図画工作はすごく貧弱だと思って見てた。ポーランドで芸術や技術の重要性ってあまり教えなくなっているのかなあ。

モニカ: このテーマに関しては日本は進んでいるね。龍太郎は今でも小学校の時に作ったというエプロンを使っているし。

千恵: そういえば私も中学の時家庭科で作った浴衣今でも持ってる! 日本で子どもたちに教えているもの作りっていうのは日常生活に根差していて役に立つものだよ。ポーランドにもそんな教育があればいいのになあ。これはポーランド人には技術や芸術性がないっていうわけじゃなくて、ただ単に教育の問題。だって共産主義の時代には自分たちで色々作っていたわけだし。

アーニャ: 私は娘テレサが小学校1年生で使っている図工の教科書を日本から持ってきて見てるよ。そこは色々な素晴らしいアイデアで溢れてる。だからテレサに「こんなに素晴らしい図工の授業をしないでポーランドに来ちゃってがっかり。私は時間もないしあなたと一緒にできないし」って言うてるの。

千恵: 日本での図画工作ってすごく多岐に渡っているからね。ポーランドの場合は先生次第っていうところもある。まだポーランド語がそんなにできなかった頃だったんだけど、子どもの小学校のこと知りたくて、立候補してクラスを代表する父兄3人のうちの1人になった。でも2年後、何をやろうとしても大変だったからやめたよ。ある時、男の子たちがトイレでトイレトペーパーを投げ合っていたずらすのが問題になった。

それで父兄会で「日本では掃除婦さんじゃなくて子自身勉強する教室を含めて学校中を掃除をします。そうすることで学校を大切にすることも育まれます」って言ったの。そしたらなんて反応されたと思う? 「どういこと? 私の子どもが掃除をするですって?」

アーニャ: これは日本とポーランドの間の大きな違いだよ。ポーランドでは公共の物に対する敬意がないというか。日本では小さい時から自分が使うものは自分で掃除するっていうことを教えるけど、これは本当にすごいと思うし、それがポーランドにないのは残念。ポーランドでは紙を投げ捨てても落書きしても、それは自分の物じゃ

Chie Piskorska mieszka w Polsce od ponad 20. lat, ma dwojkę dzieci – Rysio ma 21, a Koharu 19 lat. Na zdjęciu z ich prababcią, a babcią Chie

20年以上ポーランドに住んでいるピスコルスカ・千恵さんには2人の子どもたち(リショウ21歳、小春19歳)がいる。千恵さんの祖母、子どもたちの曾祖母と

To mnie strasznie boli tutaj i uważam, że to wspaniałe, że w Japonii dzieci od małego uczą się odpowiedzialności na przykład właśnie sprzątając. W Polsce, jak rzucę papierek czy pomaluję przystanek, to przecież to i tak nie jest moje.

Monika: To ciekawe, bo wydaje mi się, że japońska szkoła ma taki dosyć negatywny, zwłaszcza w Japonii, wizerunek, ale jak się tak dokładniej przyjrzeć to wydaje się, że de facto jest bardziej życiowa niż ta polska. W sensie ta polska to jest taki usługodawca usług edukacyjnych.

Chie: Wydaje mi się, że pozycja nauczycieli jest w Polsce dosyć niska. Nauczyciele mało zarabiają i przez to nie angażują się..

Ania: U mnie teraz w Warszawie odbył się szkolny kiermasz i mam dobre porównanie z tym, w którym brałam udział w Japonii. W Warszawie było powiedziane, żeby przynieść swoje ciasta, że zachęcamy do zrobienia rzeczy ręcznie, no i była lista kto co chce zrobić, wywieszona ze dwa tygodnie wcześniej, na którą zapisało się ledwie 5 osób. Poza tym nic a nic nie było wiadomo. Jak stoły będą ułożone? Jak to się będzie odbywało? W ogóle nic nie wiedziałam. Zrobiłam jakieś tam kanapki, trochę w stylu japońskim, i przyszedłam z pół godziny wcześniej. Pomogłam rozstawić stoliki razem z innymi rodzicami, którzy pojawili się przed kiermaszem, a ci, co byli w zeszłym roku ogarnęli, wszystko porozkładali, napisali ceny. To wszystko było takie bez przygotowania, ale wyszło i dzieciom się podobało! Jak sobie przypomnę, jak to wyglądało w Japonii: przygotowania od kilku miesięcy, zebranie co tydzień, wszystko rozrysowane. Były dane z poprzednich lat, jak stoły były porozkładane, że tu dzieci wchodziły i że tu się nie posuwała kolejka i jak w tym roku możemy to zmienić.

Monika: Czyli filozofia kaizen!

Ania: Przez ponad pół roku dyskutowaliśmy, a po imprezie oczywiście spotkanie, żeby omówić co było złe, co trzeba zmienić. To było strasznie męczące, ale też dzięki temu wytworzyło się takie poczucie wspólnoty. Z drugiej strony w Polsce jest tak, że robimy coś spontanicznie, małym nakładem, ale się udaje!

ないからどうでもいいっていう感覚になっちゃう。

モニカ: 日本の学校に関しては制服を含め一体性を保つための規則も多くてネガティブなイメージもあったけど、しっかり中を見てみると実際はポーランドより人生で大切なことを教えている気がする。サービス精神を鍛えるという意味においてもね。

千恵: でもポーランドって教師の立場結構弱いよね。あまり稼ぎもよくないし、色々やろうにこれじゃあねえ。

アーニャ: 今私の子どもたちが行っているポーランドの学校ではバザーがあったんだけど、日本で参加したバザーと比べると面白いよ。ワルシャワでは自分たちで作ったケーキを持ってきたって頼まれて、前もってどんなケーキを作ってほしいのかのリストが2週間前に親に共有されたの。でもそこに応募したのはたったの5人。それ以外の準備は何も知らない。机はどうやって配置するの?オーガナイズはどうなってるの?本当に何の情報もない。私は日本っぽいサンドイッチを作って行ってバザーが始まる30分前には行ってみた。同じように少し早く来ていた他の親御さんたちで、去年もやっているからある程度ノウハウが分かる人たちと机を並び替えるのを手伝ったり値段を書いたり。それ以外特に準備らしい準備というのはなくて、それでも子どもたちは楽しんだ。じゃあ日本はどうなの?って考えてみた時、何カ月も前から準備が始まって、毎週会議があって、全てが計画通りに進められる。もちろん過去のデータもあるから、それでどうやって机を並べるか、子どもはどこにいて、どこに列ができてとかも分かる。過去のデータには今年何を直せばいいのかも書いてあるわけ。

モニカ: それが改善っていう哲学だね!

アーニャ: 半年以上前から準備をして、バザーのあとにも反省会議がある。そこで何がよくて何を直していかなくゃいけないかを話し合う。もちろんすごく大変だけど、そのおかげで一体感が生まれるんだよね。ポーランドでは準備も突発的で努力も最小限。それでもうまくいくのが不思議だね。

Roztocze ロストチェ

Pola ryżowe 田んぼ

Zespół WSJJ w pełnym składzie. W środku jej założyciele:
Monika Zachaj i Ryotaro Sakamoto

ワルシャワ日本語学校のチーム
中心は校長ザハイ・モニカと教頭坂本龍太郎

SZKOŁA INNA NIŻ WSZYSTKIE 過去にない学校

Są jak ying i yang, połączenie Wschodu z Zachodem. On jest bardzo zeuropeizowany, ona często słyszy, że jest bardziej japońska niż sami Japończycy. I choć oboje podchodzą do takich uwag z dystansem, to trudno nie odnieść wrażenia, że jest w nich ziarno prawdy. O ich niespożytej energii najlepiej świadczy fakt, że w 2011 roku, zanim jeszcze w ogóle założyli Warszawską Szkołę Języka Japońskiego, zorganizowali z pomocą zaledwie dwójki znajomych Japonię w ZOO, czyli Dzień Dziecka w Warszawskim Ogrodzie Zoologicznym. Impreza miała budżet zaledwie 10 tys. złotych, a odwiedziło ją 20 tys. gości. Stała się również inspiracją dla Matsuri – Pikniku z Kulturą Japonii, obecnie największej tego typu imprezy w Polsce. Czym Monika Zachaj i Ryotaro Sakamoto planują zaskoczyć nas w najbliższym czasie?

この2人は陰陽、または東西のような組み合わせだ。日本人の彼はポーランド人よりもポーランド人らしく、ポーランド人の彼女は日本人よりも日本人らしいと言われる。2人ともそんな見方を否定するが、実際にやってきたことを見ればそう思わずにはいられない。彼らの情熱は、2011年にまだ学生であった頃、そして日本語学校を設立する以前、たった2人の友人たちと協力し、ワルシャワ動物園にて日本祭り「Japonia w Zoo」を開催したことに表れている。祭りの予算は10,000PLN(約30万円)だったそうだが、イベントには動物園の集計で何と約2万人が訪れた。これは現在ポーランドで行われている最大の日本関連イベント、日本祭りの参考ともされた。2人の情熱は、今後何を生み出していくのだろうか。今後ザハイ・モニカと坂本龍太郎何を生み出していくのだろうか。

MONIKA

Wszystko zaczęło się od Czarodziejki z Księżyca. Wiem, jak to brzmi, ale to prawda. Nagrywałam wszystkie odcinki, a jak zabrakło wolnych kaset, to nagrywałam na te, na których już były inne filmy (przepraszam tato!). Mam taki pamiątkowy film z końca podstawówki – nasz nauczyciel pyta się nas, co chcemy studiować w przyszłości. Już wtedy wiedziałam, że japonistykę.

Japońskiego zaczęłam się uczyć jeszcze w liceum. To dało mi niespodziewaną możliwość wyjechania po raz pierwszy do Japonii – pojechałam tam jako reprezentantka Polski na konkurs krasomówczy języka japońskiego. Wtedy nigdy w życiu bym nie przypuszczała, że 15 lat później sama będę tam wysyłała swoich uczniów...

Na 4. roku studiów, gdy wróciłam z rocznego pobytu na stypendium w Japonii, zaczęłam pracować dorywczo jako lektorka języka japońskiego. Gdy Ryotaro przyjechał do Polski, też zaczął uczyć, jest zresztą nauczycielem z wykształcenia. Oboje mamy taką dość szczególną cechę, że jak widzimy, że coś źle funkcjonuje, to od razu chcemy to ulepszać. Pomysły dosłownie same pojawiają się w głowie. No więc tam, gdzie uczyliśmy, było sporo do ulepszenia, aż stworzyliśmy całą listę. Mniej więcej przy 30. punkcie stwierdziliśmy, że zamiast zmieniać to, co już jest, moglibyśmy po prostu założyć własną szkołę. Tak powstała Warszawska Szkoła Języka Japońskiego.

Szumna nazwa, ale na początku mieliśmy zaledwie kilkunastu uczniów i w pierwszym roku działalności wyszliśmy na okrągłe zero – koszt wynajmu lokalu, w którym prowadziliśmy szkołę pochłonął właściwie wszystko. Uratowały nas oszczędności, a troska, z jaką podchodziliśmy do naszych uczniów zapracowała – prawie wszyscy, którzy zapisali się na pierwszy rok, przyszli do nas w kolejnym i kolejnym... Po drodze przybywało nowych uczniów, tak że na chwilę obecną „zmuszeni” jesteśmy otworzyć nową filię w Warszawie, bo w obecnej już się nie mieścimy.

Nie muszę się starać, żeby zarazić moich uczniów pasją do Japonii – oni już złapali bakcyła. My pomagamy im go utrzymać, bo w dzisiejszym zabieganym świecie nawet młodzieży trudno jest wygospodarować te 2 dni w tygodniu, żeby przyjść popołudniu na zajęcia. Kombinujemy, jak ich skusić do nauki (śmiech). Na przykład na święta czy ferie zadajemy prace domowe online – polegają one na obejrzeniu na platformie e-learningowej np. japońskiej piosenki i uzupełnieniu tekstu. Nie dość, że z automatu odhaczamy ćwiczenie ze słuchu, to jeszcze poznajemy japońską kulturę w przystępnej formie. Nasze lek-

モニカ

全ての始まりはセーラームーン。え？そうなの？と思われるかもしれないが、何を隠そうこれが事実。全てのエピソードを録画し、カセットがなくなったので父が大切にしていた映画のカセットを取り出し、上からアニメを録画して怒られた。小学校高学年の時に録画したカセットは今でもお守りのように持っている。小学校の先生は私たち子どもに、将来何を学びたいのか聞いたことがある。日本学科に行きたい！その時から私の心は決まっていた。日本とつながるため私は生まれたと言ってもいいほど日本が好きだった。

高校に入り日本語を勉強し始めた。そのおかげで高校生の時に初来日する機会を得る。海外高校生スピーチコンテストのポーランド代表として選抜されたことがきっかけ。東京や京都を観光する時間もあった。その時はまさか、その15年後に自分の学生達を連れて来日し、日本を案内することになるとは思ってもみなかった。

今の夫龍太朗に出会ったのは国費留学生として日本の大学に1年間留学していた時だ。ポーランドに戻ってからはまだ学生だったが、日本語教師として働き始めた。龍太朗がポーランドの大学院に入学したばかりの頃、珍しく日本語教育を専門的に学んだ日本人として、彼も日本語を教えていた。私たちは2人共大変頑固で、何か問題があるとすぐにそれを正さなければ気が済まない。これは時にプラスに、時にマイナスにも作用する。日本語を教えながら、私たちの頭の中はいつも改善のアイデアで溢れていた。私たちが教えていた組織は改善すべき点がとても多く、30項目にも及ぶ改善点を書き出したことを覚えている。これをひとつひとつ直していく？いや、だったらいっそのこと自分たちの学校を作ったほうが楽なんじゃないか？そう思った日がワルシャワ日本語学校の誕生日だ。学校経営がこんなにも大変だなんて、その時は想像もできなかった。

校名に似合わず、学校を始めた頃の学生数は15。そのため1年目の収入は全て教室の賃貸料に消えた。私達に残ったお金はもちろん0。それでも生きていたのは、今まで節約していたお金を切り崩して生活費に充てていたからだ。学生達との親密な関係は、その後の学校の発展へとつながり、彼らは次の年も、そして次の次の年もワルシャワ日本語学校に通い続けてくれた。もちろん毎年新しい学生たちも入学してくる。いつしか学生数は300を超え、現在はより広い場所に引っ越し、学校もメインキャンパスの他にワルシャワ市内にクラスが2か所ある。しかし、それでも学びたい学生全員を受け入れるには場所が足りず葛藤を抱えている。

私たちは学生に日本を好きになってもらうために努力する必要はない。なぜなら彼らはすでに何かしらの分野で日本に強い興味を持っているからだ。私たちのすべきことは彼らがその興味を持ち続け、発展させていけるような道筋を示すこと。週2回計3時間。それがほとんどの学習者が日本語に割ける時間だ。通学を考えると、それは忙しい若者たちにとって必ずしも簡単なことではない。そんな彼らの日本語熱をどう持続させていけるのか。長期休

torki prześcigają się w robieniu prezentacji w Power Poincie, żeby móc tłumaczyć gramatykę w kolorze i z użyciem obrazków.

To, co chcę przekazać swoim uczniom, to to, że naprawdę warto podążać za swoimi marzeniami, pasją, bo choć nie wiadomo, gdzie nas zaprowadzą, na pewno będzie to miejsce, w którym chcielibyśmy być. Skończyły się czasy, gdy rodzice mówili nam „pójdź na marketing/zarządzanie/medycynę, to znajdziesz dobrze płatną, pewną pracę”. Teraz nic nie jest pewne, a nawet jak skończysz to nieszczęsne zarządzanie i pójdiesz do korporacji, to w pewnym momencie dojdiesz do ściany i zaczniesz się zastanawiać „Chwila, moment, a co ja w ogóle lubię robić, czym to ja się interesowałem, zanim przestałem mieć czas na cokolwiek?”. Wtedy wkraczamy my.

Nie potrafiłabym żyć bez nowych wyzwań. Choć cenię rutynę w codziennym życiu i uwielbiam małe rytuały, takie jak picie zielonej herbaty rano, w pracy zawodowej potrzebuję nieustannej stymulacji, poczucia, że cały czas idę do przodu, rozwijam się. To dlatego wymyślam coraz to nowe projekty. W zeszłym roku był to Klub Młodych Miłośników Japonii – dzięki sugestii jednej z mam naszych uczennic stworzyliśmy miejsce, gdzie swoją pasję do Japonii mogą rozwijać nie tylko osoby, które uczą się japońskiego, bo niektórych na taki kurs czasem po prostu nie stać. Klub jest przeznaczony dla młodzieży 13-17 lat, dla dzieciaków, które znają mangę i anime, ale fajnie byłoby je też zarazić bakcylem do tradycyjnej kultury Japonii.

W tym roku z kolei rozpisaliśmy konkurs z okazji 100-lecia nawiązania relacji polsko-japońskich. Pierwsze miejsce zajął projekt naszej uczennicy, Kasi Papis, która wymyśliła grę miejską w japońskich klimatach i tak 22. czerwca warszawskie Śródmieście zamienimy na taki nasz plac zabaw. Nie zdziwcie się, jeśli tego dnia zobaczycie biegnących przez miasto miejskich ninja, którzy rzucają shurikenami z origami lub robią inne dziwne rzeczy. To będziemy my!

Razem z naszymi uczniami biegliśmy w sztafecie Ekiden w 2015 roku

学生たちと共に参加した駅伝2015

Uczymy z własnych, napisanych po polsku podręczników

独自開発のポーランド語で書かれた日本語の教科書

暇には学内のオンラインシステムを使って日本の歌を聞いてもらい、歌詞の穴埋めをする宿題を出すこともある。聴解力をつけながら日本文化も同時に勉強してもらいたい。授業でも文化を扱い、教師陣は文法の説明などでよくパワーポイントや写真を使ったりし、できる限り実用的に教える努力を怠らない。そんな教師たちは学校の宝だ。

学生達に伝えたいこと。それは自分たちが持っている夢を決して手放さないこと。その夢を持ち続けなければたどり着けないような将来があるということ。そして自分の居場所はその夢の持ち方によって変わるということ。現代は親から「マーケティング／経営学／医学を学ばなきゃいい仕事は見つけれないよ」と言われて進路を決めるような時代ではない。逆に全てが不確かで変化も早い時代だ。例えば経営学を勉強し、大企業への就職が叶ったとしても、多くの人はある時からこう思い始める。「ちょっと待てよ。これは自分が好きでやっていることなの？こんなに忙しく働いているけど、昔自分がやりたかったことは何だっけ？」そんな人がよく学校に、過去に持っていたパッションを再発見しに来る。

私たちは常に挑戦し続けることに生きる価値を見出す。もちろん日々の生活も大切で、毎朝起きてから日本茶を飲み、朝ご飯を食べる。そんな決まった日常がある一方、仕事には常に刺激が必要で、それなしでは前に進めない。100周年記念雑誌を発行するというのはその刺激を現実化した例の1つだ。去年は若者日本クラブを作った。クラブはある女子学生のアイデアから生まれ、日本語学校には通えなくても日本が好きだという若者たちが集まってくる。13歳から17歳までなら誰でも通え、若者たちはマンガやアニメに関してはもちろん、日本の伝統文化などについても学んでいる。もちろん参加費は無料。

今年は記念誌以外にも、日本とポーランドの国交樹立 100 周年を記念したコンクールを実施した。集まったプロジェクトの中からいくつかを選び、見事 1 位に輝いたのはカタジナ・パピスの企画案。日本に関するワルシャワの場所を回るシティーゲームで、6 月 22 日に街を巨大な遊び場として大々的に行われる予定だ。学校がイベントのスポンサーとなる。もしその日に折り紙の手裏剣を投げながら街中を走り回っている忍者など、変な人を見つけても驚かないでほしい。中には私たちが入っているだろうから。

RYOTARO

Opowieść o naszej szkole, to właściwie opowieść o naszych uczniach. Na przykład o Oli, która jest niesamowicie roztrzepana, ale tak totalnie wkręcona w mangę i anime, że jak o nich mówi, to nawet nie zauważa, że mówi po japońsku. Ola w zeszłym roku pojechała do Japonii na konkurs krasomówczy. Spartański trening wymowy nie poszedł w las.

Albo Dominik. Najbardziej obrotny młody człowiek, jakiego znam. Zwyciężył w drużynie z Jankiem konkurs Japan Bowl, w 2017 roku wyjechał jako reprezentant Polski na konkurs krasomówczy w Japonii. Osiemnastkę obchodził u nas w szkole – był tort w japońskim stylu, a na prezent koszulka z jego ulubionym znakiem kanji „śnieg”. Skończył szkołę branżową i właśnie wrócił z rocznego pobytu w Japonii na wizie „Working Holiday”, i wszystkim dookoła mówi, że on w Polsce tylko przelotem, że właściwie zaraz do tej Japonii wróci.

Albo Agata. Chciała zostać lekarką, ale jak zaczęła przychodzić do nas na zajęcia, to tak pokochała Japonię, że postanowiła, że będzie zdawała na japonistykę i zmieniała specjalizację w liceum. A teraz pracuje u nas jako stażystka i zaraża innych uczniów swoją pasją. Zajmując pierwszą lokatę na roku, zapewniła sobie wyjazd na stypendium i obecnie studiuje w Tokio.

Albo Ania. Skupienie się na gramatyce przychodzi jej z trudem, ale gdy rozmowa schodzi na ryby, nie daj Boże na japońskie karpie, to buzia jej się nie zamyka do końca zajęć. Jej wieczny optymizm (i nietypowe zainteresowanie ichtologią) przyciąga szczęście, bo w wieku 12 lat udało się jej wyjechać do Japonii dzięki japońskiemu programowi telewizyjnemu, a w 2018 roku napisane przez nią wypracowanie wygrało z 7 000 innych prac i zajęło 2. miejsce w Światowym Konkursie Wypracowań po Japońsku. Ania pojawiła się w ogólnokrajowej telewizji japońskiej.

龍太郎

私の学校について話す。それはつまり学生の物語を紹介するということに他ならない。何人か実際に紹介してみよう。オウはアニメやマンガが大好きな高校生で、マンガについて話し始めると日本人以上に雄弁になるという特技を持つ。彼女は昨年、日本語弁論大会高校生の部で優勝し、ポーランド代表として来日、国際大会に参加した。人には見せないが、勝つための練習でどれだけ涙したことか。その努力を知っているからこそ私は彼女を躊躇なく日本に送り出した。

ドミニクも高校生であった 2016 年、ポーランド高校生日本知識コンクールで優勝、翌年の弁論大会高校生の部で優勝し来日。前世は日本人だったのではないかと思われるほどの日本好き。高校卒業後、そのまま来日しワーキングホリデーで 1 年間長野県坂城町に滞在。日本中に友だちを作り、成長して戻ってきた姿は感動なしでは見られなかった。戻ってきたその日から次の来日についてばかり考えている。彼の人生は日本なしでは語れないものになるだろう。

アガタは医学の道に進むことを考え理系高校に入学。高校 2 年生の時に日本語を学び始めると何を血迷ったのか日本学科に入ることを決意。高校で学んでいる科目は理数系であり、無謀だと言われながらも自学の末に見事日本学科に合格。「ここはゴールじゃない。ここからが勝負だ」と伝えると、彼女は期待に答えて 1 年次、2 年次と最優秀成績を修め、ワルシャワ大学日本学科代表とし

Dominik i Janek zdobyli wygrali Turniej o Puchar Japonii (Japan Bowl) – dla takich chwil warto być nauczycielem.

高校生日本知識コンクール「Japan Bowl」で優勝したドミニクとヤネック。教師という仕事が報われる瞬間

Albo Patryk. Jeden z wielu naszych uczniów, którzy pracują w branży IT. Zajęcia są dla niego jedną z niewielu odskoczni od komputera. U nas może się powyglądać, pożartować. Programiści potrafią być niesamowicie dowcipni i kreatywni, jeśli tylko odciągnąć ich na chwilę od komputera!

Takich historii mam w zanadru tyle, że można by powiedzieć, że WSJJ uczniami stoi!

Największym wyzwaniem do tej pory było dla mnie było napisanie serii podręczników do nauki japońskiego po polsku i dla polskiego odbiorcy. Na chwilę obecną napisaliśmy 6 tomów, po 3 na poziom początkujący i średniozaawansowany. Zajęło nam to 5 lat. Na początku naszej działalności, jak cała reszta szkół, korzystaliśmy z podręczników anglojęzycznych, ale polski uczeń ma swoją specyfikę. Przede wszystkim nie boi się gramatyki, jest dociekliwy, lubi mieć wszystko dokładnie wytłumaczone. Dlatego stworzyliśmy podręczniki, gdzie wszystkie konstrukcje gramatyczne są szczegółowo opisane po polsku. Jest to pomocne zwłaszcza, gdy uczeń jest nieobecny na zajęciach i musi sam doczytać co i jak. Mocno skupiliśmy się też na „kąciku kulturowym” i ogólnie na przekazywaniu w treści podręcznika ciekawostek z życia Japończyków. Wydaje mi się, że częściowo po taką wiedzę uczniowie do nas przychodzą, nie po sam język, ale język i kulturę.

Od kultury zresztą u nas aż kipi. Do tego stopnia, że sami nie jesteśmy pewni, czy wciąż jeszcze jesteśmy szkołą językową, czy może już czymś więcej. Śmieję się, bo często, jak dostaję od ludzi maile, to myślą nas z ambasadą albo japonistyką. Mamy dwa zespoły muzyczne, chór, kurs kaligrafii, sumi-e, gry na shamisenie, bębnach. Bębny prowadzę ja. Jeśli ktoś oglądał zeszłoroczną edycję „Mam talent”, to może mu mignął. Fajnie było zostać docenionym, bo razem z kolegą z zespołu Amaterasu, Masayą Ouchi, graliśmy utwór, który sam skomponowałem na tą okazję. Pokazuję uczniom, że język nie jest jedyną opcją, jeśli interesują się Japonią.

Największą przyjemnością dla mnie jest patrzeć, jak pasja moich uczniów rozwija, dojrzewa się. Niektórzy wyjeżdżają do Japonii na studia, znajdują tam pracę. Mamy jedną uczennicę, która w tym roku wychodzi za mąż za Japończyka! Nie chcę się chwalić, ale nasza szkoła przyczyniła się do zawarcia wielu związków, nie tylko między Polakami i Japończykami.

Zarządzanie szkołą językową nie jest łatwe, własna firma to praca 24 godziny na dobę, ale wystarczy, że pomyślę o moich uczniach i od razu przypominam sobie, dlaczego to robię.

て東京に留学。医者を夢見ていた少女は今、日本語学校の教壇に立ち学生たちに夢を語る。行き当たりばったりで生きてきた私より、苦労してきた彼女の話は説得力を持つ。

文法を学ぶときはあまり集中しない一方、魚の話を始めたら笑顔を絶やさず授業終了まで口のアクセルを緩めない。集中力がなかったのに。なんだやればできんじゃない。その少女の名前はアーニャ。漢字テストで間違えても全く気にするそぶりを見せず、それどころかその上にトビハゼの絵を描き始める。私を見て「日本語で何て言うの?」そんな明るさは運を引き寄せるのだろう。12歳の時にテレビ東京の目に留まり「世界!ニッポン行きたい人応援団」で来日し全国放送されると一躍時の小学生に。2018年には世界から7000近い応募があった「世界日本語作文コンクール」で2等を取り、またもや日本の全国放送で取り上げられた。

そしてパトリック。IT業界で働いている多くの学生の一人だ。日本語コースは彼にとって、忙しい現実から逃避する場所でもあり、冗談を言い笑いあう時間をいつも楽しみにしている。朝から晩までパソコンに向かっている多くのプログラマーにとって、息抜きをすることでより創造性が高まるともいわれる。

学生の数だけ日本に関する物語がある。学校は学生たちが夢を叶えるための手段に過ぎない。私は彼らの可能性を探し、育て、私の愛する日本に私に代わって送り出すだけ。

寸暇を惜しみ5年間かけて開発した6冊の独自教科書は学生のニーズの塊だ。それまで使っていた英語を土台にした教科書ではポーランド人学習者のニーズは満たせなかった。ポーランド人は文法でも漢字でも体系的に勉強したいという人が多い。だからこそ、全てが明確にポーランド語で説明された教科書を導入することは急務であった。現在、学生たちは急用で授業を休んだとしても家で教科書を読み、追いつくことが可能になった。言語の教科書とは言え、文化コーナーを各課に設け、日本人の生活などについても紹介している。言語だけではなく文化も合わせて教えたい。いや、言語から文化を引き離すなどそもそも不可能だ。

文化力。それこそが私が理想とする日本語学校の柱である。国内外からよく日本学科や大使館と間違えられて問い合わせがあるのはそのためだ。学内には和楽器グループの「和音」、合唱部の「ハナミズキ」、書道コース、墨絵コース、三味線など様々なコンテンツがある。中でも和太鼓グループの「アマテラス」は2018年に全国放送「Mam Talent」に出演して以来、国内外から演奏依頼が来るようになった。日本語を学ぶことだけが日本とつながる方法ではないことを私たちは知ることになった。

楽しそうに太鼓を叩く学生や立派に日本語でスピーチをする学生、日本での就職や留学、日本人との結婚、日本学科に入ったり通訳者になったり。学生たちが夢を叶えていく姿を見るのが教師として何よりの楽しみだ。これだから、割に合わず大変な学校経営もやめられない。

Łazienki Królewskie w Warszawie ワルシャワ・ワジェンキ公園

Park Yoyogi w Tokio 東京 代々木公園

Emil Truszkowski – japonista, mieszka w Japonii, gdzie wraz z żoną Aiko prowadzi wspólnie kanał na Youtube „Aiko i Emil” oraz stronę www.aikoiemil.com, jest też przewodnikiem wycieczek po Japonii szytych na miarę.

エミル・トウルスコフスキ: 日本在住の日本学者。妻愛子と共にユーチューブチャンネル (Aiko i Emil) を運営。またHP (www.aikoiemil.com) でも日本旅行などに関して様々な情報を提供している。

DOPIERO W JAPONII DOWIEDZIAŁEM SIĘ, CO TO JEST FAKS

Wywiad Agaty Krukowskiej z Emilem Truszkowskim, polskim youtuberem mieszkającym w Japonii

日本に行って初めて見たファックスー日本在住ユーチューバー

アガタ・クルコフスカのエミル・トウルスコフスキとのインタビュー

A: To może na początek parę słów o sobie.

E: Emil Truszkowski. Japonista, vlogger, youtuber, przewodnik po Japonii.

A: Przechodząc do pierwszego pytania – tyłu jest vlogerów, którzy na tapetę wzięli Japonię. Co za-inspirowało Cię do stworzenia własnego kanału na Youtube?

E: Youtube zacząłem prowadzić w pewnym sensie dla rodziny, ponieważ po wyprowadzce do Japonii znalazłem się nagle 10 tysięcy kilometrów od domu i wiadomo, kontakt z rodziną się trochę utrudnił. Zacząłem nagrywać krótkie vlogi, w których pokazywałem swoje życie w Japonii, opowiadałem o swojej pracy, pokazywałem podróże z moją żoną Aiko – to były takie początki. Chciałem także po prostu pokazać, jak wygląda Japonia z perspektywy kogoś, kto tutaj mieszka i pracuje w japońskiej firmie, z Japończykami, bo brakowało mi takich kanałów na polskim Youtube. Prawie nikt nie nagrywał filmów o życiu w Japonii

wśród Japończyków. Były kanały, które pokazywały Japonię z czyjejś perspektywy, ale nie pokazywało to do końca, jak wygląda takie faktyczne życie wśród Japończyków, jakie są wyzwania, jakie są trudności.

A: Skończyłeś studia japonistyczne, więc byłeś „przygotowany” na zetknięcie się z tą kulturą, ale czy coś się zmieniło w Twoim oglądzie na Japonię po zamieszkanu tam?

E: Studia japonistyczne dają oczywiście podstawy językowe i kulturowe, kontekst, uczą nas historii, literatury, ale, tak naprawdę, dopiero pobyt w tym kraju pozwala nam naprawdę poznać ten kraj. Często ten wizerunek Japonii, który mamy w Polsce, na studiach, nie do końca się pokrywa z tym, co później spotykamy i musimy przeżyć na własnej skórze. Z moich doświadczeń – 5 lat spędzonych w Japonii – i z rozmów z różnymi Polakami mieszkającymi i pracującymi tutaj wynika, że Japonia nie jest dla każdego. Niektórym tutaj wychodzi, mają wspaniałe kariery, a niektórym niestety nie. Przy czym, co ciekawe, znajomość japońskiego niekoniecznie jest warunkiem sukcesu. Dużo zależy od nas samych, od naszego charakteru, oczekiwań.

A: Coś Cię szczególnie zaskoczyło, pozytywnie lub negatywnie po przyjeździe do Japonii? Miałeś taki szok kulturowy lub takie zderzenie z rzeczywistością, że stało się coś, czego kompletnie się nie spodziewałeś przed przyjazdem do Japonii i nagle to coś zmieniło całkowicie Twój punkt widzenia?

E: Japonia zaskakuje mnie pozytywnie cały czas – tym, jak tu bezpiecznie, jak wszystko jest zorganizowane, jak wygodnie się tutaj żyje. Wszystko jest takie „pod człowieka”, przyjacielskie. Nawet urzędnik w urzędzie skarbowym jest przyjazny! Wypełnia się ten PIT w sumie z przyjemnością, bo urzędnicy są tam dla Ciebie – pomagają, starają się być życzliwi i jak mam jakiś problem, to wiem, że mogę do nich pójść i się tego nie boję. Ale są też i rzeczy, które zaskakują negatywnie. Na przykład, jak chcesz wynająć mieszkanie, to nie zrobisz tego bez Japończyka, który za ciebie poręczy. Albo w biurze nieruchomości po prostu udają, że nie mają dla ciebie mieszkania, bo jesteś biały. Pośrednicy boją się, że jako obcokrajowiec będziesz się zachowywał głośno czy nie będziesz wiedział jak segregować śmieci i wolą nie robić sobie kłopotów.

Ja na początku przygody w Japonii też miałem takie nieprzyjemne sytuacje, na przykład w banku. Miałem już wizę małżeńską, na rok, i chciano mi odmówić założenia konta w banku. Powiedzieli, że mam tylko na rok, a trzeba mieć na dwa. To było absurdalne, narzyczałem na tych pracowników, kazałem wezwać menadżera i pokazać zapis prawny, który zabrania

A: ज्याあまず簡単に自己紹介を。

E: エミル・トウルシコフスキです。日本学科を卒業し、今はブログやユーチューブ、日本の観光案内などをしています。

A: さっそく最初の質問ですが、日本関係で動画配信をしている人はたくさんいますよね。どうして自分のユーチューブチャンネルを作ろうと思ったんですか？

E: もともとは家族のためでした。日本に来て、家族から1万キロ近く離れていることを意識し始め、家族とのつながりが薄くなることが心配だったんです。そのため私の日本での生活を知ってもらうために短い動画を作り始めました。初めは私の仕事や妻との旅行などについてでした。日本で、日本人と共に働き、日本に住んでいる視点から、日本そのものを伝えたかったんです。そんな動画はポーランド人向けとしては当時ほとんどありませんでした。日本人に囲まれたポーランド人が作って配信するという動画は、当時ほぼなかったと言ってもいいと思います。誰かに聞いたことを配信したとしても、日本の生活における大変さ、挑戦、日本人に囲まれての生活が実際にどのようなものであるかなどを深く伝えることは難しいです。

A: 日本学科を卒業したということは日本文化の中に身を置く準備がある程度で来ていたんだと思いますが、実際に住んでみて気づいたことなどはありますか？

E: 日本学科では確かに基本的な日本語能力や日本の文化、歴史、文学などについて教えてくれます。しかし実際には住んでみて初めて分かるということがほとんどです。日本学科で学んだことをもってして、日本で問題なく住めるかと言うと必ずしもそうではありません。私は日本に5年間住んでいます、生活する中で私と同じように日本に住んでいるポーランド人とも話すことがあります。そして、必ずしも全員が充実した生活を送っているとは言えません。もちろん中には素晴らしいキャリアを築いている人もいますが、一方でそうではない人もいます。日本語ができることでキャリアが約束されるということは決してありません。私たちそれぞれが持っている希望や性格などによるところが大きいのです。

A: 日本に来てから感じたプラス面とマイナス面は何ですか？例えば現実を知ってのカルチャーショックや何か問題に遭遇したり。来日前には全く想定できなかったようなことに会い、今までの見方が根本から変わったような経験はありますか？

E: 日本は常に私にプラスの驚きをくれます。とても安全な国ですし、全てがしっかりと整理されているので住みやすいです。人々の根底には友情が常であり、なんと税務局の人であっても（ポーランドとは違って）友好的な対応をしてくれるんです！例えば確定申告も私は喜んでいます。なぜなら税務署の人はいつも助けてくれますし、問題があればできるだけポジティブに解決しようとしてくれます。だから何も心配することなく税務署に行きます。もちろん、マイナス面もあります。例えばアパートを借りたいとき、日本人の助けがなければほぼ無理です。不動産に行っても白人だと知ると外国人が住めるようなアパー

własne biznesy, wielu z nich osiągnęło niesamowite sukcesy, także międzynarodowe i wydaje mi się, że warto o tym opowiedzieć, żeby zmotywować wielu młodych Polaków do przyjazdu do Japonii, żeby pokazać, że jest to możliwe, że są tutaj możliwości, szanse.

A: Prowadzisz jakąś działalność poza vlogowaniem?

E: Obecnie zajmuję się oprowadzaniem wycieczek, prowadzę taki portal poJaponii.pl, na którym opisuje właśnie różne ciekawe miejsca w Japonii. Także na swoim blogu AikoiEmil.com opisujemy różne najciekawsze miejsca, które warto odwiedzić.

A: Czy uważasz, że Polacy, którzy przyjeżdżają do Japonii turystyczne dobrze znają jej kulturę, czy odnosisz wrażenie, że nie mają pojęcia, do jakiego kraju przyjechali?

ランド人が住んでいて、すぐに見つけることができます。小さい会社または大企業で働いていたり、自分の会社を持っている人もいます。中には本当に国際的にも成功を収めているポーランド人もいます。彼らについては伝える価値があると思っていて、日本に來たいと思っている多くの若いポーランド人が見れば、モチベーションが高まることは間違いないでしょう。日本で成功することは可能なんだ、日本には多くのチャンスがあるんだということを伝えたいんです。

A: 動画作成以外には何をしているんですか？

E: 今は観光案内の仕事もしています。poJaponii.plというサイトを運営していて、日本の面白いところをたくさん紹介しています。もちろん私のブログAikoiEmil.comでは訪れてみるべき素敵な場所についても書いています。

A: 日本に観光で来るポーランド人は日本文化についてよく知っていると思いますか？またはあまり知識なく、来てから驚く人が多いですか？

E: 日本についての本を前もって読んできて、ある程度知っている人もいます。年上の人には「将軍」というドラマ、若い人はアニメを見ている人が多いでしょう。しかしもちろん、アジアを初めて訪れたという人も中にはいて、言葉はもちろんアジアそのものをよく知りません。そんな人たちはたまに日本について間違ったイメージを持っていることがあります。ネット上で見られる神話的な話やステレオタイプに沿った見方をしています。よくあるステレオタイプですが、芸者は売春婦だというものです。日本ではイスラムが禁止されていると思っていた人もいました。日本は技術がとても進んでいる国だと思っている人は、お店などでカードで支払いができないと驚きます。日本はポーランドよりも技術的に1000年進んでいると思っている人はその間違いに気づきます。技術の分野によっては時代遅れであるといえるものもあります。例えば、私は日本に來て初めてファックスの使い方を知りました。

A: 観光案内の話に戻りますが、お客さんたちが一番気に入って、印象に残る街といったらどこですか？

E: 東京であればやはり下町ですね。谷中銀座の狭い道や小さいバーなどの郊外のような雰囲気のある場所です。東京は多次元性を持った街で、テレビで見えるような高層ビルや新幹線だけではない見方もできる。下町では都心とは全く違った生活のリズムがあります。50年も70年も同じ人がやっているような店に入ることもでき、中では70代のお爺さんが何十年も同じ焼き鳥を焼いています。

A: 東京以外ではお勧めの場所がありますか？

E: 高山の白川郷はいいですよ。本当にきれいで茅葺屋根の家々が連なる歴史博物館のような場所です。まるで絵に描いた町のように江戸時代を感じることができます。中山道もぜひ。山をハイキングしていると小さな村が見えますし、大都市から離れるときれいな場所はたくさんあります。そこにあるのが本当の日本だと感じます。

E: Niektórzy już coś wiedzą, czytali jakieś książki o Japonii, oglądali serial Shogun (starsi) albo anime (młodszy), ale oczywiście zdarzają się też osoby, które są pierwszy raz w Azji, nie znają dobrze tego regionu, nie znają języka. Takie osoby czasem mają błędne wyobrażenia o Japonii, ponieważ funkcjonuje wiele mitów i stereotypów, zwłaszcza w Internecie. Na przykład bardzo popularny jest stereotyp, że gejsze to prostytutki. Zdarzyły mi się pytania czy islam jest zakazany w Japonii, a nie jest. Wiele osób ma wyobrażenie, że Japonia jest jakaś super zaawansowana technologicznie i są wręcz zaskoczone, że w niektórych sklepach nie mogą zapłacić kartą kredytową. Szokuje ich, że ta Japonia wcale nie jest aż taka tysiąc lat do przodu przed Polską, w wielu przypadkach te technologie są wręcz przedpotopowe. Ja na przykład dopiero w Japonii dowiedziałem się, co to jest faks i nauczyłem się go używać.

A: To może jeszcze pociągniemy temat oprowadzania – które z miejsc, po których oprowadzasz turystów cieszą się największym zainteresowaniem, które się najbardziej podobają?

E: W Tokio się najbardziej podoba Stare Tokio, Shitamachi, region Yanaka Ginza, wąskie uliczki, małe knajpki, takie troszkę podmiejskie klimaty. Pokazuję właśnie jak wielowymiarowe jest Tokio, że to nie tylko to, co widzimy w telewizji, wieżowce, shinkansen, te sprawy – ale także podmiejskie Tokio, gdzie życie się toczy innym tempem, gdzie są sklepy prowadzone przez 5-7 dekad przez tych samych ludzi, gdzie można wejść do małej knajpki, która prowadzona jest przez 70-letniego pana, który od dekad robi te same szaszłyki.

A: A poza Tokio jest jakieś miejsce, które byś szczególnie rekomendował?

E: Bardzo mi się podoba w Shirakawago i Takayamie – to są wspaniałe miejsca, takie skanseny historyczne, z tymi takimi domkami pokrytymi strzechą. Wygląda to niesamowicie malowniczo, można się naprawdę poczuć jak w epoce Edo. Także trakt Nakasendo, można sobie urządzić hiking po górach, mijając stare wioski. Generalnie – jak najdalej od dużych miast. Tam jest prawdziwa Japonia.

A: To, w związku z tym, jak z kwestią transportu? Bo, żeby dostać się do takich miejsc, trzeba chyba jednak poświęcić sporo pieniędzy?

E: Japonia nie jest aż tak drogim krajem do podróżowania, jak się wydaje to wielu osobom. Bez problemu można się zamknąć pewnie w sześciu, siedmiu tysiącach złotych na wycieczkę do Japonii. Przede wszystkim trzeba się zaopatrzyć w JR Pass, bilet,

A: chętnie do przodu. Jak sobie poradzić z transportem? Jak sobie poradzić z transportem? Jak sobie poradzić z transportem?

E: Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy. Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy. Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy.

A: No właśnie, to jest właśnie ta Japonia, którą chcemy zobaczyć. Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy.

E: Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy. Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy. Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy.

A: No właśnie, to jest właśnie ta Japonia, którą chcemy zobaczyć. Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy.

E: Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy. Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy. Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy.

A: No właśnie, to jest właśnie ta Japonia, którą chcemy zobaczyć. Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy.

E: Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy. Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy. Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy.

A: No właśnie, to jest właśnie ta Japonia, którą chcemy zobaczyć. Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy.

E: Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy. Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy. Japonia jest dla wielu osób, którzy chcą zobaczyć Japonię, ale nie chcą wydawać dużo pieniędzy.

który pozwala na nieograniczone podróżowanie po Japonii shinkansenem w wybranym okresie.

A: Masz jeszcze jakieś triki na zaoszczędzenie, chociaż troszkę?

E: Nocne autobusy. Można takim autobusem przejechać z Tokio do Kobe, nawet za 1800 jenów – mój rekord. A to jest przecież z 500 kilometrów. Shinkansen na tej trasie kosztuje w jedną stronę około 20 tysięcy jenów, czyli 10 razy drożej.

A: Jest może coś, przed czym chciałbyś ostrzec przyszłych turystów? Przed jakimiś trikami służącymi właśnie do naciągania ich na wydatki?

E: Generalnie Japończycy są bardzo uczciwi, więc tutaj nikt cię nie naciągnie. Ale, na przykład, są pewne atrakcje turystyczne, które są polecane we wszystkich, a potem się okazuje, że wcale nie warto lub się przepłaca. Na przykład jest taka restauracja z niby-robotami w Tokio i ona kosztuje 8000 jenów za wstęp. Można ją znaleźć w każdym przewodniku, a to jest takie, trochę tandetne, laserowe show muzyczno taneczne i żadnych prawdziwych robotów tam nie ma, więc jeśli ktoś się spodziewa jakiegoś science-fiction, XXII wiek, to tam tego nie znajdzie. Albo też meido cafe.

A: Meido cafe, to jest chyba jedna z pierwszych rzeczy, która wyskakuje w wyszukiwarce po wpisaniu hasła „Japonia”.

E: Meido cafe... wiele osób chce tam iść, bo wszystkim kojarzą się te miejsca z szaloną, dziwną Japonią. Przyznam, że nikomu z oprowadzanych przez mnie gości tam się nie spodobało. Wręcz przeciwnie – byli troszkę zażenowani. Posiedzieliśmy, żeby wypić jednego drinka, bo trzeba coś zamówić, no i uciekaliśmy. Bo tam, żeby cokolwiek tak naprawdę było w stylu kawaii, ciekawego, to trzeba słono zapłacić.

A: To w ramach ostatniego pytania, chciałabym się jeszcze zapytać, jakie masz plany na dalsze filmy, ewentualnie na jakiegokolwiek inne projekty.

E: Na pewno chcę rozwijać serię vlogów podróżniczych, żeby pokazywać takie właśnie mniej znane miejsca w Japonii, które niekoniecznie są na szczycie listy miejsc, które ludzie chcą odwiedzić, ponieważ po prostu o nich nie wiedzą. Większość turystów, jak przyjedzie do Japonii na tydzień, dwa, to odhacza: Tokio, Kamakura, Nikko, Kawaguchiko, Matsumoto, może Shirakawa, Kanazawa, Kioto, Hiroshima, Osaka i Kobe. Taka Japonia w pigułce. A jest tyle pięknych, niesamowitych miejsc, które warto poznać i się nimi cieszyć bez tłumów dookoła. Chciałbym z takimi miejscami zapoznawać Polaków. Marzy mi się też własny przewodnik po Tokio i po Japonii.

Aya Sugiura pracuje w Instytucie Polskim w Tokio
杉浦 綾 在京ポーランド大使館 文化メディア担当

POLSKA I JA

ポーランドと私

Nazywam się Aya Sugiura. Moje pierwsze spotkanie z Polską miało miejsce w roku 2007. Postanowiłam uczyć się jakiegoś języka europejskiego w stolicy Japonii i wyjechałam z Hokkaido – mojej rodzinnej wyspy. Szczerze powiedziawszy było mi wszystko jedno, jakiego języka będę się uczyć i jakimś trafem wybór padł na polonistykę. Nie zdawałam sobie jednak sprawy z tego, że polski jest tak trudny! Powinnam była to sprawdzić wcześniej... Nie miałam najlepszych wyników na roku, dlatego często myślałam o zmianie kierunku. Jednak dzięki moim polskim znajomym, którzy słysząc moje proste (często z błędami) zdania, chwalili mnie mówiąc, że świetnie mi idzie, oraz dzięki osobom gotowym wyciągnąć do mnie pomocną dłoń zawsze wtedy, gdy tego potrzebowałam – do dzisiaj jestem związana z Polską. Można powiedzieć, że Polska stała się częścią mojej tożsamości.

Kiedy mieszkałam w Warszawie, stojąc przed salą, gdzie miałam zdawać na certyfikat z języka polskiego, zostałam zaproszona do grupy Sakuramai, która tańczyła japoński taniec yosakoi. Lubiłam tańczyć, a z członkami grupy udało mi się stworzyć więź opartą na zaufaniu, coś, o co niełatwo w dzisiejszym świecie.

Jest pewna rzecz, która nie daje mi spokoju, odkąd skończyłam studia. To przeczucie, że każdy człowiek jest tak różny od innych, że zrozumienie siebie nawzajem w pełni jest chyba niemożliwe. To, że znamy czyjś język, znamy historię i kulturę jego kraju, tańczymy razem, współdzielimy cel – tak, to wszystko pomaga, ale tak naprawdę przecież często nie jesteśmy w stanie zrozumieć członków własnej rodziny, sąsiada, obywateli tego samego kraju. Co nam pozostaje? Jeśli możemy rozmawiać, rozmawiajmy. Jeśli możemy razem tańczyć w rytm tej samej melodii, tańczmy. Uważam, że liczy się sam fakt, że jesteśmy w stanie otworzyć serce na drugą osobę, choćby podjąć próbę jej zrozumienia.

Lubię Polskę i czuję wdzięczność wobec Polaków, ale nie ze wszystkim, co polskie, potrafię się utożsamić. Moje postanowienie na ten jubileuszowy rok, to starać się patrzeć na świat bez oceniania, aby niezmiennie wzmacniać ów pomost porozumienia. Ciekawe, dokąd mnie ta droga poprowadzi...

杉浦綾と申します。私がポーランドと出会ったのは、2007年のことでした。出身地である北海道を離れ、東京でヨーロッパの言語を勉強しようと思い立った年です。正直なところ何語でもよかったのですが、なんとなくポーランド語にしました。当時はこんなに難しい言語だという認識はありませんでした。前もって調べておくべきでした。劣等生でしたので、何度か辞めようとも思いました。しかし、少し挨拶をするだけで「天才!」「上手!」と褒めちぎってくれたポーランドの友人たちのおかげで、そして、絶妙なタイミングで手を差し伸べてくださった方々のおかげで、気がつけば今に至るまで、この国と関わり続けています。そして気がつけば、ポーランドは私のアイデンティティの1つになっていました。

ワルシャワで生活していた頃、ポーランド語の試験を受けに行った際、よさこいグループ「桜舞ポーランド」の勧誘を受け入ることになりました。踊ることが好きでしたし、何よりこの活動を通して出会った友人たちとの関わりは、他のどこでも得られなかった、緩いけれども信頼できるものでした。

大学を卒業した頃から、考え続けていることがあります。それは、一人一人は全く違い、完全に分かり合うことなどおそらく不可能であるということです。言語を知っていることや、お互いの国の歴史や文化背景に関する知識、同じ曲が踊れたり、同じ目標を持っていたりすることなどは、相互理解において手助けの一端でしかないように思います。同じ国の出身であっても、隣に住んでいる人であっても、家族でさえ、完全に分かり合うことは難しい。しかし、コミュニケーションの方法があるなら、話す。踊ることができれば、一緒に体を動かす。相手を理解したいと思い、体と目を向けて心を開くことが、人と人のつながりにおいてとても重要だと考えています。

私はポーランドという国が好きですし、ポーランドの人々にとっても感謝をしています。一方で、完全に同意できないこともある。その全てを中立的に見つめながら、自分のできる範囲で橋渡しをしていくことが、この記念すべき年に際しての私の目標です。さて、どこにたどり着くのでしょうか。

CO ROBI JAPOŃCZYK NA MAZURACH?

マズーリに日本人!?

Panorama Olsztyna

オルシティンの風景

Yoichi Iida
飯田洋一

Po raz pierwszy przyjechałem do tego miasta w 1998 roku. Zatrzymałem się tam na chwilę przy okazji przesiadki na dworcu Olsztyn Główny w drodze jakiegoś miejsca na Mazurach. Słyszałem, że jest tam wiele pięknych jezior, ale muszę przyznać, że w tamtej chwili, kiedy nie widziałem nic prócz dworca, a nie mająca wiele wspólnego z letnią aurą atmosfera otaczających go budynków, które nadal przepełniał duch komunizmu, sprawiły, że skłamałbym mówiąc, iż Olsztyn zrobił na mnie dobre wrażenie.

10 lat później około 2008 roku, dzięki pomocy przyjaciela, zamieszkałem właśnie w Olsztynie. Nie zamierzałem tam osiąść, a tymczasem mija już dziesiąty rok, a ja wcale nie zamierzam się stąd ruszyć. Wrażenie, jakie wywarło na mnie to miasto w 1998 roku całkowicie się zmieniło i, co niezwykle, to mnie przypadła rola osoby, która Was z nim zapozna.

Olsztyn położony jest w województwie warmińsko-mazurskim, a jego ludność wynosi 170 tysięcy mieszkańców. Nie można powiedzieć, że jest to metropolia – całe centrum da się obejść spacerem, jak dla mnie w sam raz. Region ten jest pełen rozciągających się wzdłuż granicy z Białorusią lasów i mokradeł. Kiedy XIII-wieczna Wschodnia Europa została najechna przez mongolskie ludy koczownicze, podmokłe tereny uchroniły okoliczne tereny przed nacierającym wrogiem.

この街に初めて来たのは、おそらく1998年の頃。マズールィのどこかに行く途中、乗り換えでオルシティン中央駅(Olsztyn Główny)に立ち寄った時だった。湖が散在する美しいところとは聞いていたが、当時は中央駅の周りくらいしか見ず、また夏の陽気にも関わらず、駅周辺の建物や雰囲気は、まだまだ社会主義時代の物々しさがあり、正直申して、その時のオルシティンに対する私の印象は、とてもいいものとは言えなかった。

その10年後の2008年ぐらいに、知り合いのついででここに住むようになる。当時は仮住まいのつもりだったが、気が付けばまた次の10年が過ぎ去り、今はもうここに腰を落ち着けている。1998年に受けた町に対する印象とはがらりと変わり、妙なもので、今は自分がこの街を紹介する立場となっている。

オルシティンは、バルミンスコ - マズルスキェ県の県庁所在地であり、人口は約17万人。お世辞にも都会とはいえないが、街の中心部だと歩いてすべてがカバーできてしまう手ごろなサイズだ。それに、ベラルーシー帯にもつながる湿地帯と森林が広がる自然が豊かな土地がここにある。13世紀あたりの東ヨーロッパのほとんどがモンゴルからの騎馬民族に蹂躪されていた時代、広大な湿地帯はかれらの馬での侵攻を阻み、この土地を守ってくれた。

オルシティンがある地方は「バルミア」と呼ばれ、町の創建時から歴代ポーランド国王に帰属していたながらも、独立した自治区であったり領土自体はプロセイン王国が管理していたりなど、その様相は表面的に見るだけではなかなか理解しがたい。それに、この地方に残る町や村の

Olsztyn jest miastem stanowiącym część terenu zwanego Warmią. Od momentu zbudowania go, było on dość niezależny, choć raz znajdował się pod jurysdykcją następujących po sobie polskich królów, raz pod władzą Królestwa Prus. Na pierwszy rzut oka ta kwestia rzeczywiście może wydawać się trudna do zrozumienia. Ponadto można zauważyć, że często nazwy miast czy lasów Warmii nie pochodzą z języka polskiego.

Pierwotnie tereny ze zamieszkiwali spokrewnieni z dzisiejszymi Litwinami i Łotyszami Bałtowie, którzy żyli wspólnie z przybyłymi tam później Słowianami. Spowodowało to wytworzenie się kultury i zwyczajów charakterystycznych tylko dla tego regionu. Kamienne rzeźby reprezentujące bóstwo wojny, w które wierzyli należący do ludów bałtyckich Prusowie, stały się celem całkowitej eksterminacji z rąk agresywnych niemieckich wojsk krzyżackich, dążących do schrystianizowania tamtejszych terenów. Jedna z ocalałych rzeźb znajduje się obecnie na dziedzińcu zamku w Olsztynie i pod nazwą „Baba Pruska” pełni rolę miejskiej maskotki-symbolu.

Następnie, w pierwszej połowie XVI wieku do Olsztyna przybywa Mikołaj Kopernik. Współcześnie Kopernik znany jest jako astronom, jednak przede wszystkim był on duchownym. Został zaproszony przez przyjaciela pełniącego funkcję kapłana w warmińskiej kapitule katedralnej w Olsztynie i przebywał około 5 lat w olsztyńskim zamku, będąc zatrudnionym w charakterze administratora dóbr wspólnych. Wtedy to w wolnych chwilach patrzył w niebo i opisywał na ścianie zamku ruchy Słońca podczas równonocy wiosennej i jesiennej. Do dzisiejszych czasów w idealnym stanie zachowała się ściana z tamtego okresu zwana „Ścianą Kopernika”, mimo że od chwalebnych zasług tego wspaniałego astronoma minęło już 500 lat, można ją nadal podziwiać w pełnej okazałości.

Zatem, przenosząc się z powrotem do czasów współczesnych, w ostatnich latach korzystanie z bliskości natury stało się częścią wizji rozwoju Olsztyna. W latach 2014-2017 Olsztyn wyróżnił się jako miasto, w którym środki otrzymane z Funduszu Europejskiego w przeliczeniu na jednego mieszkańca były największe w Polsce. Dzięki temu poczyniono śmiałe inwestycje w kierunku infrastruktury czy rozwoju miasta, z czego również mieszkańcy czerpią duże korzyści.

Mam wrażenie, że pierwotna natura w rozwiniętych przemysłowo regionach zanika. Do budowy nowych dróg oraz zwiększenia przestrzeni dla udogodnień turystycznych, z różnych miejsc wycięto drzewa. Obfitujące wcześniej we florę tereny zostały pokryte betonem. Widząc te zmiany, mam mieszane uczucia. Mimo to można powiedzieć, że rozwój miasta podąża w dobrym kierunku, ponieważ znacz-

Autor artykułu oraz prezydent Olsztyna, Piotr Grzymowicz, podczas sadzenia drzew wiśni

2019年4月18日、著者とオルシティン市長ピョートル・グジモヴィチ、桜植樹にて

名前だけを見ても、ポーランド語を語源としないものが多いとわかる。

元々先史時代には、今のリトアニアやラトビア人につながるバルト系の民族たちが住んでおり、その後入植してきたスラブ系の民族たちと共生、中世以前にはすでに独自の風習、文化がこの地方に根付いていた。そのバルト系のプロシア人たちが信仰していた戦いの神の偶像は、14世紀にキリスト教化のために招致された荒くれ者のドイツ十字軍たちによって、当時はことごとく根絶の対象にされた。だが破壊を免れたものの一体は、現在、オルシティン城の中庭に安置され、「Baba Pruska」という名前で町のマスコットとしても親しまれている。そして16世紀初頭になると、コペルニクスがこの町にやって来る。現代でこそ天文学者として名前が通っているが、本来、彼の職業は聖職者。オルシティンの管轄教区で司祭をしていた友人に誘われ、約5年間、租税管理に従事するためオルシティン城に滞在した。その間、暇を見ては空を見上げ、春分と秋分の日に昼と夜の長さが同じになる太陽の動きの記録をお城の壁に残している。今現在でも、お城の中に「コペルニクスの壁」が当時の姿のまま保存され、偉大な天文学者の功績を500年の時を経ても生で見ることができる。

さて、いきなり話を現代に移すと、近年オルシティンは、豊かな自然の恵みを活かすような開発を町の発展のビジョンとしている。2014～17年期では、ポーランドでEUの助成金からの投資額が住民一人当たりの換算額で一番多かった町として、表彰されている。これは積極的に町のインフラや都市開発に投資が行われ、市民も大いにその恩恵を受けているということだ。

開発が進んでいる他方で、元々あった自然は減った感がある。新たな道路を通すため、観光施設を拡大するため、色んな場所の木が伐られた。以前、木々が生繁っていたところが、今はコンクリートで塗り固められている。そうい

nie zwiększyła się liczba miejsc, gdzie mieszkańcy mogą zaznać kontaktu z naturą. Wyremontowano drogi, wybudowano obwodnice i autostradę. W porównaniu z wcześniejszymi latami znacznie mniej jest śmieci i błotnistych dróg, a po mieście jeżdżą najnowocześniejsze tramwaje.

Co więcej rozwój gospodarczy w znacznym stopniu podbudował ludzi. Wciągając na sztandary jedynie ochronę środowiska, zapomnielibyśmy o ludziach, którzy najpierw muszą mieć co włożyć do garnka. Władze Olsztyna nie przeprowadzają rozwoju miasta w sposób lekkomyślny – jednym z ich celów rozwój w zgodzie ze środowiskiem naturalnym. Ja sam również korzystam na co dzień z dobrodziejstw, jakie dają nowoczesne udogodnienia, dlatego jestem jedną z osób, które mogą dobrze odczuć zalety rozwoju miasta.

Rok 2019 to czas, w którym powinniśmy upamiętnić 100-lecie rocznicę nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską i Japonią. Jeśli spojrzemy na 100-lecie historii miast tych dwóch krajów, w zasadzie nie da się dostrzec szczególnych stosunków czy wymiany kulturowej, jakie mogły je łączyć. Mimo to, od 2015 roku, w ramach współpracy Japonii z miastem Olsztyn, stworzono „Projekt Współpracy Olsztyna z Japonią”. Głównym założeniem tego projektu jest zapoznanie uczniów polskich szkół państwowych z japońską kulturą oraz stworzenie możliwości doświadczenia jej, a także pokazanie Japonczykom uroków miasta Olsztyn. 18 kwietnia 2019 roku w olsztyńskim Parku Centralnym posadzono 10 drzew wiśni. Mam nadzieję, że również w przyszłości ruch na rzecz sadzenia nowych drzew będzie prężnie działał.

Sytuacja na świecie szybko się zmienia i jest niestabilna. W historii każdego kraju są momenty, gdy podupada on lub – tak jak miało to miejsce trzykrotnie w przypadku Polski – zniknął z mapy świata. Również Japonii po przegraniu drugiej wojny światowej groziło utracenie suwerenności. Gdy coś takiego się wydarzy, jest już za późno, by zareagować. O wiele rozsądniej jest wcześniej nawiązywać międzynarodowe przyjaźnie i sojusze, by być przygotowanym na czas kryzysu. Ja sam również muszę się jeszcze wiele nauczyć, by móc lepiej rozumieć miasto, w którym mieszkam.

Pragnę, by w przyszłości Olsztyn i Japonia stały się bliskimi partnerami, liczba Polaków i Japonczyków rozumiejących się wzajemnie rosła, a wspólny rozwój pozwolił na zbudowanie silnych relacji opartych na wzajemnej współpracy. Mam nadzieję, że także w 2119 roku, w 200. rocznicę zawarcia stosunków polsko-japońskich, kolejne pokolenia Polaków i Japonczyków będą z radością wspólnie świętować.

Olsztyńskie Pruskie Baby
オルシティンのブルスカババ

った移り行きも眺めてきたので、複雑な気持ちでもある。だが、多くの市民が自然に触れ合えるような場所が圧倒的に増えたので、町はいい方向に進んでいるといえる。街の道は整備され、町に引き込むバイパスや高速道路も増えてきた。ぬかるむ道もゴミも、昔と比べるとだいぶ少なくなった。最新のトラムも走っている。やはり経済的発展は、人間の精神も豊かにする面が大きい。自然保護を叫んでいるだけでは、結局人間食っていけない。それに、オルシティンはやみくもに開発を進めているわけではなく、ちゃんと自然の姿を活かすことも目指している。私自身も、普段からそういった整備された設備を利用しその恩恵を受けているので、都市開発のメリットを身近に感じている一人である。

2019年は、日ポ国交樹立百周年という記念すべき年だ。が、ここ100年間の町の歴史を紐解いてみても、日本と何か具体的な関わりや交流があったという事実は見られない。そういうこともあり、2015年からは市と協力して「日本 - オルシティン交流プロジェクト」を立ち上げた。そこでは主に、公立学校で日本文化の紹介や体験、そして日本人に対してはこの町の魅力を伝える活動をしている。4月18日には市と協力し、オルシティン中央公園に10本の桜を植えた。植樹活動は今後も続けていきたい。

世界情勢は、移ろいやすく常に不安定である。よって、どの国家でも歴史上、気が付けば追い詰められた状況に陥ってしまっていたり、または消滅してしまったりということもよくあった。ポーランドも、世界地図から3度姿を消している。日本も敗戦後、国体解体の危機があった。そうやってしまったら手遅れだ。そんな状況を事前に避けるためにも、国家は理解し合える国家同士と協力していく必要がある。私自身も、この町のことがもっと理解できるよう、学ばないといけないことが多い。そして将来、日本とオルシティンがさらなる身近な存在になり、両国の理解者が地方にも増えていくことで、互いに発展、協力していける関係が築ければと願っている。そして2119年の200周年も、次世代の日本人とポーランド人に再び喜んで祝ってもらいたい。

Plaża w Mrzeżynie ムジェジノのビーチ

Plaza Inasanohama 稲佐の浜

Shiho Kitazawa

Pochodzi z miasta Nagano, po raz pierwszy styka się z Polakami podczas tamtejszej olimpiady, jest wtedy uczennicą szkoły podstawowej w Matsushiro. Obecnie studiuje pedagogikę na Uniwersytecie Shinshu, w latach 2015-2016 studiowała na wymianie na Uniwersytecie Warszawskim.

北沢志帆

長野県長野市出身 長野オリンピックの一校一国運動でポーランドとの交流が決まった松代の清野小学校に入学しポーランドに出会う。信州大学教育学部在学中、2015年から姉妹校提携を利用しワルシャワ大学に留学

Dlaczego zdecydowałaś się na studia właśnie w Polsce?

Zdecydowałam się na wyjazd do Polski, ponieważ pierwsze osoby z zagranicy, które poznałam w życiu, pochodziły właśnie z tego kraju i spotkanie z nimi wywarło na mnie bardzo duży wpływ. Zanim się jeszcze urodziłam, wraz z Igrzyskami Olimpijskimi w Nagano w 1998 roku, rozpoczął się ruch: „Jedna szkoła – jedno państwo”. Każda ze szkół z rejonu, w którym odbywały się Igrzyska miała wybrać jeden kraj lub region, któremu będzie kibicować, a następnie, poprzez naukę języka czy obyczajów danego państwa lub regionu oraz poprzez wymianę kulturową z jego zawodnikami czy dziećmi – działać na rzecz pogłębienia zrozumienia obcych kultur. Podstawówka, do której zaczęłam chodzić była w ten sposób związana z Polską. Co roku, przed odbywającym się w Nagano maratonem, odwiedzali nas polscy zawodnicy i integrowali się z nami poprzez wspólne śpiewanie piosenek czy składanie origami. Byli dla nas bardzo mili, bawili się z nami w wolnej chwili i bardzo przyjemnie spędzało się nam razem czas. Pamiętam, jak w tamtym czasie dopingowałam uczestników maratonu, trzymając w rękach polską flagę.

W DNIU MARATONU KIBICOWAŁAM ZAWODNIKOM, TRZYMAJĄC W RĘCE POLSKĄ FLAGĘ

マラソンの日、ポーランド 国旗を持って

Wywiad z Shiho Kitazawa
—北沢志帆インタビュー

なぜ留学先にポーランドを選んだんですか？

人 生の中で一番最初に関わりをもった外国の方がポーランド人で、そのことがとても印象に残っていたからです。私が生まれる前、1998年の長野オリンピックから始まった一校一国運動というものがあります。これはオリンピック開催地の学校が応援する国や地域を決め、当該国・地域の文化や言語を学習したり、選手や子供たちと交流したりして異文化理解を深めようとする活動です。私が入学した小学校が関係を持っていた国がポーランドでした。毎年開催される長野マラソンの前にポーランド選手が私の小学校を訪れ、一緒に歌を歌ったり折り紙をしたりと交流しました。ポーランド選手はとても優しく、休み時間には一緒に遊んだりとても楽しい時間を過ごしました。長野マラソン当日にはポーランド国旗を持って応援したことを覚えています。

初めての異文化交流が印象に残り続けた結果として、私は英語や外国の文化に興味を持つようになり留学を決めました。そして、私にそんなきっかけを与えてくれた国で学び、たくさんのことを吸収したいと考え、留学先にポーランドを選びました。これは間違いなく今後の人生においても意味のある選択だったと思います。

留学中に印象に残ったことは何ですか？

日本の文化や魅力を発信する機会に積極的に関わったことです。具体的には、日本語に興味を持ち勉強している

Dzięki temu pierwszemu doświadczeniu obcej kultury zainteresowałam się światem poza Japonią i zaczęłam się uczyć języka angielskiego, zaś na studiach podjęłam decyzję o spędzeniu roku zagranicą. Wybór Polski, jako kraju, gdzie będę studiować, nie był przypadkowy. Myślę, że bez wątpienia miał on bardzo duże znaczenia dla mojego późniejszego życia.

Co wywarło na Tobie największe wrażenie podczas wymiany studenckiej?

Szczegółne wrażenie zrobiło na mnie to, jak często miałam okazję, by aktywnie angażować się w różne wydarzenia promujące kulturę i urok Japonii. Mówiąc nieco bardziej konkretnie, miałam możliwość przeprowadzenia warsztatów o kuchni japońskiej i przygotowania tradycyjnych potraw z moich stron dla uczących się języka japońskiego Polaków z Warszawskiej Szkoły Języka Japońskiego. Widząc, jakie wrażenie wywarł na nich smak potraw, które przyrządzaliśmy, a których nie mieli okazji dotąd spróbować, byłam tak szczęśliwa, że pomyślałam, że chciałabym, żeby dowiedzieli się o Japonii jeszcze więcej.

Z kolei na odbywającym się co roku w Polsce „Matsuri”, Pikniku z Kulturą Japońską, kaligrafowałam imiona Polaków w kanji i rozdawałam je w ramach wolontariatu. Zapisał mi się w pamięci obraz uśmiechniętych, radosnych twarzy osób, którym wręczałam swoje prace, jak również ich zapewnienia, że będą o nie dbać. Tego rodzaju promowanie kultury własnego kraju zagranicą stało się dla mnie dobrą okazją do uważniejszego przyjrzenia się tym jej aspektom, które choć otaczały mnie w Japonii na co dzień, to nie zwracały mojej większej uwagi. Jednocześnie znalazłam nowe powody do dumy z bycia Japonką. Spotykałam też wielu Polaków, którzy wiedzieli o Japonii dużo więcej niż ja i kiedy zadawali mi pytania o rzeczy, o których nie miałam pojęcia, czułam swego rodzaju gorycz i wstyd, więc pomyślałam, że chciałabym pogłębić swoją wiedzę na temat własnego kraju

Czy przeżyłaś szok kulturowy?

Nie wiem, czy można to nazwać szokiem kulturowym, ale, przy czym chciałabym zaznaczyć, że uważam to za dobrą cechę Polski, odniosłam wrażenie, że w porównaniu do Japonii jest ona o wiele bardziej wolnym i tolerancyjnym krajem. Chciałabym jednak podać kilka przykładów, kiedy to poczułam, że tej swobody jest za dużo.

Pierwszy z nich dotyczy publicznych środków transportu. W Polsce do autobusów czy tramwajów można wprowadzać rowery, psy i inne zwierzęta. Widywałam też tam osoby głośno rozmawiające przez telefon czy jedzące owoce. Na początku moc-

poland人向けに、ワルシャワ日本語学校にて日本食や自分の故郷の郷土料理作りのワークショップを実施させていただきました。彼らが知らなかった日本の部分に触れてもらうことで、彼らが美味しいと感動したり、レシピを聞いてくる姿に触れ、とても嬉しかったですし、もっと日本を知ってほしいと思いました。

ポーランドで毎年行われている日本祭りでは、ポーランド人の名前を漢字に変え、習字で書いてあげるボランティアをしました。渡した作品に笑顔で喜び、「大切にするね」と声をかけてくれる人々の姿がとても印象的でした。こうして海外で自国の文化を発信することは、普段無意識に触れていた日本の文化や習慣を見つめ直すいい機会となりました。同時に自分の祖国に対し誇りを持てるきっかけになりました。自分より日本についての知識があるポーランド人とも多く出会い、知らないことについて質問され上手く答えられなかったことがあり、悔しくもあり恥ずかしくもあり、もっと自国について学び知識を深めたいと思いました。

カルチャーショックはありましたか?

カルチャーショックと呼んでいいものかどうか分からず、またそれがポーランドの良さだとも思うという上で申し上げれば、ポーランドは日本と比べてとても自由で寛容な国だと感じました。自由すぎると感じた例を2つ挙げたいと思います。

1つ目は、公共交通機関です。ポーランドでは、バスや路面電車に犬などのペットや自転車を持ち込むことができます。そして公共交通機関の中で電話で大きい声で話したり、フルーツを丸かじりしている姿をよく目撃しました。日本では禁止されていることや他者から冷たい視線を向けられマナー違反だと思われるような行為が、当たり前のように行われていることに最初は驚きました。

2つ目は、スーパーなどでの店員の態度です。お客様は神様だと顧客第一主義の精神が強い日本では考えられませんが、店員が座ったまま電話で話しながらレジを打っている光景や、何かを依頼した時の対応に非常に時間を要することに最初は違和感を感じました。

日本に帰ってからの逆カルチャーショックはありましたか?

母国への適応力は凄まじいなど実感しましたが、やはり帰国当初はポーランドとの違いを感じることはありました。その中で印象に残っている出来事を1つ。

帰国直後キャリーケースなど大きい荷物がたくさんあったので、電車に乗る時や階段を上るときにはとても苦労しました。ポーランドだったら、おそらく誰かが声をかけてくれ荷物を運んでくれたでしょう。しかし、日本では同様の視線は感じましたが、自分から助けを求めない限り手を差し伸べてくれることはなかったです。別の日には、どのバスに乗っていいのかわからずに明らかに困っている外国人観光客を長野駅で見かけましたが、誰も助けようとはしていませんでした。

no zaskoczyło mnie, że choć w Japonii tego rodzaju rzeczy są zabronione lub postrzegane negatywnie, jako naruszenie dobrych manier, to w Polsce są one na porządku dziennym.

Po drugie – postawa sprzedawców m.in. w supermarketach. W Japonii, klient traktowany jest jak bóstwo. Nie do pomyślenia są zachowania typowe dla polskich sprzedawców, gdy na przykład jednocześnie rozmawiają przez telefon i nabijają produkty na kasie, albo gdy potrzebują niebotycznie dużo czasu, aby ustosunkować się do jakiegokolwiek mojej prośby. Sprawiało mi to dużo kłopotu.

Czy po powrocie do Japonii doświadczyłaś odwrotnego szoku kulturowego?

Z początku rzeczywiście czułam, że jest tu inaczej niż w Polsce. Gdy wróciłam, trudno było mi na nowo przyzwyczaić się do wszystkiego. Szczególnie jedna z takich rzeczy zapisała mi się w pamięci. Gdy tylko dotarłam do Japonii, miałam ze sobą dużą walizkę i sporo innych ciężkich bagaży. Wsiadanie do pociągu czy wchodzenie po schodach było prawdziwą męczarnią. Gdyby była to Polska, najprawdopodobniej ktoś zagadnąłby mnie i zaoferował swoją pomoc. Choć w Japonii czułam na sobie współczujące spojrzenia, to dopóki sama o to nie poprosiłam, nikt nie wyciągnął do mnie pomocnej dłoni. Innego dnia, na Dworcu Nagano, zauważyłam grupę wyraźnie zakłopotanych turystów – nie wiedzieli do którego autobusu powinni wsiąść, ale nikt z ludzi dookoła im nie pomógł.

O czym teraz marzysz?

Pragnę sprawić, by Polska stała się bardziej popularna w Japonii. Od kiedy wróciłam z wymiany, wiele osób zadaje mi pytania na temat mojego pobytu w Polsce. Często słyszę opinie w stylu: „Niby kojarzę Polskę, ale z czego ona właściwie jest znana?”. Polskę i Japonię łączą wieloletnie stosunki i sporo osób ma świadomość tego, że Polska jest krajem bardzo przyjaźnie nastawionym do Japonii, ale myślę, że mimo to mało kto zna powody, dla których te dwa kraje łączy tak silna więź. Będę bardzo szczęśliwa, jeśli wraz z poznaniem wspólnej historii Polski i Japonii uda się zapoznać Japończyków z urokami Polski i choć trochę zachęcić ich do zainteresowania się zagranicą jako taką. Dzięki inicjatywie „jedna szkoła, jeden kraj” zainteresowałam się polską kulturą i teraz sama chciałabym w jakiś sposób przyłożyć się do tego, że powstałe w ten sposób więzy, zostaną utrzymane, a nawet pogłębione.

留学する前だったら特に何にも思わなかった出来事ですが、誰かが助けてくれるだろうと責任を拡散する傾向が日本人には強いのかなと感じました。

今後の夢は何ですか？

私は今後、ポーランドという国を日本でもっと浸透させていきたいです。帰国後、留学時代の話を聞かれることが多くありますが、ポーランドというと場所は何となく分かるけど、一体何が有名なの？という声をよく聞きます。日本とポーランドの関係は長く、ポーランドは親日国であるという認識は多くの人が持っていますが、どうして強い絆で結ばれているのかその理由を知る人はまだまだ少ないと思います。日本とポーランドの歴史的な関係を知ってもらおうと共に、ポーランドの魅力を伝えることにより、少しでも多くの人々が海外に興味を持ってくれば嬉しいです。また、私が一校一校運動から海外に興味を持つようになったように、先人達が築き上げた活動や絆が消えないように、それを守り大事に育てていきたいです。

Podczas Matsuri – Pikniku z Kulturą Japonii miałam okazję brać udział w pokazie kaligrafii wielkoformatowej

日本祭りでは巨大書道パフォーマンスを行った

CI, KTÓRZY NIE ZNAJĄ MITÓW, HISTORII SWOJEGO KRAJU, PRZESTAJĄ DARZYĆ GO UCZUCIEM

Wywiad Wywiad Moniki Zachaj z Yoshiakim Kinoshita, 22-letnim mnichem

神話や歴史を学ばない 民族は、民族意識を失 っていく

ザハイ・モニカによる22歳のお坊さん木下善晶インタビュー

Kinoshita Yoshiaki

ur. w 1996 roku z mieście Tsuyama (pref. Okayama). W 2018 roku ukończył studia licencjackie na Uniwersytecie Daito Bunka, obecnie rozpoczął studia licencjackie na Uniwersytecie Koyasan. Studiuje oczwiescie buddyzm.

木下善晶

1996年2月6日生まれ 23歳 岡山県津山市出身 2018年3月大東文化大学文学部卒業 2019年4月高野山大学院修士課程入学 現在在学中

Po raz pierwszy spotkaliśmy się w Polsce. Zwracał na siebie uwagę łysą głową i tym, że był jednym z najmłodszych uczestników wycieczki, którą oprowadzaliśmy. Yoshiaki miał zaledwie 22 lata, a mimo to, gdy z nim rozmawiałam, nie potrafiłam zrezygnować z języka honoryfikatywnego. Poczuliśmy do siebie wzajemną sympatię, tak że nie zastawialiśmy się dwa razy, gdy zaprosił nas do swojej świątyni w mieście Tsuyama, choć kosztowało nas to sporego nadłożenia drogi. On sam chyba był zaskoczony, że przyjęliśmy zaproszenie.

Na dworcu odebrał nas samochodem – choć świątynia leży w obrębie miasta, jedzie się do niej 40 minut. Za oknami zacinął deszcz, zielone pola ry-

Przed swoją rodzinną świątynią Anyoji
木下さんがいらっしゃる安養寺の前で

インタビュアーのモニカは2018年の春に木下さんにポーランドで出会いました。話がとても興味深く、同年の夏、モニカは木下さんがいらっしゃる岡山県津山市の安養寺を訪問することを決めます。木下さんは駅まで車で迎えに来てくれ、そこから山奥へと車は進みます。外は雨が降っており、水田は風に揺れていました。そこに白鷺が舞い降りる様子は東京とは全く違う神秘的な世界に私たちを導いてくれます。モニカはお寺に2泊し、仏教について学びました。そんな津山の安養寺で2人の会話が弾みます。

M: まずは自己紹介をお願いします。いつ仏の道に入ることにしたのかも。

K: 岡山県津山市の安養寺で修行しております木下善晶と

zowe falowały pod naporem wiatru, a gdy do lotu poderwała się biała czapla, byłam pewna, że jeszcze trochę, a zza węgła wychynie z kataną w dłoni Tom Cruise z „Ostatniego samuraja”.

Świątynia zdawała się być na końcu świata – tam kończyła się droga. Obok pola ryżowego znajdował się mały cmentarz otoczony zieloną ścianą bambusowego lasu. Świątynia składała się z dwóch budynków – obrzędowego i takiego, gdzie czasami zatrzymywali się świątynni goście, czyli my. Wzruszyłam się w łazience, choć z części mieszkalnej ewidentnie rzadko korzystano, na wannie stał nowiutki szampon. Wyobraziłam sobie minę sprzedawcy na kasie, gdy nasz łysy gospodarz robił zakupy. Drugie wzruszenie miało miejsce rano – czekało na nas wegańskie śniadanie w stylu shojin ryori – tradycyjnej mnisiej kuchni. Niech słowo „mnisie” nikogo nie zmyli – śniadanie było iście królewskie, każdy miał przed sobą 8 miseczek, każda na oddzielną potrawę.

Monika: Kiedy postanowiłeś zostać mnichem?

Yoshiaki: Zgoliłem głowę będąc jeszcze w gimnazjum, ale ostateczną decyzję podjąłem na drugim roku studiów. Uważam, że Japonia potrzebuje odrodzenia religijnego. Wstąpiłem na drogę buddyzmu, ponieważ uważam, że czyniąc Japonię lepszym krajem, czynię lepszym świat.

Monika: Jak wygląda Twój typowy dzień?

Yoshiaki: Wstaję o 6:00, o 7:00 wychodzę z domu i przez półtorej godziny pracuję dorywczo jako kurier. Po powrocie sprzątam świątynię, czytam, uczę się. W okresie święta zmarłych Obon pomagam ojcu w obrzędach religijnych.

Monika: Czy mnisi buddyjscy muszą przestrzegać jakichś zakazów? Z tego, co wiem, nie musicie żyć w celibacie.

Yoshiaki: Tak naprawdę reguła zabrania małżeństwo. Dopiero po restauracji Meiji, po 1868 roku, pozwolono mnichom w Japonii na ożenek. Choć uważam, że restauracja Meiji przyniosła wiele dobrego, to z punktu widzenia religii wiele rzeczy zmieniło się na gorsze: nawet wyświęceni mnisi musieli pozostać przy swoich nazwiskach, zniesiono zakaz jedzenia mięsa czy ożenku właśnie. Choć gdyby nie zniesiono zakazu małżeństwa, to przy obecnej sytuacji demograficznej zapewne wiele świątyń przestałoby istnieć z powodu braku dziedzica. W epoce Edo, gdy rodziny były wielodzietne, często oddawano jedno z dzieci do świątyni. Obecnie wciąż obowiązuje nas 10 wskazań: nie zabijać i nie wyrządzać szkody istotom żywym, nie brać

szmieszki.中学生の時に得度(頭を剃り出家すること)しました。最終的に決めたのは大学2年生の時です。今後日本をよくしていくためには日本の宗教的なレベルも上げていかなければならない。日本をよくすれば次は世界をよくできると考えてこの道に入りました。

M: 木下さんの一日はどんな感じですか？

K: 朝6時に起き7時に家を出て、クロネコヤマトで1時半までバイト。帰ってからお寺の掃除や読書、勉強などをします。お盆などはお参りや、法事の手伝いもします。

M: 仏の道で禁止されていることはありますか？結婚は問題ないですね。

K: 実は戒律上では結婚してはいけません。お坊さんが結婚するようになったのは明治維新以降です。明治維新はいい面はたくさんありますが、宗教的には壊された部分も多く、出家しても名字をつけるようになり、肉も食べられるようになり、結婚も当たり前になりました。一方、少子化もあり、妻帯しなければ跡取りの問題で潰れてしまう寺も出てきてしまうでしょう。江戸時代などは家族に子どもが多く、家で食べさせられないような子どもはよくお寺に入りました。今でも基本的な教えとして、故意に殺生をしない(不殺生)、与えられていない物を自分のものとし(不偷盗)、浮気など道徳から外れた事をしない(不邪淫)、嘘をつかない(不妄語)、デタラメなことを言わない(不綺語)、悪口を言わない(不悪口)二枚舌を使わない(不両舌)、むさぼる感情を出さない(不慳貪)、激しい怒りの感情を出さない(不瞋恚)、誤った考えを為さない(不邪見)、という十善戒の教えなどあります。

M: 主な収入源は何ですか？

K: 葬式や法事、お盆参り、9月のお彼岸にお墓で先祖供養、3月のお彼岸には檀家回り。そこでいただくお布施があります。たまにお祓いなどもあります。

M: 地域の人が減ればその分収入が減るということですね。この地方は大丈夫ですか？

K: 実は地方より都市部のお寺が受けているダメージの方が大きいです。都市部の人は先祖代々そこに住んでいない地縁血縁のない人が多いですから。都市部の人は檀家にならず、無宗教化し、墓じまいをしていく傾向があります。私の地域は少子化の影響で、20年後30年後は難しいでしょうね。そのため一人がいくつかのお寺を持ったり、別の仕事と兼業するお坊さんも増えてくると思います。また、テレビの影響も大きいです。テレビで墓じまいについて取り扱われて、それがブームのようになってしまふ。昔は墓の土地で奪い合いもありましたが、今は逆に墓を手放す人が増えてきました。そして、学校の教育も影響あります。今の日本人は宗教の歴史や神話などについてあまり教えられませんからね。

M: ポーランドでは宗教を学校で科目として学びますよ。教えないと言っても、学校で古事記や日本書紀はせめて読みますよね。

Monika: Te wydarzenia miały miejsce pod wpływem nacisków z zewnątrz czy z inicjatywy samych Japończyków?

Yoshiaki: I to, i to. Oczywiście wpływ Amerykanów po przegranej wojnie był duży, ale nie można zaprzeczyć, że ze strony Japonii nie było wielkiego oporu. Siła Japończyków wynikała z wysokiego poziomu kulturowego. Amerykanie byli świadomi faktu, że nie wystarczy pokonać wroga fizycznie, należy złamać jego ducha i zajęli się niszczeniem japońskiej kultury. Ci, którzy nie znają mitów, historii swojego kraju, przestają darzyć go uczuciem.

Monika: Ciekawe, bo gdy studiowałam na japonistyce, nasza nauka literatury japońskiej zaczęła się właśnie od „Księgi dawnych wydarzeń” i „Kroniki japońskiej”. Do tej pory niewielu Japończyków zdaje sobie sprawę z istnienia Programu Informacji o Winie Wojennej. Ale czy to jednak możliwe, żeby sposób myślenia całego narodu zmienił się tak z dnia na dzień?

Yoshiaki: Liderzy z czasów wojny zostali osądzeni przez Trybunał Tokijski, ci, którzy mówili pozytywnie o Japonii nie mogli pełnić funkcji publicznych. Ekspozowane stanowiska przypadły Japończykom, którzy wiernie wykonywali amerykańskie zalecenia. Ziemia została zabrana właścicielom i rozdana rolnikom, ale przyczyniło się to do rozpadu jedności lokalnej społeczności, która była siłą tego kraju. Mój pradziadek był przewodniczącym jednego z sąsiedzkich stowarzyszeń i zmuszono go do rezygnacji z tego stanowiska. Jeśli represje dotyczyły ludzi nawet w tak odległych miejscach, w tak podstawowych komórkach społecznych, to łatwo sobie wyobrazić, co się działo choćby na uniwersytetach.

Monika: Zmieniając temat na lżejszy – odwiedziłeś Polskę w 2018 roku, jak Ci się podobało?

Yoshiaki: Odniosłem wrażenie, że w porównaniu do Japonii, atmosfera polskich miast jest bardziej zrelaksowana. Niby też jest dużo ludzi, ale chyba nie żyją w takim pośpiechu, nie są tacy spięci. W porównaniu do Polski Japonia ma jeszcze dużo do zrobienia, jeśli chodzi o podejście do naszych kulturowych wartości. Będąc w Polsce dowiedziałem się, że poza granicami mojego kraju japońska tradycyjna kultura cieszy się dużym zainteresowaniem. Jeśli Japończycy zapomną o tej tradycji, to o czym mają opowiadać, gdy zostaną zapytani o swój kraj? W przyszłości chciałbym się zaangażować w stworzenie społeczeństwa, które będzie świadome swojej tożsamości. Potrzebujemy ludzi, którzy nas tego nauczą, dlatego chciałbym wychować nauczycieli dla przyszłych pokoleń.

Yoshiaki zaskakuje dogłębną wiedzą na tematy społeczne i historyczne, widać że próbuje nie tylko zrozumieć otaczający go świat, ale i odnaleźć swoją rolę do spełnienia

善晶は社会的、歴史的に深い知識を持っており、周りの世界から学ぼうとするだけでなく、自分は果たすべき役割を明確に持っている

Program Informacji o Winie Wojennej – kampania propagandowa amerykańskich władz okupacyjnych wprowadzona w Japonii tuż po wojnie. Celem kampanii było przekonanie narodu japońskiego, że bomby atomowe zrzucone na Hiroshimę i Nagasaki (w momencie gdy przegrana Japonii była właściwie pewna), bezwarunkowe poddanie się oraz wojenna okupacja są „zasłużoną karą” dla kraju, który podniósł rękę na Stany Zjednoczone. Kampania była prowadzona regularnie i bardzo skutecznie, zaprzęgnięto do niej wszystkie dostępne media, od prasy przez radio po film np. audycjach radiowych miano regularnie podkreślać „wojenną winę” Japończyków oraz wskazywać im „właściwą interpretację” wyroków Trybunału Tokijskiego, zakazana była jakakolwiek krytyka zrzużenia bomb atomowych. Wprowadzono surową cenzurę, niszczone książki o niepożądanym z punktu widzenia Amerykanów treści, dziesiątki tysięcy osób o „niewłaściwych poglądach” straciły pracę. Ponieważ japońska wojenna propaganda w dużej mierze opierała się na rodzimej religii shinto i micie „boskiego narodu” Japończyków, w pierwszym wydany po wojnie podręczniku do historii Japonii „Kuni no ayumi” zakazano jakichkolwiek wzmianek o shinto, buddyzmie czy o religii w ogóle.

ウォー・ギルト・インフォメーション・プログラム: 戦後、日本を占領していたアメリカによる情報操作計画。計画の主な目的は日本国民に広島と長崎への原爆投下はやむを得ないことだったと思いこませ（当時、日本の敗北はすでに確実視されており、かつ民間人の殺戮は戦時国際法違反であった）、国体保持を除く無条件降伏はアメリカに対して戦争を起こした日本が受けて当然の処罰であると納得させることであった。計画は定期的かつ効果的に行われ、利用可能な新聞、ラジオを含む全てのメディアに及び、映画などでも「戦争犯罪」といった言葉を定期的に強調した。また、法の遡及を無視して行われた東京裁判の判決は正しいと思い込むよう日本人を導き、原爆投下などのアメリカの行為に対して異議を唱えることは禁止とされた。国民に与えられる情報は全て、細部にわたる検閲を受け、そうされていることは国民に知らされず、アメリカにとって都合の悪い書籍は全て焚書となった。また、アメリカにとって目障りな何万人もの日本人が公職を追われた。日本が戦争に向かったのは神話や神道に基づくものだと宣伝され、戦後出版された歴史教科書「くにのあゆみ」では神道や仏教など宗教全般についての記述が禁止とされた。

POLSKA I JAPONIA - NIE TAKIE ZNOWU RÓŻNE 共通点も多い日本とポーランド

10 maja Warszawska Szkoła Języka Japońskiego rozstrzygnęła Instagramowy konkurs, którego zadanie polegało na wskazaniu rzeczy, które łączą Polskę i Japonię. Niektóre z odpowiedzi, czasem zaskakujące, zamieszczamy poniżej.

olka_z_alien

Chopin, jego muzyka, konkurs Chopinowski
ショパンと彼の音楽。ショパンコンクール

bea_orantes

Polacy i Japończycy uwielbiają gorące zupy.
ポーランド人と日本人はどちらも熱いスープが好き

saberkookie

Zarówno Warszawa jak i Tokio zostały zrównane z ziemią, jednak obie te stolice odbudowano i są teraz miastami odgrywającymi dużą rolę w obu tych państwach
ワルシャワも東京も戦争で共に破壊されましたが、どちらも再建され、現在は国を引っ張る役割を持った都市へと変わったこと

savana_001

Wspólna historia skoków narciarskich! Dwie legendy z odległych sobie krajów – Małysz i Kasai kiedyś, a teraz Stoch i Kobayashi <3
スキージャンプの歴史が似ている! 遠く離れているが両国には伝説のスキージャンパー(アダム・マウィッシュと葛西紀明)がいて、今はそれがカミル・ストフと小林陵侑だ。

majayuki

Uchwalenie konstytucji 3 maja ;)
憲法記念日が5月3日と同じ

3milkaa

W Polsce i w Japonii ludzie chodzą w domu w kapciach/na bosaka
ポーランドでも日本でも家の中ではスリッパか裸足だ

5月10日、日本とポーランドをつなぐものは何?というテーマで、インスタグラムコンクールがワルシャワ日本語学校によって行われました。出てきたいくつかの面白い意見を紹介します。

halo.olicja

Cebula. Poważnie. Tam się je naprawdę dużo cebuli.
たまねぎ。冗談じゃなく。両国ともたまねぎがたくさんある。

kairi331

Długo nie myślałam, pojawiły się w mojej głowie tylko trzy słowa: miłość do kiszzonek. Choć są one trochę inaczej robione i spożywane to jednak oba kraje je uwielbiają. Bo nie ma jak kiszona kapustka do rybki czy zimą kiszony ogórek do kanapeczki. Albo jak wyobrazić sobie sushi bez gari czy umeboshi, którą albo się kocha albo nienawidzi.

そんなこと今まで考えたことがありませんでしたが、考えついたのは「発酵させたもの、酸っぱい物が好き」ということ。もちろん作り方や保存方法は違うと思いますが、両国民とも発酵食品をよく食べます。日本にはサンドイッチに酸っぱいキュウリを入れたり、冬に発酵させたキャベツで魚を包む文化はないかもしれません。好きか嫌いかはともかく、寿司を食べる時のガリがなかったら、または梅干しがなかったらと想像してみてください。

0_nanako_0

Polskę i Japonię łączy miłość do pierogów
日本もポーランドもピエロギ・餃子が好き

aranyanii

Kolory flag!
旗の色!

Kraków nocą クラクフの夜景

Kioto nocą 京都の夜景

JAPANESE CULTURE FESTIVAL

15.06.2019

11:30-19:00

WSTĘP WOLNY

Matsuri

Piknik z Kulturą Japońską

PIKNIK Z KULTURĄ JAPONSKĄ

SŁUŻEWSKI
DOM KULTURY

WARSZAWA
UL. BACHA 15

Organizatorzy

Podmiot
wykonawczy

Partner
główny

Współpraca

Patronat
honorowy

Patronat medialny

Ambasada Japonii

Komitet
Organizacyjny
Matsuri

Sponsorzy

